

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM

Št. 87-3/2020; december 2020

13 usebine Novic

www.race-gram.si

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Ko začenjam pisati uvodne misli za letošnjo zadnjo številko Novic, mi družbo na domači mizi dela adventni venček, na katerem smo v nedeljo prižgali prvo svečko. Ob premišljevanju, kaj spodbudnega napisati o tem vse prej kot klasičnem letu, ki počasi jemlje slovo, mi pogled uhaja skozi okno. Zalotim se, da me prve snežinke v koledarski zimi 2020/21, ki so pričele poplesavati z neba prav danes, zazibljejo v preteklost in ponesejo v neke druge čase, ko sem bil še kratkohlačnik in sem tudi sam težko pričakoval december – malo zaradi obilice snega, ki je bil takrat v tem času skorajda pravilo in je omogočal kepanje in dričanje s sankami, malo pa zaradi sladkarij, suhega sadja, toplih nogavic ali drugih malenkosti, ki jih je tedaj, ko se nam o potrošniški mrzlici ni še niti sanjalo in ko najrazličnejše dobrine nikakor niso bile 'same po sebi umevne', prinesel Miklavž. O, kako željno (čeprav zaradi spremljajočih parkljev tudi strahoma) smo ga čakali otroci! In kako zelo smo bili srečni, če je, poleg obvezne 'zlate' šibe, za nas prinesel še kaj drugega! Nasmehnem se ob teh spominih, ki so že tako oddaljeni, a še tako živi in me še vedno navdajajo s toplino. Stanje prijetne zamaknenosti prekine pogled na televizijo, kjer na teletekstu uzrem novico: »Združeno kraljestvo je prva država na svetu, ki je za splošno uporabo odobrila cepivo proti covidu-19.« Brž se vrnem v sedanost in v realnost, kjer se vse vrti okoli ene in iste težave, nadloge in nevarnosti, ki je doletela vse Zemljane: koronavirus za dobro jutro, za 'kosilo' in za zaključek dneva pri večernih poročilih znova koronavirus, pospremljen z raznimi statistikami. In tako prav sleherni dan leta 2020. Z edino razliko, da je bil prvi val bolezni covid-19, ki jo ta novodobni, zelo nalezljivi in zahrbtni virus povzroča, vendarle nekoliko prizanesljivejši od drugega, v katerem trenutno smo in iz katerega – kljub vsem omejitvenim ukrepom navkljub – še vedno ne zmoremo izplavati. In tako se po novem 'delimo' na tiste, ki nas je okužba s SARS-CoV-2 že doletela in na one, ki te smole (še) niso imeli, prvi pa na tiste, ki smo jo odnesli brez hujših simptomov ter one, za katere so bile posledice okužbe manj ugodne ali celo usodne... Vsekakor pa moram, čeprav sem sam bolezen preživel 'na nogah', v domači karanteni in brez hospitalizacije, priznati, da je nikakor ne gre podcenjevati in da te izkušnje ne privoščim prav nikomur. Ne želim prilivati olja na že sicer razplameneli ogenj, še manj moralizirati, kljub vsemu pa čutim odgovornost in dolžnost, da na tem mestu še sam izrazim prošnjo, pravzaprav kar apel, da je v teh nevhvaležnih časih nujno potrebno strniti vrste v boju proti skupnemu, čeprav nevidnemu sovražniku. Moramo spoštovati ukrepe, se ustrezno zaščititi, paziti nase in na druge. Moramo se ozreti okoli sebe in pomagati ljudem, ki v tej situaciji sami ne zmorejo. Moramo vleči v isto smer. Moramo, če želimo premagati to zdravstveno zlo in čim prej znova zaživeti tako, kot smo bili vajeni, tako, kot si znova želimo. Verjamem, da bomo skupaj – edino skupaj! – zmogli.

Tudi zato, ker trenutni časi niso prav prijazni, je toliko pomembneje, da smo prijazni – mi. Da lepšamo življenje drug drugemu. Tako prepričanje nas je vodilo tudi, ko smo se (seveda ne v živo) pogovarjali z Božičkom. Potožil nam je, da letos nima dovoljenja za skupinsko srečanje z otroki iz naše občine, zaradi česar je zelo žalosten. Razumeli smo njegove težave, obenem pa mu povedali, da imamo pri nas same pridne otroke, ki bi si zaslužili darila. Ko smo se takole pomenkovali, smo hitro našli skupno rešitev, ki smo jo poimenovali 'Božiček razveže mošnjček'. Božiček se je namreč širokosrčno ponudil, da staršem vsakega predšolskega in šolskega otroka iz naše občine nameni 50 evrov, v zameno za to pa – letos izjemoma! – daril otrokom ne izroči sam, pač pa jih na predvečer božiča pričakajo pod praznično okrašenim drevescem. To gesto ste, dragi starši, sprejeli z odprtimi rokami in na naš kontaktni naslov smo v pičlih treh dneh prejeli že toliko vlog, da bodo kmalu napolnile že četrti široki rednik. Potrudili se bomo, da bodo tudi realizirane čim prej. Sicer pa vas v tokratnih Novicah čakajo še vse ostale aktualne informacije, ki vam jih prenašamo v imenu enega od treh priljubljenih decembrskih dobrotnikov - Božička.

Čeprav bo letošnji božič nekoliko drugačen, čeprav bodo družjenja najbrž še naprej okrnjena, želim, da kljub temu v čim večji meri začutimo praznično čarobnost.

Čestitam ob dnevu slovenske samostojnosti in ob tem še enkrat poudarjam nujnost enotnosti; to je potrebno in pomembno vedno, sedaj pa je celo ključno. Gre za zdravje, ki je temeljna vrednota vsakega posameznika, na kateri bazira družba kot celota. Če kdaj, moramo zdaj brez izjem biti zavezani istemu cilju: skrbi za lastno zdravje in s tem za zdravje celotne nacije. Zdaj resnično ni čas za metanje polen pod noge, za nagajanja, za zgubljanje energije z nepotrebno in za preusmerjanje pozornosti od bistva; prav (do)sedanja velika nasprotja v družbi so, upam trditi, namreč eden od poglavitnih vzrokov za to, da ukrepi za zajezitev epidemije ne zaležejo, da v borbi proti koronavirusu za zdaj nismo dovolj uspešni. Dokažimo, da si samostojnost zaslužimo, da smo zreli zanjo in naredimo vse, kar je v naši moči, da situacijo obrnemo v pravo smer!

V letu, ki prihaja, torej želim čim več zdravja, optimizma, sreče in uspehov! Vse dobro vsakemu posamezno in vsem skupaj!

Branko LEDINEK,
župan

POZIVI, OBVESTILA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

JAVNI POZIV za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS DOBRO ZA NAS občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica v obdobju 2021-2023, sofinanciranih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

Lokalna akcijska skupina Dobro za nas je na spletni strani <http://www.lasdobrozasnas.si/javni-pozivi/> 15. 10. 2020 objavila 3. Javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja in zato poziva lokalno prebivalstvo, javni, ekonomski in civilni sektor na območju občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica k

prijavi predlogov operacij za izvajanje 'Strategije lokalnega razvoja LAS Dobro za nas 2014-2020' v obdobju 2021 - 2023.

Namen javnega poziva je izbor operacij (projektov), katerih rezultati prispevajo k uresničevanju Strategije lokalnega razvoja na območju občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica in sofinanciranje njihovih stroškov. Javni poziv se izvaja kot podpora za izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in znotraj tega v okviru podukrepa 'Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost'. Sredstva za sofinanciranje je LAS dodelilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Okvirna višina nepovratnih sredstev, namenjenih za sofinanciranje operacij, izbranih na podlagi javnega poziva, znaša **327.104,75 EUR**. Delež sofinanciranja operacij znaša 80 % upravičenih stroškov.

Stroški se priznajo v obliki stroškov dela, materiala, naložb, kot je določeno v 28. členu Uredbe CLLD. Stroški nakupa zemljišč lahko predstavljajo največ 10 % skupnih upravičenih stroškov operacije. Razliko do 100 % upravičenih stroškov ter neupravičene stroške krije upravičenec kot nosilec operacije iz lastnih sredstev.

Podrobna vsebina Javnega poziva, razpisna dokumentacija ter **vloga za prijavo operacije** so objavljeni na **spletni strani LAS Dobro za nas**: <http://www.lasdobrozasnas.si/javni-pozivi/>.

Vlogo na javni poziv je potrebno poslati **priporočeno po pošti** na naslov vodilnega partnerja Razvojno informacijski center, Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica **do 31. 1. 2021** ali **osebno dostaviti** med ponedeljkom in petkom v pisarno vodilnega partnerja na naslovu Razvojno informacijski center, Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica najkasneje **do 31. 1. 2021 do 12.00 ure**.

Dodatne informacije v zvezi s pozivom dobijo prijavitelji pri vodilnem partnerju lokalne akcijske skupine: Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica, Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica.

Kontakt: Mirjana Predikaka (02 620 22 70), vsak delovni dan od 9.00 do 13.00 ure.

Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica

Spoštovani občani, spoštovane občanke!

Tudi za naslednjo številko občinskega glasila, ki bo predvidoma izšla prihodnjo pomlad, vas prijazno vabimo, da v njej sodelujete s svojimi prispevki.

Slednje, skupaj s fotografijami (posredujte jih kot prilogo .jpg), posredujte na e-naslov:
urednistvo.novic@gmail.com, najkasneje do vključno petka, 5. marca 2021.

Zaradi zaščite avtorskih pravic vse avtorje prispevkov prosimo, da pri posredovanih vsebinah, ki morda niso v celoti njihovi avtorski zapisi (v primeru povzemanja ali citiranja drugih avtorjev), obvezno navajajo vir in dejanskega avtorja.

Uredništvo

Epidemiološka situacija preprečila izvedbo tradicionalnih občinskih zimskih prazničnih prireditev

Zaradi letošnjih razmer smo vas primorani obvestiti, da do nadaljnjega odpadejo vse prireditve, ki imajo sicer v naši občini že dolgoletno tradicijo. Tako v prvi polovici novembra nismo izvedli tradicionalnega martinovanja ter druženja z vinogradniki in ljubitelji žlahtne domače kapljice ob mladem vinu, v drugi polovici predzadnjega meseca v letu pa se izjemoma tudi nismo fizično zbrali v Beli dvorani, da bi tam pozdravili in zaploskali letošnjim najboljšim udeležencem okoljskega projekta 'Moja dežela – lepa in gostoljubna' (priznanja za leto 2020 bodo zato nagrajencem poslana po pošti, posnetke s cvetjem obogatjenih stavb in okolja pa si lahko ogledate na spletni strani www.race-fram.si).

Še bolj prireditveno pester bi sicer bil december, a bo za to potrebno počakati na epidemiološko veliko boljše čase. Kljub temu pa je Božiček obljubil, da tudi letos nikakor ne bo pozabil na pridne otroke, prosili pa smo ga, naj jih (namesto v športni dvorani pri OŠ Rače) raje malce obdари na njihovih domovih, vsakega posamezno (prošnja: starši, prosimo, preberite obvestili na straneh 4 in 18-20 ter na spletni strani www.race-fram.si). Malčke in malčice naj spomnimo, da bo zaradi tega Božiček zelo zaposlen in se mu bo strašansko mudilo, saj bo moral v pičlih 24 urah obiskati tudi vse druge otroke tega sveta, zato naj ne bodo žalostni, če tokrat ne bo imel dovolj časa (predvsem pa ustreznih dovoljenj), da bi se tudi videli, skupaj zarajali, zapeli, se fotografsko ovekovečili drug z drugim...

Tudi vsakoletnega srečanja zaposlenih na Občini Rače-Fram s poslovnimi partnerji in drugimi zunanjimi sodelavci letos, žal, ne bomo mogli izvesti. In tudi romantičnega božiča na grajskem dvorišču ne.

Prav tako verjamemo, da boste mnogi pogrešali skupno občinsko silvestrovanje pred gradom v Račah, ki je vselej pritegnilo širok krog ljudi od blizu in daleč, vsakega posebej pa smo si zapomnili po odlični organizaciji, prešerno razpoloženi družbi, priložnosti primerni glasbi, okusni jedači in dobri pijači, pa po zanimivih srečanjih s prijatelji in znanci, medsebojnih pogovorih, obujanju spominov, smehu, plesu, opolnoči pa po nazdravljanju, stiskih rok, objemanju, poljubljanju, izrekanju najlepših želja ter občudovanju vselej fantastičnega prazničnega ognjemeta, ki nas je popeljal iz starega v novo leto.

Upa(j)mo, da se čim prej vrnejo časi, kakršne si želimo in jih že močno pogrešamo!

OBČINA RAČE-FRAM

*Novo leto je topel stisk tvoje in moje dlani. Novo leto je iskrič pogled iz oči v oči.
Novo leto je tista pesem, ki upanje budi. Novo leto je gaz nove, še neutrite poti.
Novo leto je nepopisan list za 365 dni. Novo leto po zdravju, sreči, uspehu hrepeni.
Novo leto upanje uzbuja in usem zgolj use dobro želi.*

*Naj bo božič do vseh prijazen, poln tople človeške bližine,
leto 2021 pa naj vse slabo odnese, v vaše življenje unaša le vedre vsebine,
vam nakloni najlepše spomine in poskrbi, da lepo nikoli ne mine.*

Uredništvo Novic

Božičkovo sporočilo otrokom in njihovim staršem

Dragi predšolski in šolski otroci iz občine Rače-Fram, lepo pozdravljeni!

Zopet je napočil december in s tem čas, ko z veseljem obiščem vse pridne otroke – tako tiste majhne kot tudi one nekoliko večje.

Ker je letos posebno leto in je prepovedano zbiranje večjih skupin ljudi, vas – žal! – ne smem povabiti na naše tradicionalno decembrsko srečanje v športno dvorano v Račah.

Kljub temu pa seveda to ni razlog, da se ne bi spomnil na vas in vam v obliki darilca pod božično smrečico ne bi izpolnil kakšne želje.

Ker bi zaradi letošnjih številnih ovir na svoji dolgi poti do vas gotovo prišel z zamudo, tega pa si seveda nikakor ne morem privoščiti, sem se moral s prošnjo za pomoč obrniti na vaše roditelje oz. skrbnike (veza: obvestilo staršem, ki je objavljeno na naši spletni strani www.race-fram.si, OŠ Rače in OŠ Fram pa sta ga na našo prošnjo vsem staršem otrok iz naših vrtcev in šol poslali tudi preko e-asistenta), ob tej priložnosti – z namenom, da informacija nikogar od upravičencev ne zaobide – pa to počnem ponovno (več preberite na straneh 18-20 tokratnih Novic).

Kakorkoli že: dragi otroci, nikar ne skrbite!
Mislim na vas in vas toplo pozdravljam, v upanju, da vas bom tudi letos uspel kar najbolj razveseliti z darili, čeprav se ob tem izjemoma ne bomo videli.

Že zdaj pa se veselim in upam na naše srečanje v živo prihodnje leto!

Bodite še naprej zelo pridni in ravno prav nagajivi, predvsem pa ostanite zdravi!

Vaš Božiček

*Ko staro leto se bo poslovilo,
s spomini za na pot se založilo,
še isti hip bo novo leto vstalo,
upanja in novih pričakovanj nam dalo.
Naj z zdravjem bo in s srečo darežljivo!
Doda naj še ljubezen neminljivo in
čeprav tokrat pred našim gradom ne bo
polnočnega ognjemeta in skupne zabave,
v težavah, ki naj jih bo čim manj,
vselej ponese na poti nas prave!*

Miren božič in čim lepše leto 2021!

*Župan, občinski svet in občinska uprava
Občine Rače-Fram*

PROGRAM IZVAJANJA ZIMSKE SLUŽBE 2020/2021 NA OBMOČJU OBČINE RAČE-FRAM

Seznam izvajalcev z navedbo območja izvajanja storitev zimske službe
na LC, JP in drugih javnih površinah v upravljanju Občine Rače-Fram:

1. Cestno podjetje Ptuj

-državna cesta Šikole - Podova - Rače
-državna cesta Rače (Cesta talcev, Ljubljanska c.) - Fram - Planica

2. Franc Hvauc s.p., Rače

-LC - Mariborska cesta
-LC Sp. Gorica - Stražgonjca
-JP Rače - Sadjarska ulica
-LC Marjeta - Rače
-JP Rače - Pot na gomilo - podvoz
-LC Podova - Brunšvik
-LC Podova - Brunšvik
-LC Brezula - Brunšvik
-LC Rače - Marjeta
-LC Rače zbirni center - Dravski dvor
-JP za Mariborsko cesto - Jakopin
-JP za Mariborsko cesto - Glavar - Benkovič
-JP Križna pot - Brezula
-JP Sp. Gorica - h.št. 20a
-JP Sp. Gorica - h.št. 47
-JP Sp. Gorica - h.št. 61
-JP Sp. Gorica - Sagadin - Eker - Žbogar
-JP Sp. Gorica - Zg. Gorica
-JP Zg. Gorica - h.št. 31a
-JP Zg. Gorica - h.št. 16
-JP Zg. Gorica - Podova
-JP Podova - ribogojnica Požeg
-JP Podova - Žbogar
-JP Podova - Otič h. št. 27
-JP Podova - h.št. 20b
-JP Podova - h.št. 58/a
-JP Podova - Galerija h.št. 61a
-JP Brezula
-JP Brezula - Braunsberger - Švegl - ČN Rače
-JP Brezula - Braunsberger - LD Podova - Klemenčič
-JP Brezula - Čelan
-LC Morje - Priolova cesta (križišče RII - Dom krajanov Morje)
-LC Morje - Morska cesta
-LC Morje - Fram - Mlinska ulica
-vsi pločniki v KS Fram
-avtobusne postaje na Mariborski cesti
-avtobusne postaje na Ljubljanski, Ptujski cesti in Grajskem trgu
-avtobusne postaje v Brezuli, Podovi, Sp. in Zg. Gorici
-vsi pločniki v KS Rače
-pluženje in posip navedenih pločnikov in cest

3. Predan d.o.o., Rače

-JP Obrtniška ulica
-JP Pot k mlinu
-JP Vrtna ulica
-JP Pred njivami
-JP Poljska cesta
-JP Ozka ulica
-JP Cesta talcev - h. št. 28b
-JP Cesta talcev - Anton Novak

-JP Sončna ulica
-JP Pri kozolcih
-JP Lončarska ulica
-JP Za vrtovi
-JP Ul. Lackove čete - Lobnik
-JP Pot na gomilo - Greif - podvoz
-JP Grajski trg
-JP Nova ulica
-JP Glaserjeva ulica
-JP Ob potoku
-JP Gasilska ulica
-JP Drevesniška ulica
-JP Kolodvorska ulica
-JP Mladinska ulica
-JP Ul. Ivana Šalamuna
-JP Gortanova ulica
-JP Gortanova ulica - Batagelj
-JP Ob železnici
-JP Prečna ulica
-JP Turnerjeva ulica
-JP Delavska ulica
-JP Gozdna ulica
-JP Mejna ulica
-JP Ul. bratov Turjakov
-JP Ješenca - Brodej
-vsa javna parkirišča v Račah
-parkirišče ob železniški postaji v Račah
-parkirišče bloki Ljubljanska c. (Sortima)
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

4. Anton Kerhe s.p., Ješenca

-LC Fram - Cesta na Ješenco
-LC Ješenca - gostilna Kostanj
-JP obvozna cesta Ješenca - Rače
-LC Ješenca (Vihar) - Požeg
-JP Požeg - Kelhar (za pekarno)
-JP Ješenca - h.št. 1g
-JP Ješenca - Krajnc
-JP Ješenca - Ribič
-JP Ješenca - Jelšek
-JP Ješenca - Marin
-JP Požeg - Zorčič
-JP Ješenca - Mom
-JP Fram - Potisk
-JP Fram - Petrol skladišče
-JP Fram - Majcen
-JP Ješenca - Kolman
-JP Ljubljanska - ribniki TAM
-JP Ljubljanska - proti Tekolu
-JP ob Ljubljanski cesti proti Predanu
-JP ulice za Ljubljansko cesto
-JP Rače - Opekarniška ulica
-JP Fram - Turnerjeva ul. 10 (S. Fišer)
-TP Fram - okolica
-JP Ješenca - Trlep - Partlič
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

5. Špes Matej s.p., Morje

-JP Fram - Dobrava
-JP Morje - Detela
-JP Morje - Gobec

-JP Morje - Sončne terase
-JP Morje - Cvetlična lica
-JP Morje - Cvetlična ul. - Gajzer
-JP Morje - Pod terasami
-JP Morje - Cestnik - Podbojec
-JP Morje - Kobilica
-JP Morje - Cestarska pot
-JP Morje - Ob gozdu
-JP Morje - Potrč - Koren
-JP Morje - Butolen
-JP Morje - morskoro igrišče
-JP Morje - Pepelnik
-JP Morje - Repnik
-JP Morje - Ob potoku
-JP Morje - Jurič - Hojnik
-JP Morje - Leskovar
-JP Morje - Prisojna ulica
-stara cesta - Ačko
-odsek Morje - Zajmi - Bržan
-odsek Morje - Domanjko
-odsek Morje - Skrbič - Hafner
-odsek Morje - Zavita ulica (novo gradnje Repnik)
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

6. Anton Majal, Planica

-LC Planica - Gradišče - Loka - Zg. Polskava
-JP Planica - Bezovnik
-JP Planica - Vešner
-JP Planica - Harbul
-JP Planica - cerkev
-JP Planica - Dominek
-JP Planica - Kovačnik - dom Planica
-JP Planica - Lovski dom - Rožman
-JP Planica - Uranjek
-JP Planica - Capl
-JP Planica - Mom
-JP Bogdan Domadenik - Bračič
-JP Vrhovšek
-JP Šlamberger
-odcep Fifer
-JP Planica - mlekarne
-JP Loka vaški dom - Bukovec
-JP Loka - Potočnik
-JP Loka - Šlamberger
-JP Loka - Kokol
-JP Loka - Trglec (Gradišče)
-JP Loka - Štefan Tomše
-JP Loka - Edi Tomše
-JP Loka - Karlina Trglec
-JP Loka - Bukovec
-JP Mlekarna Brdnik
-JP Štern v Gradišču
-JP Gradišnik v Gradišču
-odcep Silvo Jurič
-odcep Kapelar
-zbiralnica Ivo Tomše
-odcep Slavko Koren
-odcep Rovtet
-JP Štefan Tomše
-pluženje in posip navedenih cest in odsekov

7. Miran Potočnik s.p., Morje

- LC Morje - Cesta na Bukovec in odcepi do križišča Serne
- JP Morje - Vauhnik
- JP Morje - Med vinogradi
- JP Morje - Papež Gril
- JP Morje - Račič
- JP Morje - Majerič
- JP Morje - Miro Serne
- LC Morje - Strma ulica
- JP Morje - Štefanec
- JP Morje - Tajna
- JP Morje - Na livadi
- LC Morje - dom krajanov, do križišča Loka Kopivnik
- JP Morje - Ivan Podlesnik
- JP Morje - Anton Kerle
- JP Morje - Rak
- JP Morje - Knez
- JP Morje - Potnik
- JP Morje - Stara gora
- JP Morje - Cvirm - Visočnik
- JP Morje - Meklav
- JP Morje - Veličkovič
- JP Morje - Čebelarska ulica
- JP Morje - Lunežnik
- JP Morje - Jani Klauž
- JP Morje - Nikolič
- JP Morje - Zelena ulica
- JP Morje - Senčna ulica
- JP Morje - Brezovec
- JP Morje - Klemen Cehtel
- JP Morje - Loka
- pluženje in posip navedenih cest in odsekov

8. Boštjan Koželj s.p., Kopivnik

- LC Kopivniška cesta (odsek Strehar - Jarc)
- JP Lepi vrh - Kotnik
- JP Lokmirce
- JP Lokmirce - Lunežnik - mlekarna
- JP Lepi vrh
- JP Lepi vrh - Lokmirce
- JP Lepi vrh - Repnik
- JP Lokmirce - žaga
- JP Fram - Čurič
- JP Lokmirce - Zvonko Ačko
- JP Planica - Lipej
- JP Lepi vrh - Planica
- JP Jug - Ačko
- LC Kopivnik-Loka (do križ. za Morje in Loko)

- JP Kopivnik - Kuki
- JP Fram - Nad gradom
- odcep proti Jarcu
- odcep Auda - Žerjav
- JP Kopivnik - Bučar - Kokol
- JP Kopivnik - Špindler
- JP Planica - Krle
- JP Kopivnik - Repnik
- JP Kopivnik - Marica Stauber
- JP Kopivnik - gozdarska hiša
- odcep proti Repniku (mlekarna)
- pluženje in posip navedenih cest in odsekov

9. Vinko Domadenik, Ranče

- LC Fram - Cesta v Ranče
- LC Fram - Ranče - Domadenik - bolnica
- JP Šestdobe - Robič
- JP Šestdobe - Repnik
- JP Šestdobe - Ovnik
- JP Ranče - Jug
- JP Ranče - Cvirm
- odcep Andi Falež
- odcep Belinšek
- JP Ranče - dom krajanov - Kolarek
- JP Ranče - Repnik
- JP Ranče - Milan Meglič
- JP Ranče - vikendi Bergauer
- JP Ranče - vikendi - Krajnčič - Šauperl
- JP Ranče - vikendi - Petrovič
- JP Ranče - ulica pod Borovim gajem
- JP Fram - Kugl
- JP Fram - Črešnjev vrh
- JP Fram - Na hribu (odcepa Veber in Žgalin)
- JP Fram - Oljarska ulica
- JP Fram - Oljarska ulica (odcep Tišič)
- JP Fram - Cafova ulica
- parkirišča nogomet in tenis
- JP Fram - Bregar
- JP Kopivnik - Osterc
- JP Kopivnik - Pliberšek
- JP Ranče - Rudolf
- JP Fram - Golčnik
- pluženje in posip navedenih cest in odsekov

10. KO-BAU, Koren Aleksander s.p., Fram

- JP Fram - V gaj
- JP Varta - Prejac
- JP Varta - Mikolič - Greif
- JP Varta - Helbl - terase

- JP Varta - Beli dvor - Milan Koželj
- JP Varta - Mom - Kosmačin - Ličen
- JP Varta - Vlado Poljanec
- JP Varta - Rotko
- JP Varta - Sončna lica
- JP Varta - Sončna ulica (odcep Fuchs)
- JP Varta - grob talcev
- JP Varta - Ulica talcev
- JP Fram - Framska ulica
- JP Fram - Framska ulica (odcep Zamolo, h.št. 6)
- JP Fram - Turnerjeva ulica (odcep Hojnik - Pisanec h.št. 96)
- JP Fram - Kratka ulica
- JP Fram - Eberlova ulica
- JP Fram - Pirkmajerjeva ulica
- JP Fram - K ribniku
- JP Fram - Ob sadovnjaku
- JP Fram - Koropčeva ulica
- JP Fram - Za vrtcem
- JP Morje - Log
- JP Morje Log - odcep Bedenik
- JP Fram - Čerič
- JP Fram - odcep Klančnik-Satler
- parkirni prostor pod cerkvijo v Framu
- vse avtobusne postaje v KS Fram
- parkirni prostor ZD Fram
- JP Fram - pokopališče
- JP Fram - za pokopališčem
- parkirni prostor pri mrliški vežici Fram
- parkirišča nogomet in tenis
- dvorišče KS Fram
- parkirni prostor pred DTV Partizan Fram
- parkirišča v okolici novega vrta v Framu
- pluženje in posip navedenih cest, odsekov, parkirišč in javnih površin

Deponije peska:

- parkirišče pri pokopališču v Framu,
- Hvauc - Mariborska cesta 57,
- Mejal - Planica 29,
- Planica - odcep Lepi vrh,
- Domadenik - Ranče,
- Dom krajanov Morje,
- Potočnik - Morje,
- Križišče Loka - Lokmirce,
- Loka - Kokol.

Vsi vozniki motornih vozil morajo imeti obvezno zimsko opremo.

Pluženje se bo izvajalo po prioriteti in sicer najprej državne ter lokalne povezovalne ceste s pločniki, nato krajevne ceste in na koncu javne poti. Plužiti se prične, ko zapade 10 cm snega.

Uvoze in dovoze do svojih parcel so lastniki dolžni očistiti sami, prav tako prostore pred trgovskimi, gostinskimi in drugimi lokali. Vse tiste občane, ki puščajo avtomobile in tudi posode za smeti pred hišami ob cestah ter tako ovirajo pluženje, prosimo, da jih umaknejo in tako omogočijo neovirano in učinkovitejše izvajanje zimske službe.

OBČINA RAČE-FRAM
Pripravil: Samo RAJŠP

IZ DELA OBČINSKE UPRAVE

Občinska uprava Občine Rače-Fram dobila novo direktorico - kratka predstavitev

Spoštovane občanke in spoštovani občani!

Z letošnjim novembrom se je pričela moja nova poslovna pot v občini Rače-Fram. To je že vrsto let tudi moja občina, saj sem z vami sodelovala že kot direktorica Javnega medobčinskega stanovanjskega sklada Maribor, katerega solastnica je tudi Občina Rače-Fram.

Poleg službenih povezav me na občino Rače-Fram vežejo tudi prijetni spomini, saj sem v tukajšnjem okolju in s tukajšnjimi občani že doslej preživela veliko lepih trenutkov med svojim prostim časom. Tako sem junija letos že četrtrič prehodila pot od Gorice do Planice. Ker je v okviru tega vsakoletnega pohoda organizirana tudi kolesarska tura od enega do drugega konca občine, bi se po njej rada podala še s kolesom, s katerim zadnja leta prevozim veliko kilometrov. Prav zato sem med moje prihodnje izzive zabeležila tudi fransko turnokolesarsko pot, ki jo je v letošnjem letu predstavilo Planinsko društvo Fram in zanjo izdalo zemljevid. V bližnji prihodnosti pa bi si rada ogledala tudi ruševine franskega gradu, na katere so me opozorili moji kolesarski prijatelji, ki so z navdušenjem pripovedovali še o drugih drobnih zanimivostih, ki med potjo pritegnejo pozornost izletnikov na celotnem območju občine.

V lanskem letu sem s kolesom prevozila območje krajinskega parka Rački ribniki; peljala sem se vse od svojega doma v Mariboru do zadrževalnika Požeg, nato po kolovozu ob železnici proti Ješenci ter si nato privoščila nekaj oddiha ob najboljšem sladoledu v Račah, vmes pa uživala ob pogledu na tamkajšnji grad, ki se je izkazal kot čudovita kulisa za nekaj fotografskih posnetkov. In sedaj imam čast v njem delati!

V zimskem času, ko je kolesarjenje oteženo, pa me radostijo pohodi in turnosmučarski izleti. V zadnji zimski smučarki sezoni smo tako na povabilo predsednika PD Fram opravili skupen turni smuk članov planinskih društev PD Fram in APD Kozjak Maribor, kjer sem že vrsto let članica. Bili smo na Sonntagskoglu v dolini Triebental v Avstriji, kjer je - kljub siceršnjemu splošnemu pomanjkanju snega - slednjega bilo v izobilju. Žal pa je zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo koronavirusa, to bil moj edini letošnji turni smuk.

Ker dober glas že pregovorno seže v deveto vas, je tudi meni že pred leti prišlo na uho, da PD Fram organizira še druge zanimive akcije. Zaradi tega sem se udeležila družinskega planinskega tabora v Medvodju, kjer so se stkale nove prijateljske vezi, ki so pripeljale do tega, da smo s člani PD Fram nekajkrat skupaj pričakali novo leto na različnih zanimivih lokacijah. Takšna druženja, ki so trajala več dni, so bila (poleg silvestrovanja) namenjena planinskim pohodom in ogledom lokalnih znamenitosti.

Zaradi moje ljubezni do gora in ob omenjenih povezavah s PD Fram sem izvedela za predavanja z diaprojekcijami v kinodvorani v Račah. Zanimive teme, povezane s planinstvom in z gorami, sem tako začela spremljati tudi na ta način. V letu 2020 je bila zaradi epidemije – žal! – tudi ta dejavnost okrnjena, a po vsakem dežju posije sonce in verjamem, da se bo sčasoma življenje tudi na področju pristočasnih aktivnosti vrnilo v stare tirnice.

Morda za konec, čeprav tega nikakor ne postavljam na zadnje mesto, še nekaj besed o moji poklicni poti. Kot novinka sem prvo zaposlitev dobila na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije, kjer sem delala kot koordinatorka programov javnih del. Poklicno pot sem nadaljevala v Državnem zboru Republike Slovenije in kasneje na Javnem medobčinskem stanovanjskem skladu Maribor. Ves ta čas sem se tudi dodatno izobraževala. Ustavila sem se pri pisanju doktorske naloge, pri kateri pa sem v zadnjem obdobju vedno našla kak priročen izgovor, zakaj se pisanja ne lotim intenzivneje in resneje, pa naj bosta to moja najstnika, menjava službe, kolesarski cilji, kakšen vabljev neosvojen vrh ali pa preprosto še ni prišel čas za to...

Toliko za mojo osnovno osebno predstavitev. V bodoče se bodo naše poti večkrat srečale - preko občinskega glasila, v občinski upravi ali pa na kakšnem prijetnem dogodku.

Veselim se novega kariernega izziva in sodelovanja z vami, obenem pa vam želim zdrave in prijetne bližajoče se praznične dni ter vse dobro v novem letu 2021.

mag. Tanja VINDIŠ FURMAN,
direktorica OU Občine Rače-Fram

Občinski svet sprejel proračun Občine Rače-Fram za leto 2021

Iz več razlogov (vključno zaradi epidemiološke situacije, ki med drugim otežuje tudi izvedbo sej občinskega sveta in drugih organov ter posvetovalnih teles v živo, kot jih za zdaj še prakticiramo) nas zelo veseli, da se lahko Občina Rače-Fram že pred zaključkom novembra 2020 pohvali s sprejetim temeljnim finančnim dokumentom za prihodnje leto – občinskim proračunom za leto 2021. S tem je dana možnost, da lahko kontinuirano nadaljujemo z aktivnostmi na vseh področjih, kar je seveda za vse, kar je vezano na financiranje iz naših virov, zelo pomembna in spodbudna informacija. V tem kontekstu napovedujemo, da se bomo, med drugim, po hitrem postopku lotili tudi priprave javnih razpisov za (so) financiranje društev, z namenom, da bi lahko v letu 2021 tovrstno financiranje čim prej steklo.

Občinski svet Občine Rače-Fram je Odlok o Proračunu Občine Rače-Fram za leto 2021 sprejel na svoji 13. redni seji, ki je bila 27. 11. 2020.

V razmerah, ko je pomembno, da nosimo obrazne zaščitne maske in ohranjamo varno razdaljo, seje OS Občine Rače-Fram potekajo v prostorih Lovskega doma Rače; posnetek je s 13. redne seje (v objektiv ni bilo mogoče zajeti vseh prisotnih), v sklopu katere je bil (med drugim) soglasno potrjen tudi občinski proračun za leto 2021 • foto: Simona Antolič

V občinsko 'malho' naj bi se v prihodnjem letu nateklo za 9,283.793,00 EUR prihodkov, vse zakonsko obvezujoče naloge, investicije, drugi investicijski odhodki ter na lokalni ravni dogovorjeni nadstandardni programi pa so planirani v skupni višini 11,783.793,00 EUR. Razlika v višini 2,5 MIO EUR predstavlja prenos ostanka finančnih sredstev iz leta 2020 v leto 2021.

Občinski svet se je soglasno pozitivno opredelil do pripravljenega predloga proračuna in izrazil zadovoljstvo, da je v precejšnji meri tudi investicijsko – razvojno naravnano, da je v njem zaznati tako skrb za mlade kot starejše ter ranljive skupine ipd.

Tudi v naslednjem letu bomo nadaljevali z investicijami (zlasti na komunalnem področju – širitve javnega kanalizacijskega omrežja, vodovoda, cest, posodobitev zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov ipd.), končno pa smo uspešno izbojevali tudi zahtevno in dolgo trajajočo papirnato vojno, ki smo jo z državo bili glede izgradnje nove čistilne naprave v Račah. Zadeva je zdaj tako daleč, da se bodo dela počasi začela seliti na teren, torej na lokacijo sedanje čistilne naprave, kjer bo zrastle nova.

To pa so seveda le osnovni investicijski poudarki, ki so zajeti v plan prihajajočega leta.

Ob tem naj omenimo še, da Občine Rače-Fram še naprej, kot vsa minula leta doslej, ostaja nezadolžena.

Vse, ki bi se radi podrobneje seznanili z načrtovanimi občinskimi nalogami in prioritetaми v letu 2021, pa vabimo na našo spletno stran (www.race-fram.si), kjer je predmetni odlok javno objavljen.

Na dobri poti do novih pomembnih investicijskih pridobitev

• Pomembni premiki v smer izgradnje nove čistilne naprave v Račah

V prejšnji številki Novic Občine Rače-Fram smo vas že obvestili o uspešnem zaključku prvega dela trilogije javnega naročila 'Odvajanje in čiščenje v porečju Dravinje – Občina Rače-Fram' in sicer za storitve obveščanja javnosti – P. R. Tovrstne aktivnosti se že izvajajo in bodo zložene tudi vsak čas natisnjene.

Tokrat vas z veseljem obveščamo še o uspešno zaključenem drugem in tretjem delu trilogije. Da pa seveda ne gre vse tako kot po maslu, naj omenimo, da se nam je v postopku javnega naročila za izbor izvajalca gradbeno obrtniških in instalacijskih del, ki je bil objavljen aprila 2020, postopek zapletel. Po odločitvi - izboru ponudnika za izvedbo gradbeno obrtniških in instalacijskih del je bila s strani neizbranega ponudnika namreč vložena revizija na Državno revizijsko komisijo (za revizijo oddaje javnih naročil). S strani slednje smo prejeli hiter odgovor; zahtevek za revizijo je bil zavrnjen, s tem pa dana možnost za podpis pogodbe z izbranim izvajalcem gradbeno obrtniških in instalacijskih del nove čistilne naprave v Račah. Sedaj ni več skrivnost, da je to podjetje Hidroinženiring d.o.o. iz Ljubljane, ki bo dela opravilo s partnerji GMI d.o.o. in KRT gradbeništvo d.o.o.

Pri izvajanju projekta 'Odvajanje in čiščenje v porečju Dravinje – Občina Rače-Fram' smo vzporedno zaključili še postopek izbora storitev inženirja po pogodbenih določilih FIDIC in nadzornika (skladno z Gradbenim zakonom). Tako se od neverjetne količine potrebne 'papirologije' ter po uspešno izvedenih dolgotrajnih in zahtevnih postopkih vendarle počasi (končno!) z aktivnostmi 'selimo' na teren.

V nadaljevanju podajamo osnovne informacije iz zloženke.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Obstoječa čistilna naprava Rače je bila zgrajena leta 1976. Nahaja se na nadmorski višini 259,7 metrov. Zmogljivost čistilne naprave Rače je bila v letu 2006 povečana na 5.000 PE, medtem ko njena dejansko izmerjena obremenitev znaša več kot 9.000 PE. Obstoječa čistilna naprava Rače je preobremenjena, oprema je dotrajana in potrebna zamenjave, prav tako so dotrajane ter razpokane betonske konstrukcije, ki so potrebne temeljite rekonstrukcije. Obstoječa čistilna naprava Rače je tudi vir emisij hrupa in smradu, kar je izredno moteče zaradi neposredne bližine stanovanjskih objektov.

Pomen projekta 'Odvajanje in čiščenje v porečju Dravinje – Občina Rače-Fram'

Osrednji namen projekta 'Odvajanje in čiščenje v porečju Dravinje – Občina Rače-Fram' je izgradnja večje in učinkovitejše čistilne naprave Rače s kapaciteto 9.600 PE, saj je obstoječa dotrajana, hkrati pa nima zadostnih kapacitet. Zaradi zagotavljanja višje učinkovitosti čiščenja odpadnih voda bo imel projekt pozitiven vpliv na zdravje in kakovost življenja ljudi v občini Rače-Fram ter širše.

Namen projekta je zadostiti okoljskim standardom oz. zmanjšati vpliv na obremenitev površinske vode s slabo očiščeno odpadno vodo ter zadovoljiti potrebe uporabnikov z zvišanjem kakovosti bivanja. Dodaten cilj projekta je zaščita naravnih virov, ki vplivajo na razvoj in konkurenčnost gospodarstva.

Izvedba projekta 'Odvajanje in čiščenje povodja Dravinje – Občina Rače-Fram' in investicije v izgradnjo nove čistilne naprave za čiščenje odpadnih voda na območju naselij Rače, Fram in Morje je skladna z zakonodajo Evropske unije in strategijami ter politikami na območju Republike Slovenije.

Vrednost investicije znaša 3,034.341,02 EUR z DDV. Zaključek investicije je predviden v letu 2023.

Cilji investicije

Investicija zajema rušitev obstoječe čistilne naprave in postavitve nove s kapaciteto 9.600 PE na isti lokaciji.

Pri biološkem čiščenju odpadnih, komunalnih, industrijskih in padavinskih odpadnih voda bo nova čistilna naprava delovala po sistemu t. i. tehnologije SBR.

Cilji izgradnje nove čistilne naprave so naslednji:

- povečanje kapacitete čistilne naprave s sedanjih 3.000 PE na 9.600 PE,
- izboljšanje in posodobitev sistema čiščenja komunalnih odpadnih voda (sekundarno in terciarno čiščenje) ter posledično izboljšanje stanja okolja,
- varovanje okolja in zmanjšanje obremenjevanja površinskih voda zaradi odvajanja odpadnih voda,
- zagotavljanje ustreznega reguliranega dotoka odpadne vode na čistilno napravo,
- zmanjševanje emisij v okolje (smrad in hrup),
- izboljšanje kakovosti površinskih in podzemnih voda.

Skupna vrednost projekta znaša =3,034.341,02 EUR z DDV, od tega finančno konstrukcijo tvorijo:

- sredstva EU =1,360.930,35 EUR z DDV,
- sredstva Republike Slovenije =340.232,59 EUR z DDV in
- sredstva Občine Rače-Fram =1,333.178,08 EUR z DDV.

Izgradnja nove čistilne naprave

Nova čistilna naprava je ena od prioritetnih investicij Občine Rače-Fram, tako v okoljevarstvenem pogledu kot tudi v smislu zagotavljanja kakovostnejšega življenja občank ter občanov na območju naselij Rače, Fram in Morje. Čistilna naprava s povečano kapaciteto bo prispevala k razvoju kraja in celotne občine Rače-Fram.

• Zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov Rače

Natanko leto dni je preteklo od prvih korakov – izdelave idejne zasnove nadgradnje obstoječega zbirnega centra v Račah, ko se lahko pohvalimo že z uspešno pridobljenim gradbenim dovoljenjem za tovrstno investicijo.

Pot pa ni bila lahka, a bistveno je, da smo vselej našli izhode iz slepih ulic in da nas vijuganje po raznih institucijah ni vrglo z načrtane poti, pa tudi ne s tira.

Trenutno zaključujemo projekt za izvedbo del, kar v praksi pomeni, da bomo v začetku leta 2021 lahko pristopili k izvedbi javnega naročila za izvedbo nadgradnje zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah.

Vsi obiskovalci obstoječega zbirnega centra dobro veste, da je odlaganje kosovnih odpadkov sedaj zelo oteženo zaradi visokih zabojnikov. Cilj nadgradnje zbirnega centra je njegova posodobitev - ureditev nadstrešnice z dvignjenim platojem za lažje odlaganje kosovnih odpadkov.

Pripravila: Mateja FREŠER

KOMUNALNO - CESTNO GOSPODARSTVO

Z optimizmom v leto 2021

Lepo pozdravljeni!

V zadnjih novembrskih dneh zaključujemo z investicijskimi deli na komunalnem področju, ki so bila predvidena v koledarskem letu 2020. Ob koncu leta običajno analiziramo tudi, ali smo izpolnili načrtane plane.

V drugi polovici letošnjega leta smo imeli 'odprtih' kar nekaj gradbišč, vezanih tako na vzdrževalna kot tudi na investicijska dela.

Sanacija meteornih kanalov v Framu - Varta

Urejanje bankin – Ješenca

Obseg vzdrževalnih del se iz leta v leto povečuje, saj kanalizacijsko in vodovodno omrežje zaradi potreb občanov vsakoletno širimo, obenem pa je komunalna infrastruktura na posameznih odsekih tudi dotrajana. Predvsem v hitro rastočem Morju je ostalo nekaj območij, kjer je potrebna izgradnja kanalizacijskega omrežja za odvajanje odpadnih vod. Na osnovi pridobljenega gradbenega dovoljenja za izgradnjo javnega kanalizacijskega omrežja na širšem območju naselja Morje

smo tudi v letu 2020 intenzivno pristopili k nadaljevanju širitve javnega kanalizacijskega omrežja za odpadne vode. Tako smo zgradili kolektorje za odpadne fekalne vode na delu Ceste na Bukovec. Prav tako je v zaključni fazi izgradnje kanalizacija v Cvetlični ulici. Ker se investicija 'Kanalizacija Morje - 6. faza' nadaljuje tudi v letu 2021, prosimo občane za posluš in razumevanje med samim nadaljevanjem gradnje fekalnih kolektorjev, saj bodo zaradi slednje na posameznih cestnih odsekih postavljenečasne delne ali popolne cestne zapore.

Gradbena dela, vezana na izvedbo komunalne infrastrukture s širitvijo vozišča v delu naselja Ješenca, so bila s strani glavnega izvajalca (podjetja Predan d.o.o.) zaključena v novembru.

Sanacija in širitev vozišča po položitvi komunalnih vodov v Ješenci

Na območjih, kjer zaradi razgibanosti terena, manjše poseljenosti in posledično nesorazmernih stroškov izvedbe ne predvidevamo izgradnje javnega kanalizacijskega omrežja za odvajanje odpadnih vod, bomo, tako kot v preteklih letih, tudi v koledarskem letu 2021 iz občinskega proračuna nudili sofinanciranje za izgradnjo malih bioloških čistilnih naprav in hišnih črpališč za odpadne vode.

Na cestni infrastrukturi je bilo v jesenskih mesecih izvedenih precej vzdrževalnih del; predvsem gre za dotrajana vozišča na asfaltnih površinah, udarne jame z mrežastimi razpokami ter ob povečanem številu tovornih vozil za sprotne sanacije obcestnih bankin.

Izgradnja dveh odsekov mešanih površin za pešce in kolesarje ob Bistriški cesti (odsek od Radizela do semaforiziranega križišča v Framu in od križišča z Mlinsko do Prisojne ulice v Morju), v skupni dolžini približno dveh kilometrov, je, ko nastaja ta zapis (v drugi polovici novembra), v zaključni fazi.

Asfaltiranje mešane površine za pešce in kolesarje ob Bistriški cesti v Morju

V zvezi s tako pričakovano izvedbo izvennivojskega križanja (podvoza) državne ceste z železniško progo v Račah smo v fazi potrditve idejne zasnove. Sedaj je na potezi Ministrstvo RS za infrastrukturo, ki je naročilo izdelavo dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. Seveda si zaradi velike frekvence vozil skozi naselje Rače močno prizadevamo, da bi do realizacije projekta prišlo v doglednem času.

Podjetje za gozdne gradnje in hortikulturo d.o.o. je oktobra zaključilo izvedbo dodatnih grobnih polj in ureditvijo manipulativnih površin na pokopališču v Framu. Isto podjetje je izvedlo tudi prestavitev spominskega obeležja NOB izpred OŠ Fram na območje framskega pokopališča.

Prestavitev obeležja NOB izpred OŠ Fram na območje pokopališča v Framu

Sciljem zagotovitve kar najvišje ravni prometne varnosti skušamo (v skladu z veljavno prometno zakonodajo in cestno varnostnimi predpisi) poskrbeti tudi za ustrezno vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo. Vlaganja v cestno razsvetljavo prav tako pripomorejo k povečani varnosti udeleženih v prometu. Omrežje javne razsvetljave smo v letu 2020 obnavljali in širili v sklopu izvedbe vodovodnega, optičnega in kanalizacijskega omrežja.

V zimskem času je prometna varnost zaradi neugodnih vremenskih razmer še posebej odvisna od prizadevnih lokalnih izvajalcev zimske službe, ki bodo tudi letos sedli na delovne stroje in po najboljših močeh odstranjevali sneg s cestišč in drugih javnih površin. Sodelavci v Režijskem obratu Občine Rače-Fram so v začetku novembra že poskrbeli za postavitev snežnih količkov ob voziščih ter namestitev ustrezne vertikalne signalizacije (prometni znaki za snežne verige).

Pozabiti ne smemo še na področje ekologije in ravnanja z odpadki, ki se jih prav v prazničnih dneh pojavi največ. Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadov v Račah se nekateri občani pridno poslužujejo. Odlaganje ločenih odpadkov je za naše občane (ob predložitvi odrezka Komunale Slovenska Bistrica d.o.o., ki dokazuje vključenost posameznega gospodinjstva v redni odvoz gospodinjstkih odpadkov) brezplačno. Podjetnikom pa vnovič velja opozorilo, da so dolžni odvoz in odlaganje odpadkov iz dejavnosti organizirati v lastni režiji, saj zanje odlaganje tovrstnih odpadkov na zbirnem centru ni predvideno!

Podjetje Komunala Slovenska Bistrica d.o.o. je (na osnovi veljavne uredbe in Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki) odstranilo tako imenovane ekološke otoke in s tem uvedlo spremembo načina/mesta za odvoz odpadnega stekla in papirja; sedaj tudi steklo in papir izvajalec ob določenih terminih odvaža neposredno izpred domov občanov. Termine odvozov/2021 boste prejeli zraven položnic, izdanih s strani izvajalca javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki, prav tako pa so termini odvozov za posamezne ulice in naselja objavljeni na spletni strani Komunale Slovenska Bistrica d.o.o.

Ko že govorimo o ločevanju odpadkov, še obvestilo občanom, da bodo do konca koledarskega leta 2020 vsa gospodinjstva, ki so vključena v sistem rednega odvoza gospodinjstkih odpadkov, prejela vreče za ločeno zbiranje embalaže v gospodinjstvih, ki bodo posameznemu gospodinjstvu zadostovale do konca prihodnjega koledarskega leta.

• Odvoz kosovnih odpadkov

Odvoz kosovnih odpadkov poteka po sistemu '**na klic**'. Gre za nekoliko spremenjeno obliko odvoza kosovnih odpadkov (ta nadomešča vsakoletno enotedensko pomladansko akcijo 'Od vrat do vrat', ki je bila s sistemom 'na klic' ukinjena).

Gospodinjstva torej lahko kadarkoli (enkrat v koledarskem letu) obvestijo Komunalo Slovenska Bistrica d.o.o. o zelenem odvozu in o vrstah kosovnih odpadkov. To je mogoče storiti s prijavnico, ki je objavljena na spletni strani: <http://www.komunala-slb.si/kosovni-odpadki.html>. Izpolnjeno prijavnico pošljete (po pošti, faxu ali e-pošti) na naslov: Komunala Slovenska Bistrica d.o.o., Ul. Pohorskega bataljona 12, 2310 Slovenska Bistrica ali pa izpolnite kar **spletni obrazec** za naročanje odvoza kosovnih odpadkov. Za odvoz kosovnih odpadkov se lahko prijavite tudi po telefonu (tel. št.: 02/80 55 416).

Odvoz kosovnih odpadkov poteka ob sobotah, ko je zbranih dovolj prijav oz. najkasneje v 6 tednih od naročila. O odvozu boste vsaj 3 dni prej pisno obveščeni. Prijavljene kosovne odpadke na dan odvoza nastavite na stalno prevzemno mesto (do 6. ure zjutraj).

• Obvestilo o 'zimskem' obratovalnem času Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah

V zimskem času (med 1. novembrom in 15. marcem) bo Zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov Rače odprt vsako sredo med 13. in 17. uro ter vsako soboto med 9. in 14. uro. Ob prazničnih dneh bo zbirni center zaprt. Sprememba urnika obratovanja velja do 15. marca 2021, ko bomo znova prešli na poletni delovni čas zbirnega centra v Račah.

Ponovno moramo poudariti, da zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov ni namenjen pravnim, temveč zgolj fizičnim osebam oz. gospodinjstvom v naši občini. Podjetniki si morajo v lastni režiji zagotoviti ločen odvoz odpadkov iz dejavnosti.

Mešanih oz. nesortiranih odpadkov na zbirnem centru v Račah ne bomo prevzemali, saj je zbirni center namenjen zgolj zbiranju LOČENIH ODPADKOV!

Občane vljudno prosimo, da ločene odpadke (na osnovi izkazanega odrezka položnice o vključenosti v sistem odvoza komunalnih odpadkov) odložijo v obratovalnem času zbirnega centra in ne izven obratovalnega časa pred sam vhod, kar je nekaterim že prišlo v grdo navado, ki med drugim onemogoča optimalni logistični proces praznjenja zabojnikov. Prav tako je vsakršno odlaganje odpadkov in ostalih materialov v bivšo SCT jamo strogo prepovedano!

Ob zaključku koledarskega leta in bližajočih se praznikov vam želim predvsem obilo zdravja, obogatene s kančkom optimizma.

Pripravil: Samo RAJŠP

Kaj ne sodi v kanalizacijo?

V javnem glasilu Občine Kidričevo, ki je poimenovano 'Ravno polje', smo v letošnji 3. številki, ki je izšla oktobra 2020, zasledili članek, ki je nedvomno zelo aktualen tudi za naše občane. Zapis (z izjemo uvoda, ki se po vsebini podanih informacij nanaša zgolj na občane občine Kidričevo, zaradi česar smo ga izločili) z dovoljenjem njegovega avtorja Davida Merca, direktorja podjetja Vzdrževanje in gradnje Kidričevo, v celoti objavljamo. (Uredništvo)

V okviru izvajanja gospodarske javne službe so naloge upravljavca kanalizacijskega sistema in čistilne naprave naslednje:

- odvajanje komunalne odpadne vode,
- redno in investicijsko vzdrževanje javne kanalizacije in čistilne naprave,
- odvoz blata iz čistilne naprave, malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN) in greznic,
- pregledovanje MKČN do 50 PE,
- odvajanje padavinske odpadne vode z javnih površin,
- ozaveščanje uporabnikov kanalizacijskega sistema,
- izdelava letnih poročil in programa izvajanja javne službe,
- vodenje evidenc uporabnikov.

Pri svojem delu upravljavci kanalizacijskih sistemov evidentirajo vse večjo onesnaženost fekalne odpadne vode s predmeti oz. tujki, ki v kanalizacijo nikakor ne sodijo.

Čiščenje črpališča (pričujoči posnetek ni nastal na območju občine Rače-fram; op. ured.)

Pri čiščenju črpališč (rednem ali interventnem - zaradi zamašitve) naletimo na:

- vlažilne robčke, higienske vložke, britvice, palčke za ušesa, plenice, uporabljen sanitetni material,
- zdravila, barve, lake, naftne derivate,
- maščobe in odpadna olja iz gospodinjstev,
- gospodinjstvske odpadke in ostanke hrane,
- pepel, kosti, gnoj, rastlinske ostanke, trupla poginulih živali, ostanke kolin, pokošeno travo in listje, tekstil,
- perje, dlake, steklo, žagovino, plastiko,
- opeko, malto, deščice, beton, pesek.

Vsi zgoraj naštetih predmeti, materiali in snovi seveda nikakor NE SODIJO V KANALIZACIJO, kakor tudi ne meteorna voda iz streh in dvorišč. Ob dežju beležimo velik porast količine vode, ki priteče na čistilno napravo, na osnovi česar domnevamo, da ima veliko gospodinjstev speljano meteorno vodo v javno kanalizacijo.

Vlažilni robčki v črpališču na čistilni napravi

Uporabnike kanalizacijskega sistema pozivamo, da naštetih predmetov oz. tujkov ne mečete v kanalizacijo, saj čiščenje in odmaševanje črpališč in cevovodov povzroča dodatne stroške, ki jih ne bi bilo, če bi v kanalizaciji bila le fekalna voda, ki ji je kanalizacija namenjena.

Sploh ob dejstvu, da imamo vzpostavljen ločen sistem zbiranja in odvoza odpadkov, so zamašitve kanalizacijskega sistema s tovrstnimi predmeti nerazumljive in nedopustne. Za namen odvoza tovrstnih odpadkov imamo vzpostavljen zbirni center, zato vas znova prosimo za odgovorno in pravilno ravnanje z odpadki.

V kanalizaciji se najdejo tudi takšni predmeti

Če na kratko povzamemo bistvo, ugotovimo, da bi strošek odvajanja in čiščenja fekalne vode lahko bil nižji, če občani v kanalizacijo ne bi metali predmetov in tujkov, ki tja ne sodijo in bi le-te brez stroškov odložili na zbirnem centru (pri nas je ta na voljo v Račah – *op. ured.*). Da bi to udeležili, je potrebno le nekaj dobre volje in dviga ozaveščenosti občanov, kar je tudi namen tega prispevka.

KMETIJSTVO

270 let delovanja Oljarne Fram

Najstarejša slovenska oljarna je z delom pričela leta 1750 in letos ponosno obeležuje svoj visoki jubilej

Oljarna Fram je najstarejša slovenska oljarna. Prav letos ponosno obeležuje 270 let delovanja.

V Sloveniji ni oljarne, ki bi imela daljšo tradicijo od Oljarne Fram

Občina Rače-Fram je skupaj z Oljarno Fram d.o.o. ter partnerji zasnovala predlog projekta z naslovom 'Muzej najstarejše slovenske oljarne Fram', ki bo prijavljen na 3. Javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru Lokalne akcijske skupine LAS Dobro za nas.

Predmet investicije je obnova (investicijsko vzdrževalna dela) in ureditev prostorov objekta stare oljarne v Framu v muzej oljarstva in v promocijsko degustacijski prostor ter trgovino lokalne ponudbe.

Privlačna podoba steklenic z bučnim oljem Oljarne Fram

Načrtovane dodatne vsebine projekta so tudi izdelava promocijskega filma Oljarne Fram, izdelava promocijske zloženke ter izobraževalno promocijske aktivnosti.

Projekt bo izvedla Oljarna Fram, poleg naše občine pa sta sodelujoča partnerja še Kmetijska zadruga Rače in Društvo vinogradnikov Rače-Fram.

Pogoj za izvedbo investicije je pridobitev nepovratnih sredstev iz javnega razpisa.

Pripravila: Tanja KOSI

TURIZEM

Zaključek projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2020'

• Priznanja za lepo urejeno okolje in prizadevanje za lepši videz naše občine v letu 2020

Zaključka projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2020' letos zaradi razglašene epidemije koronavirusa nismo mogli izvesti v Beli dvorani in smo ga zato prilagodili razmeram.

Župan Občine Rače-Fram in člani ocenjevalne komisije so tako letos izbrali skupno 55 nagrajencev, ki jim bodo podeljena priznanja (od tega eno najvišje) za najlepše urejene stanovanjske stavbe, poslovne objekte in kmetije v občini Rače-Fram. **Predstavitev urejenega okolja nagrajencev smo izjemoma izvedli virtualno in si jo lahko ogledate na spletni strani naše občine (www.race-fram.si), zaslužena priznanja za lepo urejeno okolje in prizadevanje za lepši videz naše občine pa bodo nagrajenci prejeli po pošti.**

Za Slovenijo je turizem rastoča dejavnost, povezana s počitkom, sprostitvijo, doživetji, športom ter naravno in kulturno dediščino, ki se lahko uresničuje in nadgrajuje v urejenem, prijaznem, gostoljubnem in strpnem okolju. Med najpomembnejšimi prizadevanji za kakovost v zdravem – čistem okolju je skrb za pravilno zbiranje, odstranjevanje in deponiranje odpadkov ter skrb za ohranjanje in varovanje čiste vode in zraka.

Letošnje sporočilo ocenjevalne komisije:

Naše delo je, kljub posebnim razmeram v letu 2020, steklo. Zasluga za to gre predvsem občanom, ki so se - kot vsako leto - z veliko pozornostjo posvetili svojemu naravnemu okolju, s čimer so dodatno polepšali videz občine in pozitivno vplivali ne le na svoje počutje, temveč tudi na ljudi okoli sebe.

Vsako leto opažamo spremembe, nadgradnje že predhodno narejenega, ponekod pa tudi opustitve urejevanja okolja. Opažamo tudi hiše z okoljem, ki kazijo celostno podobo naše občine. Potrebno se je zavedati, da urejene hiše z vzdrževanim in lepo urejenim okoljem zahtevajo vsakodnevno delo, skrb in nego prizadevnih lastnikov ter seveda predstavljajo tudi manjši ali večji finančni vložek.

Z navdušenjem vsako leto spremljamo lepoto rastlin, ki se bohotijo s teras, balkonov in okenskih polic domov naših občanov. Hvala vsem, ki ste tudi letos našo občino s svojim delom in energijo naredili še bolj barvito, posebno in privlačno. To velja tako za imenovane nagrajence kot tiste, ki vas še nismo odkrili oz. želite ostati anonimni.

Letošnji nagrajenci:

* Kategorija 'stanovanjske stavbe'; priznanja so prejeli:

- Berta Završki, Opekarniška ul. 1
- Ksenija Predan, Prečna ulica 7
- Branko Petrovič, Za vrtovi 5
- družina Kozoderc, Cesta talcev 95
- Feliks Kralj, Cesta talcev 6a
- družina Renčelj, Ul. bratov Turjakov 22a
- Anka in Mladen Roner, Cesta talcev 9
- družina Gril Hameršak, Cesta talcev 84

- Zinka Kovačič, Ul. bratov Turjakov 32
- družina Braunsberger, Ptujška cesta 58
- Vida Ribič, Ljubljanska cesta 86
- Anica Drevenšek, Ul. bratov Turjakov 29
- Veronika Krajnc, Ptujška cesta 59
- družina Mihurko-Firbas, Delavska ulica 18
- Irena Renčelj, Ptujška cesta 72
- družina Lašič, Ptujška cesta 83
- Marija in Franc Florjančič, Ul. bratov Turjakov 21
- Ivan Rodošek, Brezula 12
- Jožica Vindiš, Brezula 52a
- družina Lah-Furek, Podova 29
- družina Majhenič, Ješenca 2
- Ivanka Klavž, Ješenca 62
- Ljiljana Hojnik, Ješenca 49a
- Frida Knafelj, Ješenca 47
- Karolina Mojzeš, Ješenca 25b
- Martin Veršič, Ješenca 25c
- Anka Pečovnik, Turnerjeva ulica 97
- družina Petek Verdev, Turnerjeva ulica 68
- družina Razboršek, K ribniku 4
- Irena Baumhakl, Turnerjeva ulica 90
- družina Škrinjjar, Nad gradom 11
- Ivica Veber, Češnjev vrh 10
- Anica Šošterič, Tajna 4
- Jožica Cehtelj, Morska cesta 137a
- družina Gradišnik Žižek, Strma ulica 49
- družina Jerovšek, Stara gora 40
- družina Lep, Kopivnik 63
- družina Lunežnik, Loka 8
- družina Marčič, Kopivnik 8
- družina Repnik, Kopivnik 24b
- družina Založnik Florjančič, Kopivnik 24d
- Martina Krajnc Štern, Tajna 37
- Angela Štern, Tajna 35

* Kategorija 'poslovni in družbeni objekti'; priznanja so prejeli:

- Gostilna Karla, Ljubljanska cesta 17
- PGD Podova, Podova 26
- PGD Rače, Ptujška cesta 15

* Kategorija 'kmečka dvorišča'; priznanja so prejeli:

- kmetija Krepfl, Pot k mlinu 2
- kmetija Plečko, Grajski trg 11
- kmetija Krajnc, Grajski trg 7
- kmetija Pauman, Brezula 50
- kmetija Fric-Šlamberger Nacek, Planica 24
- kmetija Šlamberger, Planica 21
- Turistična & eko kmetija Pri baronu, družina Uranjek, Planica 6
- Turistična kmetija Štern - Pri Kovačniku, Planica 9

Najvišje priznanje v kategoriji 'stanovanjske stavbe' je letos prejela **Mirica Mlakar**, Podova 23, Rače.

Čestitamo!

Pripravila: Tanja KOSI

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Letno skupno okoli 330.000 EUR na TRR socialno ogroženih občanov, dijakov, študentov in družin z dojenčki, predšolskimi in šoloobveznimi otroki

- **Od 1. 1. 2021 v uporabi novi Pravilnik o dodeljevanju občinskih enkratnih denarnih socialnih pomoči v občini Rače-Fram**

Občina Rače-Fram že dobrih dvajset let zagotavlja proračunska sredstva za dodeljevanje občinskih enkratnih denarnih socialnih pomoči našim občankam in občanom, ki so se znašli v nenadni socialni stiski, zaradi katere so primorani zaprositi za pomoč (oz. dodatno pomoč). Upravičenih vlagateljev na letni ravni je v povprečju nekaj preko sto.

Gre za nadstandardni program, ki ga občina ni dolžna izvajati, smo pa ga vseeno vzeli za svojega, saj situacija kaže, da je za lajšanje socialnih razmer posameznikov in družin – posebej še v kriznih situacijah – še kako potreben in dobrodošel.

Doslej smo in vse do konca leta 2020 bomo občinske enkratne denarne socialne pomoči dodeljevali po pravilniku iz leta 1999 ter spremembah in dopolnitvah iz leta 2005. To v praksi pomeni, da je vloge do vključno 31. 12. 2020 potrebno oddati na obrazcu doslej veljavnih vlog, rešene pa bodo v skladu s sedaj veljavnim pravilnikom.

Od 1. 1. 2021 dalje bo vloge potrebno oddati izključno na novih, spremenjenih obrazcih (dostopni bodo na naši spletni strani www.race-fram.si ter v tajništvu občine), ki bodo skladni z vsebino novega Pravilnika o dodeljevanju občinskih enkratnih denarnih socialnih pomoči v občini Rače-Fram.

POZOR - POMEMBNO: Pomembni vsebinski izseki iz novega pravilnika

Do občinske enkratne denarne socialne pomoči so upravičeni občani s stalnim prebivališčem v občini Rače-Fram, ki jim je zaradi trenutne materialne ogroženosti nujno potrebna pomoč občine, predhodno pa so izkoristili že vse razpoložljive zakonske možnosti za rešitev socialne stiske.

Občinsko enkratno denarno socialno pomoč se lahko dodeli največ enkrat letno in sicer pod naslednjimi pogoji:

1 - splošni pogoji:

Pri uveljavljanju pravice do dodelitve občinske enkratne denarne socialne pomoči v občini Rače-Fram morajo vlagatelji z dokumentacijo izkazati, da izpolnjujejo naslednji pogoj:

- so v času uveljavljanja občinske enkratne denarne socialne pomoči upravičenci do denarne socialne pomoči po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke (v nadaljnjem besedilu: denarna socialna pomoč, o kateri odločajo pristojni centri za socialno delo).

2 - posebni pogoji:

Pravico do dodelitve občinske enkratne denarne socialne pomoči v občini Rače-Fram je mogoče uveljaviti tudi v nekaterih drugih primerih in izrednih okoliščinah, zaradi katerih je (čeprav jim denarna socialna pomoč po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, zaradi preseganja določenega dohodkovnega cenzusa ne pripada) vseeno ogrožena

socialna varnost vlagatelja ali njegove družine in lahko vlagatelj, poleg opisa dejanskih socialnih razmer, zaradi katerih so se znašli v trenutni finančni stiski, to izkažejo z ustrežno listinsko dokumentacijo.

1.1 Uveljavljanje pravice po splošnih pogojih

Prejemniki denarne socialne pomoči so lahko, ne glede na pripadajoči znesek te pomoči, upravičeni do občinske enkratne denarne socialne pomoči v višini:

- = 200,00 EUR, če jim je z odločbo CSD pravica do denarne socialne pomoči dodeljena le za vlagatelja,
- = 250,00 EUR, če je z isto odločbo CSD pravica do denarne socialne pomoči dodeljena vlagatelju in njegovemu otroku ali dvema polnoletnima osebama, pri čemer je druga oseba vlagateljev zakonec oz. partner,
- = 300,00 EUR, če je z isto odločbo CSD pravica do denarne socialne pomoči dodeljena najmanj trem osebama, med katerimi je najmanj ena oseba vlagateljev otrok.

Pri uveljavljanju vloge za občinsko enkratno denarno socialno pomoč v občini Rače-Fram po splošnih pogojih je potrebno opisati socialne razmere in priložiti kopijo aktualne odločbe CSD o dodelitvi pravice do denarne socialne pomoči.

Občinsko enkratno denarno socialno pomoč lahko po splošnih pogojih uveljavlja le oseba – vlagatelj, na katero/ega glasi odločba o odobritvi denarne socialne pomoči po ZUPJS (izdal CSD).

2.1. Uveljavljanje pravice po posebnih pogojih

Vlagatelj, ki uveljavlja posebne pogoje iz predmetnega pravilnika, lahko pridobijo največ do 200,00 EUR in sicer na osnovi:

- a) zdravstvene indikacije v družini (daljša bolezen in/ali hospitalizacija oz. rehabilitacija zaradi drugih razlogov, ki zahteva daljšo odsotnost z dela, višje stroške zaradi individualnega nakupa posebnih pripomočkov, posebne prehrane in/ali zdravil za lajšanje težav ipd.),
- b) trajne nesposobnosti za pridobitno delo (priznana kategorizacija invalidnosti in denarno nadomestilo iz tega naslova),
- c) drugih nenadnih in/ali specifičnih razlogov, ki so privedli do trenutne socialne stiske.

Pravico do občinske enkratne denarne socialne pomoči je v vseh primerih mogoče uveljaviti le, v kolikor občinski upravni organ v ugotovitvenem postopku ugotovi, da je dejansko ogrožena socialna varnost prosilca oz. več članov njegove družinske skupnosti.

Specifične in nenadne situacije, kot so smrt ožjega družinskega člana v primerih socialne ogroženosti družine, elementarne nesreče in epidemije, niso predmet dodeljevanja občinskih sredstev po tem pravilniku.

Občinska enkratna denarna socialna pomoč je v osnovi namenjena za:

- pomoč pri nakupu osnovnih življenjskih potrebščin;
- pomoč pri nakupu šolskih potrebščin, kurjave, ozimnice;
- pomoč pri plačilu zapadlih položnic za standardne življenjske potrebe in storitve;
- plačilu ali doplačilu zdravil in zdravstvenih storitev, ki so posamezniku nujno potrebne ali mu bistveno lajšajo težave, sredstev za pokritje teh stroškov pa ne zagotavlja ZZZS;
- kritje drugih stroškov, ki se vsebinsko nanašajo na zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb.

Občinska enkratna denarna socialna pomoč se upravičencu nakaže na TRR, gotovinsko izplačilo ni mogoče.

• Od septembra do začetka decembra 2020 vloženi 19 vlog za prispevke za novorojence

Staršem - vlagateljem vlog za občinski denarni prispevek za novorojenca iz proračuna Občine Rače-Fram namenjamo 250 EUR za prvega, 300 EUR za drugega in 400 EUR za tretjega in morebitne nadaljnje otroke.

V obdobju med septembrom in vključno novembrom 2020 smo prejeli 19 vlog za prispevek za novorojence in sicer za sedem deklic in dvanajst dečkov. Med njimi je dvanajst prvorojencev, šest dojenčkov sta po vrnitvi iz porodnišnice doma že pričakala bratec ali sestra, v enem primeru pa gre za tretjega otroka iste družine.

Objavljamo le imena otrok, za katere je bil prispevek za novorojenca uveljavljen v zadnjih treh mesecih in so starši soglašali z objavo te informacije:

Zala Jakac, Jakob Podlesnik, Ajda Horvat, Ula Pikel Pridigar, Jaka Novak, Naja Horjak, Ema Skodič, Ožbej Kozole, Sija Pejič, Jan Štauber, Zala Goričan, Anej Krepfl, Jan Krajnc, Tilen Bauman, Peter Mihelak in Žiga Rožman.

*Nekateri dojenčki, ki so navedeni v tokratnih Novicah, nimajo le majhnih nožic in podpladkov, ampak že znajo 'pasti kravice';
joj, koliko veselja bo, ko bodo ob praznično okrašeni smrečici to lahko počeli v Božičkovi opravi*

V letošnjih prvih enajstih mesecih je tako bilo skupno vloženih točno 50 vlog za občinski denarni prispevek za novorojence. Čeprav je pred nami še december, ko se bo ta podatek gotovo nekoliko spremenil navzgor, lahko že sedaj z veliko verjetnostjo napišemo, da tako nizkega števila rojstev (oz. vloženih prispevkov za novorojence) nismo zabeležili že dolgo vrsto let.

Kakorkoli že: vsem malčkom in njihovim staršem želimo čvrsto zdravje, mini korenjakom pa v ljubeči družbi mamic, atijev in drugih družinskih članov čim več radosti in vsega lepega.

• Skupno 455 dijakov in študentov upravičenih do občinskih žepnin

Na naši spletni strani in na informativnih listih, ki so jih vsa gospodinjstva v naši občini prejela julija 2020, smo objavili Javni razpis za dodelitev občinskih žepnin dijakom in študentom za šolsko/študijsko leto 2020/21.

Do občinske žepnine, ki prejemnikom pripada od 1. septembra tekočega do 30. junija naslednjega leta (10 mesecev), so upravičeni naši šolajoči se občani, ki izpolnjujejo osnovne splošne pogoje (imajo v času oddaje vloge stalno prebivališče na območju občine Rače-Fram, se pravočasno prijavijo na javni razpis za dodelitev žepnin ter oddajo popolno vlogo) ter posebne pogoje, ki so vezani na status dijaka oz. študenta ter na njegovo starost (dijaki, ki želijo uveljaviti pravico do občinske žepnine, v času vložitve tovrstne vloge še ne smejo dopolniti 20 let, za študente prvih letnikov pa v tem študijskem letu velja, da so do žepnine upravičeni, v kolikor so bili rojeni po 30. 6. 2000, medtem ko je pri študentih višjih letnikov zgornja starostna meja za pridobitev občinske žepnine 25 let, pri študentih medicine ali veterinarske medicine pa 27 let).

Število vloženih vlog za občinske žepnine se je v letu 2020 ustavilo pri številu 472 (lani 450). Ugodeno je bilo 455 (lani 435) vlogam, od katerih so jih 290 (lani 277) vložili dijaki, 182 (lani 158) pa študenti. Šestim dijakom in enajstim študentom zaradi neizpolnjevanja katerega izmed razpisanih pogojev želje po pridobitvi občinske žepnine letos nismo mogli izpolniti.

Upravičenci so prvo nakazilo na svoje transakcijske račune prejeli sredi novembra (s poračunom od septembra naprej) in sicer 50 evrov za posamezni mesec. Za aktualno šolsko oz. študijsko leto bo tako vsak izmed upravičencev prejel skupno 500 EUR.

Dodeljevanje žepnin na tak način in v tolikšnem obsegu predstavlja edinstveno pravico, ki je vrstniki naših dijakov in študentov iz drugih lokalnih okolij niso deležni.

Občinska žepnina tudi v šolskem/študijskem letu 2020/21 znaša 50 EUR mesečno oz. 500 EUR na letni ravni

Na osnovi navedenega smo v proračunu za leto 2021 za občinske žepnine zagotovili kar 225.000 evrov.

Z ozirom na številne pozitivne odzive občinske žepnine mladim večinoma očitno veliko pomenijo in so nadvse dobrodošle, saj vsaj nekoliko olajšajo finančne skrbi tako njim kot njihovim staršem.

Vsem dijakom in študentom želimo - kljub epidemio- loškim razmeram, zaradi katerih izobraževanje poteka na daljavo - uspešno pot do potrebnih znanj in zelenih poklicev.

• Akcija Občine Rače-Fram 'Božiček razveže mošnjiček' na naši spletni strani v roku dveh dni od objave zabeležila preko 5.000 ogledov

Odločitev Občine Rače-Fram, da bo Božiček za otroke (s širokim starostnim razponom - od tistih, ki bodo rojeni najkasneje do 31. 12. 2020 do vključno onih, ki v šolskem letu 2020/21 obiskujejo 9. razrede osnovnih šol) s stalnim prebivališčem v naši občini namenil 50 evrov za božična darila, se je že takoj po objavi izkazala za zadetek v polno

Ker je obdobje, v katerem se nahajamo, zelo specifično, se moramo zaradi zaščitnih ukrepov in širše skrbi za ohranitev lastnega zdravja in zdravja občanov odreči (tudi) vsem družabnim prireditvam in dogodkom, ki bi se sicer tudi letos zvrstili v decembrskem, torej božično-novoletnem času. Zato na voljo ostajajo neporabljena proračunska sredstva, ki smo jih, ob soglasni podpori občinskega sveta, sklenili nameniti Božičku, ta pa jih bo radodarno razdelil staršem, z namenom obdaritve njihovih otrok.

Občina Rače-Fram želi s to gesto vsaj nekoliko olajšati in polepšati prihajajoči praznični čas, ki se ga vsi veselimo in ga radostno pričakujemo. To seveda še posebej velja za pridne otroke (a je v naši občini sploh kdo, ki ni tak?!?). Ti si nedvomno zaslužijo darila, ki jih prinašajo decembrski dobrotniki, med njimi predvsem Božiček.

Da bi ta svoje pravljичno in s strani otrok vsakič znova težko pričakovano poslanstvo vendarle lahko opravil tudi letos in vsem otrokom iz naše občine izpolnil vsaj kakšno željo, smo bili primorani za pomoč zaprositi starše. Le-te smo o letošnji odločitvi in Božičkovi nameri (za pomoč

pri informiranju smo se obrnili na oba naša vzgojno izobraževalna in varstvena zavoda) konec novembra že obvestili preko elektronskih kontaktov, obvestilo z ustrežno vlogo (na občino jo bo potrebno po e-pošti poslati do 7. 12. 2020, ko bodo Novice v postopku tiskanja; v tem roku pričakujemo odziv večine staršev) pa smo dan prej objavili tudi na naši spletni strani www.race-fram.si. Čeprav je bilo realno pričakovati pozitivne odzive, so ti – in to že v roku prvih 24 ur po spletni objavi – vseeno bistveno presegle vsa naša najbolj optimistična ugibanja o tem, koliko občanov bo novica dosegla pravočasno. Ko je bila novica (po sprejemu na občinskem svetu, 27. 11. 2020) objavljena na naši spletni strani, je ta povzročila pravi 'bum'. Število ogledov je strmo naraščalo iz minute v minuto, na FB strani člana občinskega sveta, ki je tam novico objavil prvi, pa so se pričeli vrstiti čudoviti odzivi, kapljati prijazne misli, deževati pohvale ipd. Sodelavki, ki je navedena kot kontaktna oseba za zbiranje vlog, so slednje kmalu zapolnile poštni predal računalnika (to zagato je kmalu rešila)... Skratka, česa podobnega v 25-letni zgodovini samostojne Občine Rače-Fram še nismo doživeli! In se seveda iskreno veselimo z vami, spoštovani starši, in z vašimi otroki, ki jim je akcija namenjena!

Ko boste prejeli decembrski izvod Novic, bo velika večina staršev predšolskih in šoloobveznih otrok v Božičkovi akciji Občine Rače-Fram 2020 z vložitvijo vlog že udeležena in vrstiti se bodo pričela nakazila (pri tem prosimo za nekoliko strpnosti, saj pričakujemo vloge za okoli 1.200 – 1.250 upravičenih otrok, ki si želijo in zaslužijo Božičkova darila, to pa je velik zalogaj za vnos podatkov in realizacijo). Za tiste, ki boste za akcijo morda – čeprav se je informacija o njej razplamtela kot požar – vendarle izvedeli kasneje, a v vsakem primeru še v tekočem letu (pri tem imamo v mislih predvsem starše, katerih otroci sicer imajo stalno prebivališče na območju naše občine, a obiskujejo vrtce ali šole izven naše občine, kjer tovrstnega informiranja ne bomo mogli zagotoviti posebej, saj ne razpolagamo z vsemi potrebnimi podatki in tudi nimamo dovoljenja za njihovo uporabo v te namene), pa bomo zamižali na eno oko in vloge (dostopne na naši spletni strani; izpolnjene je potrebno poslati na e-naslov: tamara.repnik@race-fram.si) sprejeli tudi kasneje, saj – konec koncev – Božičku sledi še dedek Mraz, ki ima prav tako silno rad otroke in je vesel, če ima koga obdariti in razveseliti...

Čeprav je na dan, ko to pišem, nedelja (29. 11. 2020), je našega šefa težko priklicati, saj mu 'pregoreva telefon'. Pravi, da ga kličejo navdušeni občani, zainteresirani predstavniki medijev, pa tudi (nekoliko manj navdušeni) županski kolegi in kolegice, ki jih zanima predvsem, kako nam je to finančno uspelo. Ker to najbrž zanima tudi koga izmed vas, dodatno pa še zaradi želje po transparentnosti, javno objavljamo, iz katerih proračunskih virov (ki v letu 2020 niso bili oz. ne bodo izkoriščeni do planskih vrednosti) smo, s sklepom občinskega sveta, prerazporedili sredstva, ki jih namenimo za akcijo **'Božiček razveže mošnjček'**.

V proračunu Občine Rače-Fram so bila na proračunski postavki 04045 'Obdaritev otrok – božič' **prvotno zagotovljena sredstva v višini 7.450,00 EUR**.

Ostala potrebna sredstva bomo zagotovili s prerazporeditvijo sredstev iz naslednjih proračunskih postavk (izsek iz računovodskega prikaza):

	Prorač. postavka	Proračunski uporabnik	Konto / naziv		Znesek v EUR
IZ	04041	Občinska uprava	41200013	Sofinanciranje občasnih prireditev	-8.500
IZ	04041	Občinska uprava	40209903	Plačila stroškov organizacije prireditev	-3.000
IZ	04042	Občinska uprava	40209903	Praznovanja občinskega praznika: Plačila stroškov organizacije prireditev	-7.000
IZ	04042	Občinska uprava	41200011	Proslave, nagrade	-1.500
IZ	04046	Občinska uprava	40209903	Stroški prireditve martinovanje	-3.000
IZ	04047	Občinska uprava	41200013	Prireditve 'Pomahajmo poletju'	-4.000
IZ	16101	Občinska uprava	40209900	Praznične krasitve naselij	-7.000
IZ	20055	Občinska uprava	41199901	Letovanje otrok	-9.000
IZ	20051	Občinska uprava	41330211	Sofinanciranje prehrane otrok	-4.000
IZ	20052	Občinska uprava	41110300	Pomoč staršem ob rojstvu otrok	-9.000
NA	04045	Občinska uprava	40209903	Obdaritev otrok - božič	+56.000

Iz navedenega izhaja, da ima Božiček za namen obdaritve otrok iz naše občine na voljo nekaj preko 63.000,00 EUR, kar zadošča za 1.260 Božičkovih daril v vrednosti 50,00 EUR. To pomeni, da bi – vsem razmeram navkljub – morala letos božična darila pod praznično smrečico razveseliti prav VSE predšolske in šoloobvezne otroke s stalnim prebivališčem v naši občini.

V primeru kakršnih koli nejasnosti, dilem in vprašanj se lahko obrnete na avtorico tega prispevka (tel. št.: 02/609-60-28), ki sem letos odprtih rok sprejela še vlogo občinske Božičkove pomočnice za stike z javnostmi. Prepričana sem namreč, da bomo v teh nevhvaležnih in turbolentnih časih, ki jih preživljamo kot posamezniki in kot družba, z vašim sodelovanjem kot lokalna skupnost spisali še eno lepo zgodbo in prižgali iskrice v očeh številnih otrok, ki so naše skupno in največje bogastvo ter naša prihodnost.

Dragi otroci, tudi mi pa imamo željo in prošnjo: če si kaj močno želite in ste to zaupali Božičku, on pa vam bo prošnjo uresničil in nastavil darilo pod božično drevo – a mu boste v zahvalo kaj napisali in/ali narisali? Zelo bi bil vesel, mi pa prav tako.

Zato na e-naslovu urednistvo.novic@gmail.com že kooomaj čakamo vaših sporočil, ki jih nikar ne pozabite podpisati (ime, priimek) in navesti svoje starosti, kajti kakšno izmed vaših pisemc bomo prihodnjč z veseljem objavili.

Čaroben december vam želim in želimo!

Pripravila: Simona ANTOLIČ

AKTIVNOSTI NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OŠ Rače - VRTEC RAČE

Gozd pri Sončkih

Letos se je naš vrtec prvič vključil v projekt Gozdni vrtec. K projektu smo pristopile vse skupine, čeprav se s sodelavkami zavedamo, da nam gozd ni ravno na dosegu roke in bomo zato morale malo improvizirati, da bomo gozd kar najbolje prikazale otrokom. Naša skupina (Sončki) se je gozda že pošteno lotila. Skozi pet tednov smo preko dejavnosti z otroki spoznavali gozdne plodove z otroki, starimi od dveh do treh let. Vzgojiteljici sva poskrbeli, da so otroci začutili del gozda in ga tudi vonjali, čeprav kar v igralnici.

Smo pa neko lepo sončno dopoldne vendarle izkoristili in se z našimi vozički odpravili v bližnji gozd pri krajinskem parku.

• Začeli smo z želodi

V igralnico sem prinesla vrečko želodov in jo vsula pred otroke. Skupaj smo poimenovali želode in že so se začele aktivnosti. S sodelavko sva opazovali, kaj so otroci počeli, nato pa izhajali iz njihovih dejavnosti. Otroci so začeli snemati in natikati kapice želodom, nekateri so jih zlagali v vrsto, jih prenašali. Tako sva naredili načrt za cel teden.

Želode smo v petih dneh spoznali po velikosti (veliki, mali), jih razvrščali po barvah (rjave, zelene), klasificirali

želode in v drugo košaro kapice, jih prenašali z žlicami, se igrali ter jih presipavali iz posodic v druge posodice. Iskali smo jih po igralnici in spoznali pojma *zgoraj* in *spodaj*. Z želodi smo poskušali ustvarjati glasbo s tolčenjem enega ob drugega. Želode smo preštevali vse do 5 in jih tudi likovno upodabljali. Otroci so prisluhnil in skušali najti pravilne odgovore na številne uganke o želodih in njihovih pripadajočih kapicah.

• Sledili so storži

V veliki škatli sem v igralnico prinesla številne storže. Škatlo sem tresla, da smo lahko prisluhnil zvoiku, ki so ga ustvarjali storži s tolčenjem in drgnjenjem drug ob drugega. Otroci so ugibali, kaj je v škatli. Menili so, da se v njej skrivajo kamni. Nato so potipali in rekli, da jih pika. Prepričani so bili, da so v škatli ježki. Spremenila sem se v škrate ter po vsej igralnici razsipala storže. Nato smo jih skupaj z otroki hitro in pridno pospravili nazaj. Potem smo vloge zamenjali in so bili otroci škrate, ki so razsipali storže, ki jih je bilo znova potrebno družno pospraviti.

Čez teden dni smo storže znali poimenoovati že vsi. Opazovali in primerjali smo jih po velikosti, jih tipali, preštevali, z njimi zadevali cilj in jih metali v košaro, skozi obroč, jih iskali po igralnici, jih skrivali. Preverjali smo slušno pozornost otrok ter njihovo razumevanje kratkih enostavnih navodil (poišči majhen storž, prinesi velik storž). Sestavili smo velik storž iz koščkov sestavljanke.

Ukvarjali smo se s količinskimi odnosi (ali imamo več majhnih ali velikih storžev), a je bilo za naše malčke to še pretežko.

• Spoznali smo divje kostanje

Divje kostanje in njihove ježice sva s sodelavko poskrili po igralnici ter otroke spodbujali, da so našli vse, kar ne sodi v igralnico. Nato smo se sede v krogu pogovarjali o divjih kostanjih, njihovem videzu, občutku, ko jih držimo v rokah. Najpogumnejši so poskusili prijeti tudi ježico. Divje kostanje smo kotalili po tleh kot žogice, jih metali v zrak in lovili. Naučili smo se pesem (Kostanjček Zaspancek). Trudili smo se biti nežni, saj so ježice divjih kostanjev pikaste. Tako smo iz ježic praskali divje kostanje, jih razvrščali v košare (v eno kostanje, v drugo ježice). Ker so otroci še v veliki meri vztrajali, da so to ježki, smo se slednjih lotili izdelati iz slanega testa in drobnih vejic, ki so predstavljale bodice. Med seboj smo primerjali tri gozdne plodove (želod, storž in divji kostanj). Klasificirali smo jih, vse poimenovali, preštevali, primerjali med seboj, se pogovarjali o barvi, jih razvrščali po velikosti (najmanjši želod, divji kostanj in velik storž).

• Lotili smo se listja

Teden smo začeli z dramtizacijo, v kateri se je skrivala deklamacija Listki:

*»Listki padajo z drevesa, ježek jih natika,
listki milo jokajo, ker jih ježek pika.
Nič ne jokaj, listek mali, saj ne bo tako hudo,
ko bo zunaj huda zima, ti pri meni bo toplo.«*

Z lutko - ježkom ter listjem sem uprizorila dramtizacijo. S pomočjo vizualizacije si otroci namreč besedilo veliko

lažje zapomnijo. Poskusili smo, kako listki padajo, če jih vržemo v zrak, kako se zmečkajo med prstki in kaj se zgodi, če jih pohodimo. Otroci so se takoj priključili in z velikim veseljem metali listje v zrak ter opazovali njegovo padanje. Seveda smo vsak dan spoznali in se naučili česa novega. Listje smo pritrjevali na tablo po jesenskih barvah (rumena, oranžna, rdeča, zelena, rjava ter pisani listi), naslednjič pa ga trgali z vej ter ga potem ponovno natikali (kot na šivanko). Preko likovnih dejavnosti in obrisovanja listja ter tiskanja smo ugotovili, da se listki razlikujejo tudi po obliki. Z listjem smo okrasili igralnico ter si pričarali pravo jesensko vzdušje.

• Okusili smo tudi prave kostanje

Otrokom sem ponudila vrečko, v kateri so bili pravi kostanji in nekaj ježic. Zelo previdno so vanjo pomolili roke in iz nje izvlekli kostanje. Začeli smo pogovor o pravih kostanjih ter jih primerjali z divjimi. Otroci so prepoznali razliko v velikosti med divjim in pravim kostanjem. Seveda smo vmes zapeli tudi pesem o kostanju.

Napočil je tudi dan kostanjevega piknika. Spretni prstki so lupili kostanje in naša usta so jih pridno jedla. S sodelavko sva otrokom s pomočjo lesenih kock in spoznanih gozdnih plodov izdelali tudi igro 'spomin'. Prave kostanje smo preštevali (do 5) in primerjali s številom na panoju.

Na koncu petih produktivnih tednov sva otrokom s sodelavko ponudili ves gozdni material, ki smo ga spoznali. Pri opazovanju njihove igre sva bili zelo zadovoljni, saj so otroci pokazali, kaj vse so se naučili. Nekateri so šteli ponujen material, drugi so ga razvrščali, tretji skrivali, četrti klasificirali glede na velikost, veliko je bilo slišati poimenovanja barv ipd.

Trud je bil več kot poplačan, saj so otroški nasmehi pokazali, kar z besedami ni moč opisati.

Natalija BODNER,
dipl. vzgojiteljica

*Tudi povsem majhne stvari so lahko
povzročiteljice velikega veselja.*

(Timea Varga)

OŠ Fram - VRTEC FRAM

Koraki skozi vrata našega vrtca

Začetek novega šolskega leta je bil 1. 9. 2020 nekoliko drugačen kot se ga spominjamo iz preteklosti. Predvsem pri starših je tokrat bilo moč občutiti rahlo zaskrbljenost, previdnost, zbegane občutke. Zaradi razširjenosti novega koronavirusa in vseh priporočil, ki so nas dnevno oblegala do te mere, da nam nastalo stanje ni dala mirno spati, je bilo to seveda povsem razumljivo in upravičeno.

»Vzgojitelji se ne damo. Zmoremo. Otrokom želimo pripraviti prostor in vzdušje, ki bo pozitivno in spodbudno«, smo si prigovarjali in te misli vzeli za naše vodilo, za naš cilj.

Polni novih idej in pričakovanj smo s septembrom odprtih rok pričakali in sprejeli naše otroke. Letni delovni načrt smo oblikovali in pripravili tako, da bodo otroci, ki obiskujejo našo enoto vrtca, tukaj dobili občutek varnosti, sprejetosti in zaupanja. Znanja in izkušnje bodo pridobili na vseh vzgojnih področjih, vse to pa bodo lahko s pridom uporabili v najrazličnejših življenjskih situacijah.

Jesen je letni čas, ki nas s svojimi prelepimi jesenskimi barvami naravnost očara. Daje nam pridelke, ponuja gozdne plodove in nam z uporabo le-teh omogoča najrazličnejše dejavnosti, ki jih v vrtcu tako radi počnemo. Srečali smo se s kmečkimi opravili, ki jih najbolj poznajo naše babice in dedki oz. naši predniki, ki so jih ob večerih, v družbi in ob zvokih kakšnega instrumenta, tako radi počeli. Govorim predvsem o ličkanju in trebljenju buč. Tudi mi v vrtcu smo izkusili, kako koristno, prijetno in hkrati zabavno je to delo.

Dopoldneve (ko je vrtec sprva še polno deloval) smo pričneli z jutranjim zbiranjem otrok in pripravljenimi različnimi kotički, v katere so se lahko otroci po želji vključili. Vsekakor pa se zavedamo, da je najbolj pomembna prijazna beseda in nasmeh vzgojitelja, ki otroka sprejme.

Jutranji krog je bil v prvem mesecu novega šolskega leta namenjen spoznavanju vzgojiteljev, otrok, novih prijateljev, prepevanju, socialnim igram ter oblikovanju skupnih pravil, s pomočjo katerih bi kasneje delo potekalo kvalitetno in dobro.

Vseh osem skupin našega vrtca se je letos vključilo v projekt 'Mreža gozdnih vrtcev'. Hitro smo se navdušili, saj smo ugotovili, da ta projekt resnično ponuja veliko različnih možnosti izvedbe posameznih dejavnosti in pokaže, česa vse so otroci sposobni ter kaj vse zmorejo. Ker tudi NIJZ priporoča, da otrok čim več časa preživi na svežem zraku, nam ta projekt zelo ustreza, zato smo začeli z usklajevanjem dejavnosti, ki smo jih lahko v večini izvedli na prostem.

Vsaj enkrat tedensko smo ponosno obiskali gozd, ki nas je vedno znova očaral s svojimi jesenskimi podobami in nam ponudil pestro paleto dejavnosti. Gozd je na nek način postal naša igralnica, čas, preživet v njem, pa se nam je zdel vsebinsko bogat in tudi sicer neprecenljiv. Tamkajšnje dejavnosti so zelo primerne za vse starostne skupine. Tako majhni otroci kot njihovi malo starejši in večji prijatelji so nas presenetili s svojo iznajdljivostjo ter izvирnostjo pri uporabi materialov, ki jih gozd širokosrčno ponuja. Dali so nam vedeti, da potrebujejo natanko to: primeren prostor, material, čas in občutek varnosti. To je dovolj, da lahko otrok opazuje, tipa, spoznava, posluša, premaguje, okuša, razmišlja, pleza (in še bi lahko naštevala). Ja, vse to in še kaj nam ponuja gozd! Delček slednjega smo odnesli v naše igralnice - nekaj v materialni obliki, predvsem pa v mislih, da si na nadaljnji poti razvijemo ustrezen, spoštljiv in odgovoren odnos do narave.

Najmlajše je v vrtcu obiskala in razveselila tetka Jesen. Ta nas obišče vsako leto in zmeraj se je razveselimo, saj s svojo paleto barv pričara čarobnost. Letos nas je

seznanila s pesmijo, ki nosi istoimenski naslov (Jesen) in je pogosto odmevala v vseh igralnicah. Poučila nas je, kako kostanjček Zaspanček pokuka iz svoje ježice, ko dozori.

Predšolski otroci in vzgojiteljici pa so v tistem času pripravili tudi čisto pravi kostanjev piknik v naravi. Lahko smo poskusili, kako okusen je pečen kostanj, če tak nastane s pomočjo dela otroških rok.

Ker se je ponudila priložnost, so predšolski otroci (seveda skupaj z vzgojiteljicama) obiskali ZOO-land v Slovenskih Konjicah. Tam so videli različne živali, jih lahko nahranili, se jih dotaknili ter se naužili sončnih žarkov, ki jim jih je ponudil prekrasen dan. Vožnja z avtobusom pa je seveda bila – kot vedno! – prav posebno in nepozabno doživetje.

Vse skupine drugega starostnega obdobja so obiskale Lutkovno gledališče Maribor. Otroci so s široko odprtimi očmi spremljali lutkovno predstavo z naslovom Bimberli. Nekateri med njimi so bili v lutkovnem gledališču prvič, zato je bila to zanje še toliko bolj zanimiva izkušnja.

Rdeča nit letošnjega tedna otroka (5. 10. 2020 - 9. 10. 2020) je bila 'Odgovor je pogovor'.

Torej: pogovor, pogovor in še enkrat pogovor. Nikoli si ne smemo dovoliti, da nam zmanjka časa za pogovor s svojim otrokom. Otroci nas potrebujejo, potrebujejo naš nasvet, razlago, spodbudno besedo, prebrano pravljico in toplino. Vse premalo časa namenimo tovrstni dejavnosti. Hiter tempo življenja, službene obveznosti in še kaj nam velikokrat vzamejo čas za pogovor z otrokom. Čas, za katerega se nam zdi, da bi ga morali nameniti drugim obveznostim, raje namenimo svojim otrokom. Hvaležni nam bodo in obstovalo se bo!

Vzgojitelji smo si letošnji teden otroka zamislili kot druženje med skupinami, ob sočasnem opravljanju dejavnosti, v katere bi vključili tudi starše. A nam, žal, situacija in priporočila NIJZ tega niso dopuščala. Vse dejavnosti smo tako izvedli v skupinah in otrokom prav tako pripravili aktivnosti, med katerimi je kot odgovor prevladoval pogovor.

V vrtcu smo otrokom vsakodnevno pripravili in priskrbeli tudi zanimive matematično obarvane dejavnosti. Vzgojitelji namreč znamo te pripraviti na za otroke igriv, zabaven način, ki spodbuja njihovo vedoželjnost in uri male sive celice, kar jim nedvomno koristi ne le pri nadaljnjem odvozlanju matematičnih zank, pač pa tudi pri siceršnjem plutju po reki življenja.

Kasnejša jesen je prinesla tisto, česar si nihče ni želel – vnovično tako rekoč popolno zaprtje vrtcev zaradi epidemije. Tako mnoge naše igralnice sedaj, ko nastaja ta prispevek (sredi novembra), samevajo, saj so v vrtcu le tisti otroci, katerih starši zanje zaradi delovanja svojih v tem obdobju ključnih služb nimajo ustreznega alternativnega varstva zanje.

Ostanite zdravi in upam, da se kmalu vidimo!

*Albina AJD,
vzgojiteljica*

OSNOVNA ŠOLA RAČE

Pričetek projekta Erasmus+ na OŠ Rače

»Naše kulture – naš zaklad«

V preteklem šolskem letu se je nadobudna skupina otrok, ki jih je družilo zanimanje za povezovanje z učenci iz drugih evropskih šol, odločila za sodelovanje v eTwinning projektu, v katerem so imeli možnost raziskovati lepote svojega kraja ter jih predstaviti sovrstnikom iz drugih držav. Posneli so krajši promocijski posnetek o naši šoli in občini ter ga objavili na kanalu YouTube.

Zaradi zelo velikega navdušenja ob izvajanju različnih zanimivih nalog smo se učitelji OŠ Rače (v sodelovanju s partnerji iz še petih evropskih držav) odločili, da bomo skušali naš projekt spraviti pod okrilje programa Erasmus+. Konec julija nas je razveselila novica, da smo bili pri tem uspešni.

Naši partnerji pri tem dveletnem projektu so osnovne šole iz držav Grčije, Estonije, Španije in Portugalske. Pri pripravi projekta je sodelovala tudi Hrvaška, vendar je slednja kasneje zaradi razumljivih razlogov sodelovanje odpovedala.

Projekt 'Naše kulture – naš zaklad' (angl. Our Cultures – Our Treasures) ima dva glavna cilja: raziskovanje različnih evropskih kultur in medsebojno povezovanje ter vključevanje. Učenci se bodo srečevali s sovrstniki preko video klicev, izmenjali si bodo svoje izdelke in skupaj opravljali različne naloge. Obiskali bodo muzeje in druge kulturne ustanove, obudili bodo tradicijo slovenskih ljudskih plesov in prepevali ljudske pesmi. Raziskovali bodo lokalne pripovedke ter legende in pripovedovali slovenske pravljice.

Sprva smo načrtovali tudi mobilnost učencev iz druge triade, vendar je le-ta zaradi nastale situacije s koronavirusom za letošnje šolsko leto odpovedana. Upamo, da nam bo vsaj del načrtovanih namer uspelo opraviti v naslednjem šolskem letu.

Naši učenci se projekta zelo veselijo in so z navdušenjem pričeli z izvajanjem prvih nalog.

Sabina HOVNIK

Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo

'Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo' je projekt družbe Radio Tednik Ptuj, ki ga že pet let zapored organizira skupaj z občinami in osnovnimi šolami iz Podravja, osrednje Slovenije in širše.

Učenca OŠ Rače Zala Kereži in Žiga Florjančič sta 'stara znanca' imenovanega festivala. Povezala ju je skupna ljubezen do glasbe. Zala, ki odlično poje, ter Žiga, katerega prsti spretno drsijo po tipkah klavirja, sta združila moči in v lanskem letu uspešno pometla s konkurenco ter dosegla zavidljivo 2. mesto.

*Žiga in Zala na velikem odru mestne tržnice Ptuj
Foto: Žiga Florjančič*

Zala in Žiga sta se tudi letos prijavila na avdicijo šeste sezone festivala, ki je potekal pod sloganom 'Najboljši pevci so doma tam, kjer otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo'. Predstavila sta se s pesmijo Nike Zorjan 'Za vedno'. Ponovno jima je uspelo in prebila sta se v finale.

Koronavirus, ki je zaznamoval celotno leto 2020, je vplival tudi na potek prireditve. Tako se je tokrat veliki finale, na katerem je nastopilo 26 finalistov iz različnih koncev Slovenije, odvil šele v septembru.

Zala in Žiga sta pridno vadila in uspešno predstavljala našo šolo. Mlada talenta sta svoj nastop opravila z odliko in dosegla visoko 12. mesto.

Le tako naprej, čestitamo!

*Učenci šolskega novinarstva in
Martina BRODEJ, učiteljica*

Temeljni pogoj, da uspeš v čemerkoli, je, da nikoli ne nehaš verjeti sam vase.

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI IN DRUGI ZA VAS

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

080 51 00 - telefon za psihološko podporo prebivalcem ob epidemiji

Obveščamo vas, da je ponovno vzpostavljen Telefon za psihološko podporo prebivalcem ob epidemiji COVID-19.

Na **brezplačni telefonski številki 080 51 00, 24 ur na dan, vse dni v tednu** nudijo strokovno pomoč izkušeni psihologi, psihoterapevti in drugi strokovnjaki s področja duševnega zdravja. S telefonom želimo zagotoviti dostopno podporo ljudem, ki se v času epidemije in z njo povezanih kriznih ukrepov soočajo z različnimi stiskami.

Telefon je nastal v sodelovanju Nacionalnega inštituta za javno zdravje, zdravstvenih domov po Sloveniji, Društva psihologov Slovenije, Rdečega križa Slovenije, Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, Zaupnega telefona Samarijan, Združenja zakonskih in družinskih terapevtov in Zveze prijateljev mladine Slovenija – TOM telefon.

Aktualna dogajanja in negotove razmere, ki jih s seboj prinaša drugi val epidemije, v mnogih ljudeh krepijo občutke negotovosti, nemoči in izgube nadzora. Nekateri ljudje se lažje soočajo z izzivi, nekaterim pa predstavlja aktualna situacija realno grožnjo z vidika izgube zdravja, zaposlitve, socialno-ekonomskega preživetja. Že obstoječe težave lahko postanejo za posameznike v prihodnje še težje obvladljive.

Z namenom razbremenitve ter psihosocialne podpore posameznikom, ki so se znašli v stiski zaradi sedanjih razmer, so se številne organizacije, ki so že v prvem valu nudile telefonsko pomoč, povezale v telefon s skupno številko.

Telefon je namenjen krajšim pogovorom za:

- čustveno podporo pri obvladovanju tesnobe, strahu, jeze in drugih čustvenih stanj ter z njimi povezanih odzivov;
- podporo obolelim in svojcem oseb z boleznijo COVID-19;
- podporo ob izgubi bližnjega zaradi bolezni COVID-19;
- podporo ob soočanju z izgubo zaposlitve, čakanjem na delo ali težavah, povezanih z delom od doma;
- priporočila in podporo pri usklajevanju delovnih obveznosti in družinskega življenja;
- podporo pri soočanju z osebnimi stiskami in s težavami v medosebnih odnosih v času izolacije;
- podporo pri drugih izzivih, ki jih prinaša trenutna situacija.

Za vsa vprašanja v zvezi s koronavirusom SARS CoV-2 (boleznijo COVID-19) in ukrepi, povezanimi z njim, pa še vedno velja, da se obrnete na Klicni center za informacije o novem koronavirusu, na telefonsko številko 080 14 04 ali obiščete spletno stran NIJZ oz. vladno spletno stran.

Matej VINKO, dr. med., spec. javnega zdravja,
vodja strokovne skupine za duševno zdravje na NIJZ

Milan KREK, dr. med., spec.,
direktor NIJZ

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA MARIBOR

Osemnajst občin širšega mariborskega območja – poleg Mestne občine Maribor še občine Benedikt, Cerkljenjak, Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slovenskih goricah ter Šentilj - je konec leta 2019, z namenom skupnega opravljanja določenih strokovnih in razvojnih nalog, ustanovilo Skupno občinsko upravo Maribor.

Skupna uprava je v letu 2020 za ustanoviteljice izvajala naloge občinskega inšpekcijskega nadzorstva, občinskega redarstva in varstva okolja, v prihodnje pa bomo (predvsem zaradi stimulativnega državnega financiranja) našo dejavnost širili tudi na ostala zakonsko opredeljena področja.

Namen vzpostavljanja skupnih občinskih uprav je povezovanje, naša obveza in poslanstvo pa sta ustvarjanje pogojev za boljše, varnejše in bolj zdravo življenjsko okolje.

Ker je ena izmed nalog skupne občinske uprave (SOU) tudi informiranje, vam tokrat posredujemo sklop koristnih informacij, ki se navezujejo na okoljevarstveno področje.

Informacije Skupne službe varstva okolja

• Subvencije in ugodni krediti za okolju prijazne naložbe (EKO sklad)

Občane občin ustanoviteljic Skupne občinske uprave Maribor - Skupne službe varstva okolja obveščamo, da je na spletnih straneh EKO sklada odprtih še kar **nekaj javnih pozivov** za nepovratne finančne spodbude občanom v nove naložbe rabe obnovljivih virov energije (OVE) in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb (URE), ki so na razpolago do objave zaključka javnega poziva. Spodbude so na voljo kot **subvencije** in/ali **kredit**i, naložbe so lahko **samostojne** ali **skupne**, temu pa so prilagojeni tudi javni pozivi.

Kot **samostojno** naložbo (subvencijo ali kredit) lahko občani izbirajo med naslednjimi:

1 - Ogrevanje, prezračevanje, izolacija in okna

- A gradnja **solarnega ogrevalnega sistema**;
- B vgradnja **kurilne naprave na lesno biomaso za centralno ogrevanje** stanovanjske stavbe;
- C vgradnja **plinskega kondenzacijskega kotla za centralno ogrevanje** starejše stanovanjske stavbe;
- D vgradnja **toplotne črpalke za centralno ogrevanje** stanovanjske stavbe;
- E **priključitev** eno- ali dvostanovanjske stavbe na **sistem daljinskega ogrevanja**;
- F **vgradnja energijsko učinkovitih lesenih oken** v starejši stanovanjski stavbi;
- G **toplotna izolacija fasade** starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe;
- H **toplotna izolacija strehe, stropa proti neogrevanemu prostoru** v starejši stanovanjski stavbi;
- I **toplotna izolacija tal na terenu ali tal nad neogrevanim prostorom/kletjo** v starejši eno- ali dvostanovanjski stavbi;
- J **vgradnja prezračevanja z vračanjem toplote** odpadnega zraka v stanovanjski stavbi.

2 - Vozila

Nepovratna sredstva se lahko pridobijo za:

- **nakup novega/testnega vozila na električni pogon**;
- **predelavo vozila v električno vozilo** in sicer tako, da je serijsko vgrajen motor na notranje izgorevanje nadomeščen s pogonskim elektromotorjem.

3 - Električna samooskrba

Subvencije lahko pridobite za **mikro sončne elektrarne**, medtem ko so za male sončne, vetrne in vodne elektrarne in mikro soproizvodnjo toplote in električne energije (SPTE) na voljo krediti.

4 - Nakup/gradnja/celovita obnova stanovanjske stavbe

- A **gradnja ali nakup skoraj nič-energijske nove** eno- ali dvostanovanjske stavbe;
- B **celovita obnova starejše** eno- ali dvonadstropne stavbe in
- C **nakup stanovanja v novi ali obnovljeni skoraj nič-energijski** tri- in večstanovanjski stavbi.

Izključno **kredite** lahko pridobite za: osebna vozila na plin, čistilne naprave za pitno vodo, male čistilne naprave, nakup in namestitve hišnih protipoplavnih pregrad, ponikovalne sisteme za padavinske vode, oskrbo s pitno vodo, prekritje objektov z rastlinsko odejo, priklop na javno kanalizacijo, priklop na vodovodno omrežje, zbiralnike deževnice, zamenjavo azbestne kritine, zamenjavo cevi in oblog, ki vsebujejo nevarne snovi, hišne kompostnike in gospodinjske aparate A+ ali višjega razreda.

Kot **skupinske naložbe (tri ali več posameznih delov stavbe)** se lahko prijavite za:

- A **toplotno izolacijo fasade**, zunanjskega zidu/tal ali zidu proti terenu;
- B **toplotno izolacijo ravne strehe, poševne strehe** ali stropa proti neogrevanemu prostoru/podstrešju;
- C **toplotno izolacijo tal na terenu ali tal nad neogrevanim prostorom/kletjo**;
- D **optimizacijo sistema ogrevanja** in
- E **vgradnjo prezračevanja z vračanjem toplote** odpadnega zraka.

V javnem pozivu na spletni strani <https://ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud?ukrep%5B%5D=ogrevanje-in-prezracevanje> lahko za vsako posamezno naložbo najdete konkretne pogoje, katerim morajo ogrevalne in druge naprave ustrezati, da lahko kandidirate na javnem pozivu.

Subvencije in krediti so na voljo **vse leto**, do preklica.

Kdo se lahko prijavi na javni poziv?

Na javnem pozivu lahko kandidirajo **občani** in **fizične osebe, ki so investitorji, lastniki ali solastniki nepremičnine, imetniki stavbne pravice, družinski člani lastnika in najemniki** nepremičnine, kjer bo izveden ukrep. Kot fizična oseba po tem pozivu **ne šteje** samostojni podjetnik.

Gospodinjstvom z nizkimi dohodki, ki se soočajo z energetske revščino, je na voljo program **Zero 500**, financiran iz kohezijskih sredstev, namenjen kot nepovratna spodbuda za energetske prenovi. Trenutno aktualen poziv je odprt **do 31. 12. 2020**, kandidirajo pa lahko fizične osebe, ki **prejemajo socialno pomoč ali varstveni dodatek** (zadnjih devet mesecev) in so solastniki vsaj 1/2 nepremičnine. Subvencija pokriva **100 %** naložbe.

Vloga mora biti popolna, vsebovati mora vsa dokazila, ki so v javnem pozivu zahtevana za posamezno področje (dokazila so za posamezna področja različna). Pri tem je potrebno paziti tudi, kdaj oddamo vlogo (**pred ali po začetku investicije**), saj so tudi tukaj zahteve različne.

V času nastanka tega obvestila (20. 10. 2020) je v čakalni vrsti 14.589 prosilcev, čakalna doba za rešitev vloge pa 7 mesecev.

Natančne informacije o načinu prijave, tehničnih možnostih glede na konkretno lokacijo, pogojih prijave (tehničnih karakteristik) in načrtovanju opisanih ukrepov lahko **brezplačno** dobite pri pooblaščenih ponudnikih in na osebem ali telefonskem svetovanju v pisarni **ENSVET, Grajska ulica 7, Maribor**. Prosimo vas, da se na svetovanje predhodno naročite na številki **02/23-42-363, 070-574-630** ali **e-mail: info@energap.si**.

• Kurilna sezona prihaja z zamudo

Letošnja kurilna sezona se je pomaknila kar daleč proti koledarski zimi. V oktobru smo beležili dokaj visoke temperature zunanega zraka, ki se nadaljujejo tudi v novembru. Vztrajanje toplega vremena pa zamika tudi kurilno sezono, kar je z vidika kakovosti zraka sicer dobro, je pa, žal, pokazatelj vse večjih podnebnih sprememb v lokalnem okolju.

H kakovosti zunanega zraka lahko veliko prispevamo občani sami, saj je v zimskih mesecih ta precej slabša, kar je povezano s kurilno sezono in prometom.

Ogrevanje stavb, priprava tople sanitarne vode in hlajenje imajo na kakovost zraka občuten vpliv, zato je zelo pomembna taka izbira energenta, ki najmanj onesnažuje okolje.

Kljub splošnim smernicam o uporabi ustreznega energenta pa v praksi še zmeraj velik delež odpade na fosilna goriva in kurjenje z lesno biomaso, prav tako nam velikokrat menjavo stare kurilne naprave onemogoča finančno stanje gospodinjstva.

Kaj lahko sami naredimo za boljši zrak?

O kurjenju lesnih goriv je bilo že veliko napisanega, glede na dejstvo, da je lahko nepravilno kurjenje velik onesnaževalec zraka, pa vseeno velja poudariti pomen naslednjega:

Pravilna izbira kurilne naprave

Sodobne naprave so tehnološko napredne, imajo večji izkoristek in zato nižje stroške energenta, pa tudi občutno nižje ravni izpustov dimnih plinov v ozračje. Predimenzioniranost kurilne naprave vodi v prehitro zgorevanje in oddajanja prevelike količine toplote v prostore, s čimer znatno povečujemo stroške!

Kakovost goriva

Za kurjavo so primerna polena, lesni briketi ali peleti iz naravnega, kemično neobdelanega lesa. Barvan, lepljen in umazan les ni primeren za kurjavo!

Drva za takojšnjo uporabo morajo biti primerno suha. Glede na okolje se sušijo različno dolgo - od enega leta za smreko in topol ter tudi do treh let za hrast. Vsebovala naj bi manj kot 20 % vlage, saj imajo vlažna manjši izkoristek, povzročajo večje onesnaženje zraka in tudi višje stroške. Prav tako je pomembna velikost polen, s čim manj lubja, brez trhnobe.

Lesni peleti so različnih kakovostnih razredov (A1, A2 in B za domačo rabo in I1, I2 in I3 za industrijsko rabo); opredeljeni so glede na delež pepela, vlažnost, gostoto nasutja in mehansko obstojnost (delež finih delcev). Različni so glede na vrsto lesa (kalorična vrednost), prav tako pa so raznovrstne sestave (čist les, lubje, smola in druge primesi) in dimenzij (premer in dolžina). Kakovostni peleti se izkazujejo s certifikatom.

Način kurjenja

Najprimernejši način je zgornje odgorevanje goriva od vrha proti rešetki, ki se izvede tako, da najprej zlagamo večja polena (vzporedno ali križno), nanje polagamo manjše nasekana drva ali trske, med katere položimo vžigalni material (npr. lesna volna).

Z dovodom zraka uravnavamo plamen.

Faza vžiganja in segrevanja mora biti čim krajša, saj v nasprotnem primeru prihaja do nepopolnega zgorevanja in tvorbe CO.

Ne pozabite na obvezno uporabo senzorjev za ogljikov monoksid!

Vir: portal GOV.si

Vzdrževanje kurilne naprave

Redno čiščenje pepela in pravilno vzdrževanje v skladu z navodili proizvajalca sta pogoja za dobro delovanje naprave in zmanjšanje izpustov v prostor in zunanji zrak. Prav tako je pomembno izvajanje rednih pregledov in čiščenje dimniških naprav.

Ob doslednem upoštevanju teh osnovnih pravil bo zgorevanje v peči s svetlim rumenim ali modrikastim plamenom, brez vidnega dima in nizkimi emisijami, medtem ko sta za visoke emisije značilna temnejši, rdeč ali celo črn plamen in sajast dim, v dimniku pa so opazne sajaste in katranske obloge (možnost dimniškega požara).

Čeprav lesna biomasa velja za ekološko prijazno, pa lahko iz zapisanega ugotovimo, da z neustreznim načinom kurjenja okolju povzročimo veliko škode (povišane koncentracije PM delcev, benzo(a)pirena, črnega ogljika in drugih onesnaževal iz nepopolnega izgorevanja), ki se nam vrača v obliki številnih respiratornih, krvožilnih in srčnih bolezni.

Kurjenje odpadkov?

V zadnjih letih se je močno povečala uporaba malih kurilnih naprav na lesna goriva v gospodinjstvih, saj je les finančno dokaj ugoden energent oziroma ga je v našem okolju relativno veliko. Ob tem opažamo tudi povečano onesnaženje zraka s trdimi delci na račun kurjenja, kar dokazuje vedno večji delež črnega ogljika v teh delcih. Ob lesu ljudje kot gorivo uporabljajo različne snovi/odpadke, ki v peč ne sodijo, zato so vse bolj pogoste pritožbe zaradi tovrstnih brezvestnih ravnanj posameznikov. Vedeti moramo, da je mogoče po izpustu iz dimnika (količina, barva, gostota dima) sklepati o neustreznem kurjenju.

V skladu z veljavnimi predpisi o ravnanju z odpadki je kurjenje le-teh prepovedano, saj s takim početjem neposredno škodujemo naravi in ogrožamo zdravje ljudi okoli sebe.

Glede na pritožbe občanov in z namenom preprečevanja nepotrebne onesnaževanja okolja bo občina organizirala poostren nadzor z okoljsko inšpekcijo in dimnikarsko službo, s katerim želimo zagotoviti ustrezno in znosno bivalno okolje za vse občane ter preprečiti nepotrebne zdravstvene težave. Ob tem prosimo vse, da spoštujete predpise in se na tak način vedete odgovorno od sebe, svojih bližnjih in ostalih prebivalcev.

Z napačnim načinom kurjenja ne povzročamo težav samo sebi, ampak škodljivo vplivamo tudi na bližnjo okolico in tamkajšnje ljudi, ki vdihavajo onesnažen zrak iz našega kurišča!

Viri:

- Vzdrževanje kurilnih naprav in toplotnih črpalk pred in po kurilni sezoni, Energap
- Kakovost peletov v Sloveniji 2019, Gozdarski inštitut Slovenije
- Zgorevanje lesa v malih kurilnih napravah; Jože Kaplar, spletna stran MOP

Irena KOZAR, strokovna sodelavka in
mag. Zorica ZAJC KVAS, vodja SOU Maribor

CENTER ZA POMOČ NA DOMU MARIBOR

Center za pomoč
na domu Maribor

Sporočilo zahvale in (za)upanja

Leto 2020 je prelomno v marsičem. Če smo bili v začetku leta vsi skupaj postavljeni pred neznano oviro, nam konec leta ta predstavlja izziv za vse prihodnje odločitve in korake, ki jih načrtujemo v sodelovanju z našimi uporabniki in lokalno skupnostjo. Naučili smo se veliko. Tudi to, da lahko strah premagamo z odgovornim ravnanjem in človečnostjo. Na koncu vedno zmaga čut do sočloveka, ki odlikuje tudi naše socialne oskrbovalke. Vsak dan vstopamo tudi v domove več kot štiridesetih starostnikov na območju občine Rače-Fram, z željo pomagati, lajšati tegobe, poskrbeti za večjo varnost in samostojnost vsakega posameznika. Trudimo se graditi prijaznejši vsakdan. Zato je naše pravilo, če le lahko, da v času oskrbe odklopimo slabe novice in preklopimo na 'Golico'. Objamemo, vedno znova – čeprav v teh časih seveda v popolni zaščitni opremi (v veselje nam je, da do časa nastajanja tega prispevka – konec novembra 2020, za covid-19 ni zbolel nihče izmed uporabnikov storitve pomoči na domu v vaši občini, prav tako nobena izmed oskrbovalk; upamo, da tako tudi ostane). Zavedamo se, da je bližina neločljiv vidik vsake storitve za kakovostno staranje. Bližino definira človeški odnos, ki je ključen za duševno zdravje vseh nas. Želim si, da bi v vseh aktualnih in prihodnjih odločitvah znali postaviti prednosti ter da bi paradigma odnosne oskrbe in nege našla svoje mesto tudi v dolgoletni oskrbi.

Predvsem pa želim zdravja na pretek. Vam, spoštovane uporabnice in uporabniki, hvala za zaupanje. In iskrena hvala, spoštovane socialne oskrbovalke, za vaš neprecenljiv prispevek v življenju ljudi.

Decembrski dnevi naj vsem zažarijo v barvah upanja, spokojnosti in sreče.

mag. Barbara ŽGAJNER,
direktorica

POLICIJSKA POSTAJA RAČE

Vlomi - pozor!

Bliža se zimski čas, ko se vedno znova, že več let zaporedoma, na območju celotne Slovenije pojavlja povečano število vlomov v stanovanjske hiše in stanovanja, pa tudi v razne delavnice, lope ipd.

(Foto – vir: razni spletni naslovi)

Pozimi in v začetku pomladi je hitreje tema, prav tako je na ulicah in cestah zvečer manj ljudi, te okoliščine pa s pridom izkoristijo storilci kaznivih dejanj.

Zato vas ponovno opozarjamo, da lahko za lastno varnost in varnost svojega premoženja največ storite sami.

Da ne bi postali žrtev kaznivega dejanja tatvine ali vloma:

- ojačajte vsa vhodna vrata v objekt; v kolikor je možno, namestite protivlomna vrata, opremljena s kakovostnimi ključavnicami, zaščitnim okovjem in ščitom proti lomljenju ključavnic;
- če je stanovanje v pritličju, okna zaščitite z varovalnimi folijami in mehansko zaščito na okenskih krilih, ali pa na okna namestite kovinske rešetke;
- na hiši namestite senzorsko luč;
- v okolici objektov ne puščajte lestev ali orodja, ki bi lahko bilo v pomoč pri vlamljanju;
- v kolikor to dopuščajo vaše finančne razmere, na objekt namestite kakovostno alarmno napravo in video nadzorni sistem;
- zaklepajte stanovanja in vozila, ključev pa ne puščajte na 'skrivnih mestih';
- doma ne hranite večjih količin gotovine, zlata in drugih vrednejših predmetov, še manj pa o njih razlagajte drugim;
- če vas zvečer ni doma, ne puščajte hiše ali stanovanja v popolni temi, saj je to očiten znak, da nikogar ni doma.

V kolikor boste v času šolskih počitnic, praznikov ali sicer odšli na dopust, pa ne pozabite:

- dogovorite se s sosedom, da v času vaše odsotnosti pazi na vaše premoženje;
- v stanovanju pustite prižgano vsaj eno luč;
- ne puščajte pisnih sporočil, ne objavljajte na družabnih omrežjih ipd., da ste na dopustu, saj tako lahko storilec brez težav ugotovi, da boste dlje časa odsotni od doma;
- sosedu ali nekemu iz bližine, ki mu zaupate, pustite naslov in telefonsko številko, na katero ste dosegljivi;
- začasno odjavite časopis in preusmerite pošto ter prosite soseda, da vam dnevno prazni poštni nabiralnik, kajti tudi poln nabiralnik je eden najočitnejših znakov vaše odsotnosti.

Kaj storiti, če se vam vendarle zgodi vlom?

V tem primeru:

- takoj obvestite policijo na telefonsko št. **113**,
- ne pregledujte prostorov in se ne dotikajte predmetov;
- če zalotite vlomilca pri njegovem početju, ga ne zaustavljajte, če niste povsem prepričani, da ga boste uspeli obvladati;
- če storilec beži, si poskušajte zapomniti čim več podatkov o njem (osebni opis, smer bega, tip in barvo morebitnega prevoznega sredstva, njegovo registrsko številko ipd).

V upanju, da smo vas s tem sestavkom vsaj malo spodbudili k samozaščitnemu ravnanju, vas lepo pozdravljamo z željo, da ne bi postali žrtev vloma ali drugih kaznivih dejanj.

Maja MARTINŠEK,
vodja policijskega okoliša
višja policistka I

**Socialna aktivacija albanskih žensk:
investicija v boljšo prihodnost**

Na *Andragoškem zavodu Maribor-Ljudski univerzi* (AZM-LU) se je oktobra 2019 pričel izvajati **pilotni projekt 'Program socialne aktivacije za ženske iz drugih kulturnih okolij: Aktivno živim v Sloveniji', SKLOP 2**, kot odgovor na velik selitveni prirast tujih državljanov iz tretjih držav (zlasti v Podravski regiji). Statistično pomemben postaja predvsem delež albanskih žensk, saj se je njihovo število na širšem področju Maribora, Ptuja in Slovenske Bistrice v letih od 2016 do 2019 skoraj podvojilo (vir: SURS). Prav ta populacija, katere temeljni motiv za selitev je združitev družine, postaja naša zelo pomembna ciljna skupina.

Projekt socialne aktivacije (SA) sofinancirata *Republika Slovenija* in *Evropska unija* iz sredstev *Evropskega socialnega sklada*. Vanj se večinoma vključujejo žene gradbenih delavcev s Kosova, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji ali slovensko državljanstvo in se v novem okolju soočajo z jezikovnimi ovirami, pa tudi z nepoznavanjem delovanja javnega sistema v Sloveniji. Ob pogosti odsotnosti mož prevzamejo družinske obveznosti in tako ostajajo delovno neaktivne, praviloma spregledane v lokalnem družbenem okolju.

• S programom SA do opolnomočenja in zaposlitve

Program SA s svojim celostnim pristopom in aktivnostmi omogoča, da udeleženke okrepijo socialno vključenost v širše družbeno okolje, razvijajo komunikacijske veščine v slovenščini, pridobijo socialne in funkcionalne kompetence za aktivno reševanje svojih specifičnih življenjskih in socialnih problematik ter povečajo zaposlitvene možnosti. Skupno je tako izvedenih vsaj 288 izobraževalnih ur in dodatno tedensko individualno delo z vključenimi.

Udeleženkam, ki povečini nimajo formalnih delovnih izkušenj, program SA omogoča, da se v sklopu *96-urnega praktičnega usposabljanja pri delodajalcih* ob podpori mentorja uvedejo v delovni proces in pridobijo praktične izkušnje za trg dela. Na AZM-LU si prizadevamo, da bi se za ta namen povezali z različnimi delodajalci. Usposabljanje je tako do sedaj potekalo v domovih za starostnike (za opravljanje poklicev likarice/perice, strežnice/čistilke ali pomočnice v kuhinji) in pri čistilnih servisih, saj so potrebe po kadru na področju storitev čiščenja velike in udeleženke odlično zapolnjujejo to vrzel.

V skladu s kriteriji uspešnosti so se udeleženke izkazale kot urejene, zanesljive in delovno učinkovite: znale so slediti navodilom za delo in so hitro usvojile delovne postopke, hkrati pa so izboljšale znanje slovenščine in postale samozavestnejše. Nekatere so se na osnovi pridobljenih izkušenj po izhodu iz programa SA tudi zaposlile kot čistilke.

Na potepu po Mariboru: spoznavanje mestnih znamenitosti

Utrinek z ustvarjalne delavnice ponovne uporabe materialov

• Vključitev v program možna do leta 2022

Projekt SA se izteče septembra 2022. Do zaključka so predvidene še tri programske izvedbe (od skupno petih), ki potekajo v šestmesečnih ciklih in bodo mnogim udeleženkam omogočile pridobivanje kompetenc za lažji preboj v novem življenjskem okolju. V celotni projekt se bo predvidoma vključilo 75 udeleženk, vključitev v program SA pa je tudi finančno spodbudna, saj so udeleženke upravičene do denarne nagrade za dejansko prisotnost v programu in do povračila stroškov prevoza in malice, ob tem pa lahko še naprej prejema denarno socialno pomoč.

Novo, tretjo izvedbo programa SA, pričnemo na AZM-LU izvajati konec januarja 2021, zbiranje prijav za oblikovanje nove skupine pa že poteka.

Program SA izvajamo strokovne sodelavke Armenda Amiti, kulturna mediatorica za albanski jezik (*armenda.amiti@azm-lu.si*, 02/234-11-16), Maja Sedevčič (*maja.sedevcic@azm-lu.si*, 02/234-11-16) in Tatjana Njivar, strokovna vodja programa SA (*tatjana.njivar@azm-lu.si*, 02/234-11-33).

Maja SEDEVČIČ,
prof. slovenščine in nemščine

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Naš Tim Gajser znova pokoril vso motokrosistično konkurenco in (p)ostal svetovni prvak

Ne vem, koliko 'lokalpatriotizma' in 'domoljubja' je zakoreninjenega v vas, zase pa lahko povem, da mi vselej, kadar v tujini vidim 'našo' registrsko tablico ali slišim slovensko besedo, postane toplo pri srcu in duši. Zato sem bila še toliko bolj vesela, ko smo letos pri vračanju z dopusta (v tistem kratkem obdobju leta, ko se je novi koronavirus lažno potuhnil in so potovanja pač bila dovoljena) naleteli na vozilo 'Tim Gajser teama', ki ga, v za našega izjemnega motokrosista značilni rdeče-rumeni kombinaciji, tudi med množico drugih avtomobilov na cesti ni bilo mogoče prezreti. Ob prehitovanju smo pohupali ter si s Timom medsebojno pomahali. Simbolična, majhna, a prijazna in zgovorna gesta 24-letnega mladeniča, ki se je s srčno izvoljenko Špelo Motaln že pred nekaj leti odločil 'iti na svoje', pri čemer je simpatični parček za svojo oazo miru izbral domovanje v Morju, torej v naši občini, na kar smo seveda ponosni.

Tim Gajser in Špela Motaln – mlada, a že vrsto let skupaj v dobrem in slabem

Timovi športni cilji (ki so sočasno tudi cilji tovarniškega moštva Honda, za katero tekmuje) za pred kratkim več kot uspešno zaključeno tekmovalno sezono so bili jasni, njegova popolna in brezpogojna osredotočenost nanje pa tekom mesecev ni pojenjala niti za trenutek.

Nerazdružljiva: Tim in njegov motor sta zmagovalna kombinacija

Resen pristop, trud in vnema, ki odlikujejo ne le Tima, ampak vse, s katerimi sodeluje, so se znova obilno obrestovali in prinesli zelen rezultat: na začetku novembra, že pred zaključno dirko sezone, se je namreč v zgodovino svojstvenega leta 2020 zapisal podatek, da je tekmovalec s številko 243 (in taka ni po naključju, temveč je povezana

z družinsko tragedijo – nekaj o tem in še več zanimivosti o Timu smo objavili v Novicah št. 83-3/2019, po njegovi lanskoletni skupni zmagi) postal novi in stari (po letih 2016 in 2019) svetovni prvak v najelitnejšem razredu motokrosa MXGP. Tim Gajser je torej, kot gotovo veste vsi naši bralci, po več posamičnih zmagah oz. celoletnem nizu vrhunskih uvrstitev, pred nedavnim proslavil že tretjo skupno zmago na najvišji ravni (spomnimo pa naj, da ima med lovoričkami iz mlajših let tudi naslov svetovnega prvaka v nižjem razredu – MX2).

Tim je tudi leta 2020 na vrhuncu svoje kariere; z zmagovalno trofejo

In, če Tim tega morda ni pogruntal že sam: s tem je njegova številka 243 dobila še nov simbolni pomen – namreč: sedaj se lahko 'prevede' tudi v smislu, da je pri 24-ih 3-jič tudi uradno postal najboljši motokrosist elitnega razreda na našem planetu.

Po tem zmagoslavnem dogodku je seveda sledilo slavlje, ki ga zaradi epidemioloških razmer letos sicer ni bilo mogoče izvesti javno in tako evforično, torej 'na krilih' široke množice Timovih navijačev in zvestih privržencev. No, kljub ožji družbi pa se športni as, ki je postal idol mnogih mladih, ob tej priložnosti ni mogel (in niti hotel) izogniti pitju šampanjca iz lastnega motokrosističnega zmagovalnega škornja.

»Sem super zadovoljen, za kar gre zasluga in zahvala celotni ekipi. Vsi smo res garali in sedaj je to poplačano. Še enkrat hvala vsem, prav tako seveda številnim navijačem. Škoda, da ne moremo biti skupaj, saj bi bila atmosfera z njimi še bolj neverjetna. Upam, da se razmere kmalu

izboljšajo in da se življenje vrne v stare, normalne tirnice, da bomo lahko družno nadoknadili to, kar nam je bilo letos onemogočeno," je, kot smo lahko prebrali na več spletnih naslovih, svoje vtise po zmagi strnil Tim Gajser.

Verjamem, da lahko tudi v imenu vseh, ki berete te vrstice, namenim iskrene čestitke našemu zlatemu občanu – šampionu svetovnega slovesa, ki mu je tudi letos zagrizena četa tekmecev lahko zgolj dihala za ovrtnik (še najbolj sta se mu na koncu po točkovanju približala Švicar Jeremy Seewer, ki je zasedel 2. mesto, ter tretjevrščeni Italijan Antonio Cairoli). Timu so morali prav vsi priznati tako prevlado na (prašnih ali blatnih) razbrazdanih motokrostričnih tleh, med vratolomnimi in 'kurjo' polt povzročajočimi skoki kot tudi ob spektakularnih 'prihodih' na cilj!

Ko ekipa kamenčke zloži v skupen mozaik uspeha

Motokros je atraktiven, zanimiv, adrenalinski (in še kakšen) šport

Ni kaj: Tim, kapo oz. čelado dol za celoten paket dosedanjih veličastnih dokazov, kaj se zmore, če se trdo dela in hoče!

S. A.

Marinka in Ivo As - njuni slikarski stili

V Beli dvorani gradu Rače je, po zaslugi zakoncev Iva in Marinke As, ljubiteljskih slikarjev iz Sladkega Vrha, od letošnjega oktobra na ogled nova likovna poslastica za oči, ki sta jo poimenovala 'Najini stili'.

Iz predstavitvene brošurice med drugim izvemo, da si Marinka in Ivo As svoj prosti čas najraje zapolnjujeta s čopičem, akrilnimi barvami in snežno belim platnom (no, vmes se najde tudi kakšno v drugačnih tonih, tudi črno). V simbiozi vsega naštetega ustvarjata podobe, s katerimi odstirata drobce njunih duš, njune brezmejne domišljije ter njunega odnosa do vsega dobrega, lepega in pozitivnega v življenju.

Ivo se je prvih korakov risanja, slikanja in kiparjenja naučil kot mlad ministrant in sicer pri patru Otu Teofilu, ki je bil tudi njegov prvi in edini mentor. Seveda ga je usmerjal bolj v sakralno umetnost in usvajanje kiparskih osnov. Pod njegovim vodstvom se je lotil tudi restavriranja starih slik, oltarjev in drugih cerkvenih umetnin, predvsem cerkvenih orgel, seznanil pa se je tudi z osnovami izdelave vitražnih izdelkov. Slednje ga še dandanes nadvse mika, zato si želi znanje na tem področju nadgraditi in se v prihodnosti, če bo to dopuščal čas, tudi praktično temeljiteje preizkusiti v vitražni tehniki. Ko bi le dan imel več kot 24 ur...

Ivo pa v sebi ne nosi le slikarskega talenta in genov. Njegov oče in dedek sta bila gledališka glasbenika, zato je Ivo pogosto prisluhnil glasbenim tonom, ki jih ni bilo težko vzljubiti. Ker zgledi starejših že od nekdaj vlečejo, ni trajalo dolgo, da se je tudi sam znašel na poti glasbenega ustvarjanja. Kot profesionalni glasbenik je zelo dejaven še danes in v izjemno zadovoljstvo mu je, da lahko na ta način bogati in osrečuje ne le svojo dušo, ampak tudi širšo okolico. Lahko bi torej rekli, da As ni le po priimku, ampak je as tudi sicer.

Sicer pa v njem menda biva zelo nemiren duh, ki je vselej v gibanju in ustvarjanju. Tako se je Ivo pred nekaj leti znova likovno angažiral in začel iskati še ne odkrite izzive – nove, drugačne poti v likovnem ustvarjanju.

Ivo As in nekaj njegovih razstavljenih slik

Kmalu se mu je pri tej vni pridružila še žena Marinka. Z združitvijo njunih energij se je na vsakem koraku pričelo porajati ogromno zanimivih zamisli, pa tudi medsebojnih pobud ni manjkalo.

Marinka je začela že pred leti slikati na steklo, njena tovrstna dela pa odlikujejo čudoviti izbori motivov in značilna energija barv. Nadaljevala je s slikanjem na platno. Ob svojem možu Ivu je spoznavala nove barve, nove tehnike ter ustvarila svoj prepoznavni stil. Sedaj za sprostitev ob slikanju izkoristi sleherni trenutek, ki ji ga (ob službi, družinskih obveznostih in spremljanju moža na glasbeni poti) dopušča čas.

*Marinka As
in nekaj njenih razstavljenih slik*

Ivo in Marinka imata skupen atelje. V njem (v različnih tehnikah: akril, akvarel, pastel, sprej, enkavstika in drugo) ustvarjata vsak svoja dela. Ob tem se posvetujeta, opozarjata, se spodbujata, obenem pa sta drug drugemu najboljša ter največja kritika. »In prav je tako! Pomembno je, da se dopolnjujeva, se spoštujeva in imava rada drug drugega takšna, kot v resnici sva ...«, pove Marinka, Ivo pa prikima in njeno misel spontano nadaljuje z besedami »... brez vsakršnega olepševanja in krinke na obrazu.«

Zakonca Marinka in Ivo As sta zelo aktivna tako pri ustvarjanju lastnih umetniških del kot pri organizacijskih opravilih. Preko Društva Ivo-As, ki sta ga ustanovila, prirejata vsakoletne likovne kolonije, veliko imata samostojnih razstav, organizirata razstave za druge slikarje, v mejah možnosti sodelujeta na kolonijah drugih društev ter na skupinskih razstavah.

»Dragi obiskovalci, postojte pred najinimi slikami. V njih ne iščite samo zunanjih, očem vidnih podob, ampak skušajte najti predvsem tisto globino, ki jo nosite v sebi. Vsaka slika vam namreč nekaj sporoča, je zgodba o nečem, le postati morate ob njej in jo pogledati – s srcem,« vas nagovarjata tokratna razstavljavca.

Njuna kontakta: 031 297 728 (Marinka), 031 819 288 (Ivo).

S. A.

*Ne zadovolji se z majhnimi izboljšavami ali nepomembnimi načrti, ki nikomur ne koristijo.
Načrtuj na veliko, delaj mogočne načrte. Bodi pogumen. Meri više, kot si skoraj drznež.
O prihodnosti naslikaj veliko sliko. Začni jo uresničevati. Korak za korakom, a vztrajno.*

Simbolno nadgrajen pomnik padlim z našega področja na soški fronti

Pred tremi leti je bila obeležena 100-letnica bojev na soški fronti. Najhujši boji so bili ob 10. italijanski ofenzivi na hrib Škabrijel nad Sočo, ki ga je branil 87. celjski pešpolk, v katerem je bilo mnogo fantov in mož z Dravskega in Ptujkega polja s Halozami ter z obronkov Pohorja. Mnogi med temi, ki so se vrnil, so se ob koncu vojne pridružili generalu Maistru v bojih za severno mejo.

Takrat je Domovinsko društvo Rudolf Maister iz Maribora, ki ga vodi zgodovinar Aleš Arih, nagovorilo našega župana Branka Ledineka, da bi spomenik postavili v avtentično okolje. 22. junija 2017 je bil spomenik postavljen v grajskem parku v Račah. Prvotni spomenik, ki ga je izdelal in podaril domoljub, kamnosek Vojko Mužina iz kraja Selo pod hribom Škabrijel, je napravljen iz bele skale s tega hriba. Spomenik je takrat pripeljala Slovenska vojska.

Spomenik je simbolno nadgrajen tako, da simbolizira tudi padle z našega področja, s tem, da je temeljni kamen iz pohorskega granita, na njem pa prvotni, ob njima pa italijanska topovska granata iz soške fronte. Obeležje obdaja okrogla železna suličasta ograja, kakršne so postavljali okrog spomenikov v vojni tistega časa. Ograja je tudi podobna tisti, ki obkroža vojvodski prestol na Gosposvetskem polju avstrijske Koroške.

Naj na kratko omenimo 10. italijansko ofenzivo na soški fronti leta 1917, ki je potekala na območju 646 m visokega hriba Škabrijel (po imenu cerkvice sv. Gabrijela na tem hribu, takrat tudi porušena) nad Solkanom ob Soči. Za pripravo ofenzive je na območje hriba italijanska artilerija izstrelila 45.000 granat, podobnih tisti ob spomeniku, in povzročila smrt nekaj tisoč vojakov. Najtežji del obrambe je doletel 87. pehotni polk, sestavljen pretežno iz Slovencev, med njimi mnogih z našega področja. V dvodnevni bojih po topniškem obstreljevanju so bataljoni polka odbili vse napade Italijanov, z ogromnimi žrtvami na obeh straneh. Po ocenah vojaških zgodovinarjev so bili to najhujši boji, v katerih so v celotni zgodovini sodelovale enote Avstro-ogrske monarhije.

S tem pomnikom, ki spominja na usodne dogodke v naši zgodovini, bo pridobil grad Rače dodaten del svoje prepoznavnosti.

Tone ŽURAJ

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM; javno glasilo

Letnik XXIII, številka 87 - 3/2020; v Račah, decembra 2020

Uredniški odbor: Simona ANTOLIČ - odgovorna urednica,
mag. Zorica ZAJC KVAS, Simona NAPAST, Jože BOBOVNIK

Jezikovni pregled: Simona ANTOLIČ

Fotografije: Nepodpisane fotografije so posneli avtorji člankov.

Izdajatelj: Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače

Naslov uredništva: Uredništvo Novic Občine Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače

tel.: 02 609-60-28, fax: 02 609-60-18

e-mail: urednistvo.novic@gmail.com; spletna stran: www.race-fram.si

Računalniški prelom: Grafična forma HUTTER, Tržaška c. 34, 2000 Maribor

Tisk: Tiskarna ROJKO d.o.o., Ptujška c. 80, 2327 Rače

Glasilno je tiskano v 2800 izvodih in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Rače-Fram brezplačno. Ponatis celote ali posameznih delov glasila je mogoče le s predhodnim pisnim dovoljenjem uredništva. Javno glasilo Novice Občine Rače-Fram je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS, pod zaporedno št. 52.

DUHOVNO ŽIVLJENJE V OBČINI

Poslovil se je župnik Franc Dermol (1944-2020)

Človek, ki je z župnijo sv. Ane Fram, s tamkajšnjimi župljani in s celotnim krajem aktivno živel skoraj štiri desetletja (1981-2020)

V četrtek, 5. novembra 2020, sta se vas Fram in tamkajšnja župnija sv. Ane zavila v črmino. Zapustil nas je namreč naš prijatelj, sovaščan in predvsem naš dušni pastir, dolgoletni župnik Franc Dermol.

Luč sveta je ugledal 24. septembra 1944 v Lokovici pri Šoštanju. Rodil se je očetu Jožefu in mami Apoloniji, kot najmlajšega družinskega člana pa so se ga razveselili tudi štirje bratje in sestra.

Po končani osnovni šoli se je izučil za zidarja, a srce ga je vabilo v službo ljudem in Bogu. Zato se je napotil v Slomškovo dijaško semenišče v Maribor, kjer je obiskoval prva dva letnika na mariborski Srednji ekonomski šoli, zadnja dva letnika in gimnazijsko maturo pa je dokončal v Đakovu. Teologijo je nato študiral na Teološki fakulteti v Ljubljani in Mariboru. V duhovnika je bil posvečen v mariborski stolnici in sicer na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, 29. junija 1974. Kmalu zatem, 17. julija 1974, je kot novomašnik maševal v rodni župniji v Šoštanju, v cerkvi sv. Mihaela.

Svojo prvo službo je nastopil v semenišču pri Mali Nedelji (od leta 1974 do leta 1975). Nato je bil imenovan za kaplana v župniji v Brežicah, kjer je služboval šest let, do leta 1981. Življenjska pot ga je potem vodila v Fram, kjer je avgusta 1981 prevzel v upravo župnijo sv. Ane. Na mesto župnika je bil imenovan 4. aprila 1984.

V 39 letih službovanja v župniji v Framu je za seboj pustil zelo očitne sledi z ljubeznijo prežetega dušnopastirskega dela. Vzgojil je namreč številne generacije mladih; prav slednji so mu dajali še poseben navdih in so danes med drugim zelo pomemben člen v življenju kraja. Seveda se je vedno zavzemal za vse krajane - s svojo tankočutnostjo jim je prisluhnil, s svojo dobroto pa jim širokosrčno priskočil na pomoč. Z enako mero so mu vračali tudi župljani in ostali krajani. Njegovo uspešno zapuščino kažejo tudi obnovljena in skrbno vzdrževana župnijska cerkev sv. Ane, njena okolica, pripadajoče stavbe, pa tudi vse podružnične cerkve.

Franc Dermol je bil župnik s srcem in dušo

Brez nesebičnega sodelovanja krajanov in podpore matične občine vsega tega ne bi zmož. Uspel je, ker je bil človek povezan in ljubezen. Da je bilo temu res tako, smo lahko še enkrat več spoznali tudi ob branju daljšega intervjuja z njim, ki je bil decembra 2014 objavljen v občinskih Novicah.

Ljubezen in povezanost sta se na prav poseben način pokazali spomladi 2019, ko je hudo zbolel in bil prisiljen oditi na zdravljenje v mariborski UKC. Župljani so se v času njegovega resnega zdravstvenega stanja zbirali, molili, peli, prosili, še bolj povezovali med seboj in na koncu bili uslišani. Kljub drugačnim napovedim se je Franc Dermol namreč zmož vrniti med svoje župljane in krajane ter nadaljevati svoje poslanstvo.

Oktobra letos je moral znova v bolnišnico in zavedal se je, da počasi prihaja njegov čas. Kljub temu je ohranil vedrino ter neusahljivo dolgoročno planiranje, kaj vse še mora in bo postoril.

V četrtek, 5. novembra, je po zajtrku poklical bližnje prijatelje, z njimi pokramljal in jih povabil na kavo in klepet v živo. Kmalu zatem je zapustil naš svet in odšel v večnost, k svojim staršem in pokojnim bratom. Ter še bliže Bogu.

Krsta s pokojnim župnikom Francem Dermolom v njemu tako ljubi cerkvi sv. Ane v Framu

Med svoje zadnje želje je zapisal, da bi ga krajan ohranili v svojih srcih, v svojem spominu in bi ga, kadar boste na pokopališču, obiskali v kapelici in se nanj spomnili v molitvi. Za to se vam toplo zahvaljuje.

Njegov pogreb je bil v soboto, 7. novembra 2020, v Framu. Zaradi epidemioloških omejitev je potekal v ožjem krogu. Zainteresiranim je bil v zameno na voljo video prenos, ki ga je v živo spremljalo veliko ljudi. Kljub omejitvam je bil njegov pogreb poln čustev, ki jih iskreno lahko izražamo le največjim ljudem. Pogrebno mašo je vodil nadškof Alojzij Cvikel, somaševala sta dekan Alojz Petrič ter šentjanški župnik Rudi Koželnik, rojak in prijatelj pokojnega. Ob koncu pogrebne slovesnosti ste mu framski farani v govoru namenili nekaj izjemnih besed, ki jih je zapisala Andreja Koren in z vso predanostjo in čutnostjo prebrala Nina Zamolo.

Župnik Franc Dermol je bil odprt in ljubeč človek. Ljubezen, prijateljstvo in povezovanje je spontano širil okrog sebe. Vsakomur je prisluhnil in dobro ohranjal v svojem srcu ter to ponovno vračal. To se čuti na vsakem koraku, kar odražajo tudi zapisi, ki jih dodajam nekrologu.

V naših srcih ostaja živ!

*V imenu vseh, ki ga s spoštovanjem ohranjamo v večnem spominu:
Jože DERMOL*

Nekaj vtisov:

Dragi gospod župnik!

Vedno boste ostali v mojem srcu kot duhovnik z velikim žarom, neizmerno ljubeznijo in predanostjo svojemu delu. V vsakem izmed nas ste pustili neizbrisen pečat, mene pa navdušili za študij na Katehetsko pastoralni šoli v Mariboru. Ob vaši strani sem imela priložnost pomagati v naši župniji. Iskrena hvala za vso vašo podporo, ljubezen, najiskrenejše razlage evangelija ter pričevanje za Jezusa.

Za zmeraj povezana s sklenjenimi rokami v molitvi ostajate najsvetlejša luč na moji poti.

Nina Zamolo

V imenu bralcev iskrena hvala za vso potrpežljivost, razdajanje in predvsem ljubezen do Božje besede, ki ste jo sami močno čutili v srcu in nam jo z iskrenostjo posredovali kot tudi z zgledom kazali, kako jo predajati bližnjim. Vsem nam je zaradi vas, dragi gospod župnik, Božja beseda vedno kazala sporočilno moč, učili ste nas jo prebirati s ponižnostjo in jo čutiti globoko v duši. Vse lepo in dobro, kar smo prejeli od vas, bomo podarjali naprej tudi drugim. Za vedno ostajamo povezani v srcu kot oznanjevalci Božje besede.

Vaši bralci Božje besede

Vse, kar Bog dela, ostane na veke.

Ravno ob tem sem še posebej hvaležna gospodu župniku Francu Dermolu.

Mineva že kar dobro desetletje, ko sva se spoznala v moji župniji Št. Janž na Dravskem polju. Takrat je izrazil željo, da si želi moje pomoči pri poučevanju verouka. Hvaležna sem mu za vsako njegovo toplo in spodbudno besedo, za navdušenje pri verouku in svetih mašah, za žar veselja (še posebej ob raznih cerkvenih in župnijskih praznikih), za velik ponos pri podelitvi svetih zakramentov veroučencem, pri pripravi katerih sva sodelovala. Hvala za vse njegove molitve, spodbude za vsako odvezo in za vsak njegov blagoslov.

Vesela sem, da sem imela čast del tega življenja prehoditi skupaj z njim.

katehistinja Darja Selinšek

Pred leti se Vam je uresničila dolgoletna želja, da bi tudi v naši župniji deloval otroški župnijski zborček. Z Vami in ob Vas smo lahko prepevali Bogu v čast, izžarevali veselje, dobroto in ljubezen ter se s svojimi 'žarki' skozi duhovne pesmi dotaknili src poslušalcev - z željo, da bi se Božja ljubezen naselila v njihova srca.

Hvaležni smo Vam za vso podporo pri našem delu, za mnoga sladka razvajanja, s katerimi ste nas tako radi presenečali na naših vajah ter za vse darovane maše, pri katerih smo lahko skupaj sodelovali.

Otroško-mladinski župnijski zbor ŽARKI

V časih, ko molitev ugaša, mi je bilo vedno lepo videti našega g. župnika Franca, kako vsako jutro v cerkvi moli brevir in rožni venec - in to navkljub bolezni. Takrat si ga nenajavljen tudi vedno našel. Vseh je bil iz srca vesel, da je bil mlad po srcu, pa je rad pokazal ob srečanjih mladine, ko ni dolgo vzdržal sam v župnišču, ampak se je vsaj ob zaključkih vedno pridružil. Naj je šlo za srečanja, za druženja različnih skupin, osebna praznovanja, za dogodke ob prižigu adventnih vencev po vaseh ipd., vedno si je vzel čas in bil z nami, župljani. Bil je del nas, bil je z nami. In še naprej ostaja.

Klemen Štavbar

Člani vokalne skupine Fantje svete Ane iz Frama bomo v mislih še dolgo obujali desetletja prijetnih tedenskih druženj z našim dragim duhovnikom Francem. Spominjamo se lepih skupnih doživetij, prigod, uric klepeta in smeha, razprav o politiki, življenju. Bil je naš motivator, podporni član, pedagog za življenje. Z leti smo razvili prijateljski odnos. Bil je oseba, zaradi katere smo vsak teden še z večjim veseljem čakali na pevsko vajo in druženje po njej. In - le kdo ne pozna njegovega znamenitega šanka v župnijski kuhinji? Modro nas je privadil, da smo po pevski vaji raje skupaj poklepetali ob tem šanku, namesto, da bi odšli v gostilne.

Fantje iz prve zasedbe VS Fantje sv. Ane smo se večinoma poznali že iz osnovne šole oz. iz mešane mladinske veroučne skupine, ki je v tistem desetletju pod njegovim vodstvom zelo uspešno in številčno delovala v Framu. Spominjamo se mnogih mladinskih izletov po Sloveniji, na Hrvaškem, Avstriji in Italiji, na katere nas je popeljal prav gospod župnik.

V župnijsko cerkev je vsako leto povabil koncertirati najmanj en kakovosten pevski zbor. Po vsakem koncertu gostujočega zbora nas je hudomušno izzval: "Tako lepo bi lahko nekoč peli tudi vi! Pa tudi na koru pri deseti maši je vedno dovolj prostora za vas... Jaz dam na voljo prostor. Kaj pravite na to?" Pomladi leta 1997 smo ta izziv sprejeli in stekla je naša prva pevsko vajo. Ime smo si naredili po zavetnici framske fare, sveti Ani. Rečemo lahko, da je idejni oče naše vokalne skupine, ki še vedno deluje.

Pogrešali ga bomo!

Vokalna skupina Fantje sv. Ane

Že dobrih 17 let je minilo, odkar sem se poslovila od framske župnije. In se zmeraj rada vračala. Pri gospodu župniku sem se vedno počutila sprejeto in v čast mi je bilo, da mi je še vedno zaupal branje Božje besede.

Pred dobrim letom sem, med intervjujem za župnijsko glasilo moje trenutne domače župnije (Ravne na Koroškem), dobila vprašanje: »Rada omeniš mladinsko veroučno skupino, kjer si poleg domače družine v mladosti dobivala duhovno hrano in duhovno orientacijo za nadaljnje življenje?« In moj odgovor: »Vesela sem, da sem se znašla v mladinski skupini, kjer sem čutila, da nekam spadam. Ta skupina mi je bila, poleg družine, trdna opora, v njej sem se počutila varno. Pomenila je prostor, kjer smo lahko uresničevali mladostne ideje in ustvarjali ter tako naredili nekaj lepega za župljane in zase. Skupaj z župnikom smo hodili na izlete, imeli sv. maše v naravi... Vse to nas je ohranjalo na pravi poti.«

Z leti vedno bolj čutim globoko hvaležnost, da sem imela priložnost zoreti ob tako potrpežljivem, odprtem, zglednem in preudarnem človeku, kot je bil naš župnik Frenki.

Meta Rožen

Tako težko se je poslavljati od dobrega človeka, s katerim te povezuje toliko doživetij in spominov. Ampak naj začnem z nekim srečanjem, ki pove vse. Pred davnimi leti sem se prvič srečal z duhovnikom iz krajev našega gospoda župnika. Ko sem mu povedal, da je Franc Dermol moj župnik, je kratko dejal: »O, to pa je 'ljudina'.«

To srčno dobroto smo lahko že kot majhni otroci občutili ob jabolkah, ki smo jih dobivali po vsaki uri verouka. Občutili smo jo na nepozabnih izletih ali na duhovnih vajah na Homcu, ki sem se jih udeležil že kot 'stara bajta'.

Dobroto, pomešano z nalezljivim humorjem, sem končno razbiral iz njegovih obnov svetopisemskih zgodb. Ker sem se svojim sošolcem pri verouku pridružil šele v četrtem razredu, sem jih pil s posebnim zanimanjem. Mirno lahko rečem, da so bile zame (skupaj z nekaterimi njegovimi zgodbami iz pridig) tudi pomemben kažipot k veri. Njegovo srčno razlago pripovedi o bogatinu in ubogem Lazarju bi znal še danes povedati skoraj na pamet.

Med številnimi utrinki je tudi ta, da je bil prav gospod župnik najzaslužnejši, da sem se (kljub svoji športni lenobi) odločil za prvo peš romanje na Ptujsko Goro, ki sem ga zaradi prvega navdušenja še večkrat ponovil.

Navsezadnje moram iz preteklosti potegniti še najino prvo srečanje. Sodi v moja vrtčevska leta. Otroci iz skupine 'Srnice' smo bili na sprehodu po Framu in dospeli do Kirbiševe kapele, kjer so pravkar potekala obnovitvena dela. Najbolj zagnan je bil simpatičen možakar črnih las z očali. Ena od naših spremljevalk je rekla, da je to framski župnik. Ne vem, ali sem takrat že imel kakšno določeno predstavo, kakšen naj bi bil župnik. Ampak vsekakor si ga nisem predstavljal, kako navdušeno lastnoročno obnavlja kapelo. Tudi tega si nisem mislil, da bo ta mož tako zaznamoval moje življenje.

Hvala, gospod Frenki!

Aleš Maver

Besede zahvale

Božja volja je Franca Dermola pripeljala k nam, v župnijo sv. Ane v Framu, kjer je od takratnega župnika Štefana Kuharja prevzel župnijo in v njej deloval 39 let.

Ko je pred 46 leti vstopil v Gospodov vinograd, ni vedel, kako velik je in kako težavno bo včasih delo v njem.

Ko je zapuščali svoj prvi dom, ni vedel, kam ga bo Gospod postavil za vinogradnika. Vedel pa je, da je dom vedno tam, kjer te sprejmejo.

Vedno smo bili veseli, da se je odzval Gospodovemu klicu in našel svoj drugi dom prav tukaj - pri nas v Framu ter da nam je s svojim zgledom, deli in besedami oznanjal Božjo besedo.

Bil je trden v veri in dober do vseh ljudi. Bil je srce in duša naše župnije, človek ter duhovnik z veliko začetnico. Bil je kakor sonce, izžareval je ljubezen in dobro voljo ter tako osrečeval ljudi, ki smo imeli to srečo, da smo ga poznali. Njegov zgled in njegova življenjska daritev sta nas spodbujala k velikodušni in resnični ljubezni. Spominjali se ga bomo kot dobrovoljnega, prisrčnega in vedno nasmejanega človeka.

Za našim pokojnim gospodom župnikom ostajajo sadovi njegovega delovanja, ki so vidni povsod – tako na verskem področju kot na mnogih objektih, pripadajočih naši župniji. Velikokrat je bil tudi požrtvovalni delavec, saj je bil mnogokrat pri raznih delih prisoten tudi kot zidar ali strežnik.

Vsi smo ga poznali tudi kot velikega ljubitelja rož, ki so krasile župnišče in okolico cerkve.

V naši župniji pa je podelili tudi veliko zakramentov, bil številnim generacijam veroučitelj in navsezadnje je tudi na zadnji poti v večnost blagoslavljal naše odhajajoče vernike.

Bil je neverjeten in občudovanja vreden borec za življenje, ki ga je imel tako rad. To nam je še posebej s svojim zgledom pokazal v zadnjih letih, ko se je borili z njegovo težko boleznijo. Z veseljem se spominjamo trenutkov, ko je lani prišel iz bolnišnice – kako je žarelo njegovo srce, ko je bil spet doma – v njegovi in naši župniji sv. Ane.

In ta njegova sreča je sijala iz njegovega srca tudi zadnjo sredo v oktobru, ko se je iz bolnišnične oskrbe na Pohorju vrnil nazaj v svoj župnijski dom in v dobri, domači oskrbi preživel njegove zadnje dni pred Očetovim klicem.

In ko smo se prvo soboto v novembru od vsem nam dragega gospoda župnika le telesno poslavljali, smo vedeli, da je odšel tja, kjer solze ne bolijo, kjer sanje oživi-jo... in da zre, česar oko ni videlo in uho ni slišalo... V naši bolečini pa so se rojevali lepi spomini... in hvaležnost.

Hvaležnost za vso njegovo duhovno ljubezen, ki smo jo tako živo čutili, za njegovo vero in vse molitve, v katerih je, kot je vedno rad dejal, molili tudi za vse nas, vernike (kolikokrat smo ga lahko našli v prvi klopi župnijske cerkve, držeč rožni venec, ki je vsakodnevno drsel skozi njegove prste, ustnice in srce), hvaležnost za njegov zgled velikodušnosti, za njegovo veliko srce, za njegov dar zgledega in predanega duhovnika, za vse trenutke, ure, dneve, leta, ki nam jih je daroval v času njegovega bivanja v naši fari. In, ne nazadnje, hvaležni smo tudi, ker je nas, njegove farane, s svojim trpljenjem in boleznijo pred dobrim letom, ko je bil v bolnišnici, povezal v eno veliko srce in eno veliko družino, ki se je vsak dan ob večerih vztrajno srečevala v župnijski kapeli in molila zanj. Ob molitvi pa je iz naših ust velikokrat zadonela njemu tako ljuba pesem 'Jezus se ob morju ustavi'.

Dragi gospod župnik - za vedno boste ostali v naših srcih, z veseljem se bomo ozirali nazaj med spomine, ki smo jih pisali skupaj.

Naj Vas dobri Bog sprejme v svoje veselje, v svoje Nebeško Kraljestvo in naj se Vaš veliki petek spremeni v velikonočno veselje!

Radi Vas imamo!

Vaši farani
Zapisala: Andreja KOREN

Moj spomin na pokojnega župnika Franca Dermola

»Ostanite budni in vsak čas molite, da bi zmogli stopiti pred Sina človekovega (Lk 21,36)«.

Ta vrstica iz svetega evangelija po Luku govori o tem, kar je zadnje dni svojega življenja živel pokojni župnik Franc Dermol, moj sobrat v duhovniški službi. Tako sem ga doživljal, ko sem mu po vrnitvi iz bolnišnice prinašal sveto obhajilo.

Nazadnje sva se srečala dan pred njegovo smrtjo. Ko sem prihajal k njemu, je sedel za svojo mizo v pisarni, na njej je imel pred seboj brevir, ki ga je molil, zato lahko rečem, da je bil do svojega zadnjega izdiha buden v molitvenem duhu. Okrepljen z svetim maziljenjem, sveto spovedjo in sveto popotnico, ki sem mu jo podelil, je tako mirnega srca in mirnega duha, spravljen z vsemi, zmožel stopiti pred Sina človekovega, ki mu je zagotovo že dal venec večnega življenja. Zato si upam zapisati, da je imel lepo, srečno zadnjo uro, brez bolečin in trpljenja. Umrl je tam, kjer je bilo njegovo srce, v njegovi župniji, med svojimi farani, v njemu ljubem župnišču.

Odkar delujem v dekaniji Dravsko polje, v župniji Rače, pa sem ga vsa leta doživljal kot starejšega duhovnega očeta. Veliko sva se pogovarjala, kar je bilo komu težko, sva si zaupala, si podelila težave in križe, ki sva jih nosila ter se medsebojno spodbujala in hrabrila.

Vsi smo izgubili dobrega duhovnika, župnika, prijatelja. A vsi smo tudi pridobili - namreč, zapustil nam je dober zgled. To je njegova dota. Zgled, da se trudimo živeti življenje v veselju, odprtosti, sprejemanju in ljubezni do sočloveka, kakor ga je živel on. To nam je po Božji dobroti v svojem življenju daroval in zapustil pokojni župnik župnije Fram, Franc Dermol.

Bodimo hvaležni, da smo lahko z njim doživljali lepe trenutke svojega življenja.

Bog Oče naj mu podeli večni mir in pokoj, njegova duša pa naj v framski zemlji, med svojimi farani, počiva v miru.

Robert EMERŠIČ,
župnijski upravitelj župnij Fram in Rače

SPOZNAVAMO DELO DRUŠTEV

ŽUPNIJSKA KARITAS RAČE

Sledimo pomembnim ciljem

• Cepljenje proti gripi

Župnijska karitas Rače že od začetka svojega delovanja organizira cepljenje proti gripi za naše občane - z željo, da bi se za to vrsto preventive odločilo čim več ljudi in bi tako zmanjšali obolevnost za gripo ter hude posledice, ki jih ta bolezen lahko prinese.

Lokacije cepljenja so se spreminjale (od stare zdravstvene postaje Rače do grajske Bele dvorane, medgeneracijskega centra in do nove zdravstvene postaje v Račah). Število cepljenj je iz leta v leto naraščalo - od začetnih 80 do 129 v lanskem letu, letos pa je povpraševanje po cepljenju preraslo vse zmožnosti.

Leto 2020 in z njim koronavirus, ki povzroča bolezen covid-19, je prineslo v naša življenja neštete spremembe in preizkušnje. Številne okužbe z virusom, zapleti z boleznijo, vse več umrlih in ukrepi za zaščito pred širjenjem virusa so – žal! – stvarnost današnjega dne.

Po mnenju stroke je zato letos še pomembneje, da se čim več ljudi cepi proti gripi. Proti covidu-19 namreč cepiva še ni (oz. še ni dostopno), lahko pa se uspešno zaščitimo proti gripi, ki je nalezljiva virusna bolezen dihal in se hitro prenaša med ljudmi (kapljično - med govorjenjem, kašljanjem, kihanjem ter preko rok).

Za gripo vsako leto zboli okoli 15 odstotkov populacije. Ker je vpliv novega koronavirusa na gripo še neznan, strokovnjaki cepljenje priporočajo vsem prebivalcem, še posebej pa tistim, pri katerih obstaja večja nevarnost za hujši potek bolezni ter zaplete. V ranljivo skupino spadajo vsi, ki so starejši od 65 let, bolniki s kroničnimi boleznimi pljuč, srca, ledvic, diabetiki, imunsko oslabljeni, onkološki bolniki, ljudje z nevrološkimi, mišičnimi, vezivnimi okvarami, z boleznimi krvi in nosečnice v vseh obdobjih nosečnosti, otroci med 6. in 23. mesecem starosti ter ljudje s prekomerno telesno težo.

Na področju cepljenja proti gripi je bilo letos nekaj novosti in sicer:

- za cepljenje se je bilo potrebno predhodno naročiti po telefonu ali e-pošti, saj je bil vstop v čakalnico zaradi individualne obravnave omogočen le naročenim in v dogovorjenem terminu,
- vsak prebivalec Slovenije, ki je vključen v osnovno zdravstveno zavarovanje, se je lahko cepil (oz. se še vedno lahko cepi) brezplačno,
- za cepljenje v ZP Rače so se lahko naročali občani občin Rače-Fram, Hoče-Slivnica in Starše.

Glede na to, da so bila dana priporočila stroke, cepljenje pa brezplačno, je bilo ljudem težko razumljivo, da je - kljub vsemu - število cepiv omejeno. Za posredovanje smo poprosili na občino in tako smo dobili dodatni termin in dodatno število cepiv.

Cepljenje je potekalo v ZP Rače v dveh terminih in sicer v soboto, 7. novembra 2020, od 7.50 do 19.30 in v soboto, 21. novembra, od 7.50 do 16. ure. V obeh terminih je bilo cepljenih preko 800 ljudi.

Utrinek z akcije cepljenja proti gripi, 21. 11. 2020
Foto: Matjaž Tomanič

Cepile so tri cepilne ekipe Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, za merjenje telesne temperature s kamero, za razkuževanje rok in usmerjanje pa smo poskrbeli sodelavci župnijske karitas.

Udeležencem cepljenja je bila zagotovljena najvišja stopnja varnosti in zaščite pred širjenjem okužb z virusom SARS-CoV-2.

Iskrena hvala vsem, ki ste s svojo strokovnostjo, profesionalnostjo, odgovornostjo in z veliko mero srčnosti pripomogli k še eni uspešno izvedeni akciji cepljenja proti gripi.

Prav tako se sodelavci župnijske karitas res iz srca zahvaljujemo za vse ustno izrečene ali pisne zahvale in pohvale, ki ste jih udeleženci cepljenja, zadovoljni z brezhibno organizacijo in sledenjem časovni dinamiki naročil, letos resnično zelo množično namenili nam. S tem je bil v največji mogoči meri plačan naš trud.

• Projekt 'Vidni in varni na cesti'

Župnijska karitas Rače se je pridružila projektu Slovenske karitas in Mlade karitas Slovenije 'Vidni in varni na cesti – jesen 2020', ki ga sofinancira Javna agencija RS za varnost prometa in je namenjen starejšim udeležencem v prometu.

V sklopu projekta smo se udeležili spletne delavnice, dobili smo 80 odsevnih trakov in 80 brošuric Vidni in varni na cesti. Nekaj odsevnih trakov in brošuric smo dostavili starejšim (skupaj s prehrabnimi paketi), nekaj smo jih razdelili v času cepljenja, nekaj pa jih bomo razdelili po večernih svetih mašah.

V Sloveniji v projektu sodeluje 39 župnijskih karitas. Naš namen in želja sta, da bi starejši obnovili navete o varnem ravnanju v prometu v mraku, temi in megli, saj sta previdnost in medsebojno spoštovanje vseh udeležencev v prometu ključna za večjo varnost na cesti.

Sonja MAJAL,
predsednica

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RAČE

Izlet na Goričko

Koronavirus nam v letošnjem letu otežuje delovanje na vseh področjih, tudi pri izvedbi turističnih aktivnosti. Zaradi omejitev v našem društvu težko organiziramo skupinske izlete; v letošnjem letu smo načrtovali dva, realizirati pa nam je uspelo le enega. Tudi na drugih področjih smo se člani društva zelo malo organizirano srečevali, kaj šele, da bi se družili ob glasbi in uživali na kakšni planirani prireditvi.

Ko se je pojavila možnost za prevoz 50-tih udeležencev na avtobusu (z upoštevanjem vseh navodil NIJZ), smo izkoristili priložnost in se 10. septembra 2020 odpeljali na Goričko. Veselje nas vseh je bilo nepopisno in v trenutku smo napolnili vse sedeže v avtobusu. Vožnja je bila udobna, vreme prekrasno, druženje prijetno.

Sledil je voden ogled po Goričkem. Prvi postanek je bil v Rogaševcih, kjer smo si ogledali polnilnico naravne vode

(Cana Royal Water) in slednjo tudi pokušali. Na območju kraja Nuskova so vaščani že pred več kot stoletjem ugotovili, da se na določenih predelih kraja pod zemljo nahaja mineralna voda, ki so jo poimenovali 'Slatina'. Ze pred drugo svetovno vojno so postavili polnilnico, kjer so 'Slatino' polnili in z njo oskrbovali ljudi na področju Slovenije in Avstrije. Leta 2010 so od Občine Rogaševci odkupili takratno šolo, ki je datirala v leto 1900. Po dolgem čakanju so septembra 2016 prejeli koncesijo in pristopili k pridobivanju gradbenega dovoljenja. Natanko leto dni kasneje je bil objekt pripravljen za polnjenje mineralne vode.

Polnilnica naravne vode Cana Royal Water

Po kratkem postanku smo se z avtobusom odpeljali na ogled Oljarne Dajč, družinskega podjetja, katerega sedež je prav tako v Rogaševcih. Z oljarstvom na tradicionalen način se tam ukvarja že več generacij, ki iz roda v rod izboljšujejo tehnologijo in kakovost njihovih produktov. Začetek predelave bučnega olja in nabiranje izkušenj segajo že v leto 1853, ko so z dejavnostjo v mlinu pričeli njihovi predniki. Danes v oljarni lahko okusite in kupite 100 % naravno bučno olje, bučna semena z različnimi okusi čokolad in začimb. Tudi mi smo degustirali njihove izdelke, bili nad njimi navdušeni in jih nekaj seveda tudi kupili za domov.

Obisk Oljarne Dajč

Sledilo je kosilo v Puconcih, kjer smo se okrepčali za naše nadaljnje potovanje do gradu Grad na Goričkem.

Tamkajšnje grajsko poslopje spada med najobsežnejše komplekse na Slovenskem. Ozemlje okrog današnjega gradu je vključil v madžarsko državo kralj Bela III. in ga leta 1183 podaril cistercijskemu samostanu v Monoštru. Kmalu je prešlo v last različnih madžarskih fevdalnih rodbin, ki so nepretrgoma gospodarile na območju od Grada, tedanje Gornje Lendave, pa vse do Murske Sobotice. Grad je prava posebnost, saj najprej preseneti nenavadna oblika notranjega dvorišča z višjim zahodnim in nižjim vzhodnim nivojem, kar je posledica oblike grajskega hriba. V gradu so ogromne kleti in ječe. Tam se v obnovljenih sobanah nahaja še priljubljeni prostor zaljubljenih parov - poročna dvorana, v adaptiranih prostorih pa je ponovno nameščena tudi muzejska zbirka predmetov z gradu in okolice, ki je bila vrnjena v letu 1972.

Grad Grad na Goričkem

Nad videnim smo bili navdušeni. Pot domov je bila prijetna, predvsem pa polna lepih spominov na dan, ki smo ga zaključili v Račah.

Z optimizmom gledamo v prihodnje leto in upamo, da nam bo uspelo uresničiti zastavljene cilje po programu za leto 2021. Vsi se veselimo srečanja z vami.

Vsem upokojencem, upokojenkam, sokrajanom in so-občanom želim, da bi se skrite želje izpolnile, da bi se mir in sreča v vaša srca naselila, da bi v miru vsi živeli ter veliko zdravja imeli. Srečno 2021!

Irma KMETIČ,
predsednica društva

DRUŠTVO UPOKOJENCEV FRAM

15 let ročnodelskega krožka 'Unikat'

Naš ročnodelski krožek deluje v sklopu Društva upokojencev Fram že petnajst let, natančneje od 24. novembra 2005.

Število članic in članov se je vedno gibalo med 15 in 20. Ob začetku delovanja je šlo za občasna srečanja in sicer le v poletnem času, saj ni bilo na voljo stalnih prostorov. Odkar je ta problem rešen, pa se srečujemo vse leto, natančneje vsako sredo med 14. in 17. uro (v sejni sobi doma DTV Partizan). Izjema je le čas, ko si privoščimo nekaj dni počitnic oz. nas izredne razmere zadržijo doma.

Krožek je sprva vodila Amalija Gabrijan in sicer vse do njene prerane smrti v letu 2011. Njeno delo sem nato prevzela avtorica tega prispevka in pri njem še vztrajam.

Strokovno vodenje oz. mentorstvo je bilo zaupano Jožici Vinkler (v tej vlogi je bila do leta 2016), nasledila pa jo je Ljuba Šimunič, ki prav tako še ni rekla zadnje besede.

Ko so naše ročnodelske aktivnosti nemoteno stekle, smo pričeli razmišljati o imenu krožka. Po različnih predlogih so se članice odločile za ime UNIKAT, kar pomeni: U – ustvarjamo, N – novosti, I – in, K – kvalitetne, A – artikle, T – tistim, ki si to želijo videti ali imeti.

Ustvarjamo iz materialov, ki jih najdemo v naravi, pa iz ostankov blaga, razne embalaže, veziva in različnih drugih neuporabljenih ostankov. Nekaj materiala in pripomočkov je potrebno tudi kupiti. Za to namenimo dodeljene letne dotacije, nekaj sredstev pa zberemo same (predvsem z naslova srečelovov in prostovoljnih prispevkov).

Pri svojem delu sledimo letnim časom in praznikom. Ob pustu smo sodelovale v občinskih pustnih povorkah, našemljene v klovne, nune in čarovnice. Vsakokrat smo bile tudi nagrajene. V velikonočnem času smo izdelovale butarice, ki smo jih poimenovali 'Framski presmeci' in smo jih podarile župnijski karitas v Framu. Izdelujemo tudi razne druge izdelke, primerne posameznim priložnostim. Ob adventu in božiču je čas za izdelavo adventnih venčkov, voščilnic in drugih okraskov za popestritev praznikov. Za obdaritev starejših upokojencev vsako leto izdelamo novoletne voščilnice. Za potrebe matičnega društva organiziramo okrasitev prostorov za družabna srečanja in občne zборе.

Vse izdelke, ki jih naše roke ustvarijo tekom leta, ponudimo na ogled na razstavah, ki jih organiziramo v okviru praznovanja matične krajevne skupnosti Fram. V času delovanja našega krožka smo pripravile dvanajst samostojnih razstav ter eno v okviru ZPZDU Maribor. Lani smo sodelovale tudi na razstavi Zveze društev upokojencev Slovenije v Ljubljani.

Letošnje delovanje je bilo zaradi specifičnih razmer zelo okrnjeno. Upamo, da bomo premagali virus, ki nam je vsem premešal štrene, in nadaljevali po načrtanih smernicah.

Za vse, kar je bilo ustvarjeno v sklopu delovanja našega krožka, se je potrebno zahvaliti zvestim članicam, pa

seveda tudi prejšnjemu in sedanjemu vodstvu društva, ki ima posluh za naše delo.

Zadnji posnetek: del članic našega krožka z Jelko Grafenauer (stoji za našo članico, ki ima košarico v roki), bivšo (sedaj že pokojno) predsednico DU Fram

Želimo vam mirne in lepe božične praznike ter vse dobro v prihodnjem letu 2021!

Marija PEČOVNIK,
vodja krožka

Pozdrav in poročilo kegljačev

Lep pozdrav vsem občankam in občanom naše občine s strani kegljačev DU Fram!

Po nekajmesečni pavzi (od pomladnih Novic) se vam znova oglašamo. V vmesnem času sta glavni temi novi koronavirus in bolezen covid-19, ki sta zajela tudi Slovenijo.

Prvenstvo kegljačev je bilo zato spomladi potrebno končati po hitrem postopku in ravnati odgovorno, saj mi, starejši, po statistiki spadamo med zdravstveno bolj ogroženo populacijo. No, kljub temu smo uspeli izvesti po dve tekmi tedensko in brez treningov na koncu osvojili 4. mesto v prvi podravski ligi. To je do sedaj naš najboljši rezultat.

Sodelovali smo tudi na turnirju v Račah (na začetku poletja, v sklopu občinskega praznika) in dosegli drugo mesto med moškimi ter tretje mesto med ženskimi ekipami.

V sklopu praznika KS Fram smo septembra sami priredili turnir na domačem terenu. Moramo se pohvaliti, da je tam naša moška kegljaška ekipa zmagala, poleg tega pa smo imeli še najboljšega posameznika (Stanko Šimunič) in najboljšo posameznico (Jelka Bela).

Jesenski del tekmovanja smo morali prekiniti zaradi razmer in ukrepov, ki vladajo v naši državi. Vrstni red je tako nepopoln oz. ni dokončen, zato ga bomo objavili, ko bo to mogoče. Do sedaj smo zabeležili štiri zmage in tri poraze. Na preostalih organiziranih turnirjih nismo želeli sodelovati in s tem naših članov izpostavljati zdravstvenim nevarnostim.

Smo pa se še pred dnevom mrtvih poklonili našim pokojnim članom in jim v spomin prižgali svečko.

V teh težkih in negotovih časih vsem občankam in občanom občine Rače-Fram v imenu kegljačev DU Fram in v imenu celotnega Društva upokojencev Fram želim vse dobro - ostanite zdravi in pozitivni, saj bomo, verjamem, kmalu premagali tudi to, kar nas je doletelo in nam letos marsikaj onemogočilo.

Milan BELA,
vodja ekipe kegljačev

*Naj bo nov čas radodaren s trdnimi vezmi,
z dobrimi odločitvami in priložnostmi,
predvsem pa z zdravjem, optimizmom,
dobro voljo, smehom in mirom v srcu.*

*Naj se vas dotaknejo le najlepše besede,
se v očeh zrcalijo najbolj iskriivi trenutki ter
vas spremljajo najprijaznejše zgodbe življenja!*

*Lep adventni čas, mirne in prijetne
božične praznike ter
zdravo, zadovoljno in uspešno novo leto 2021!*

KS Rače, KS Fram

ROKOMETNI KLUB RAČE

Rokomet v epidemiji

V tem letu nas je doletelo nekaj, česar si niti v najhujših sanjah nismo mogli zamisliti. V normalnih sezonah smo na igrišču enajst mesecev letno, v tem letu pa nam je uspelo trenirati samo slabih šest mesecev, pa tudi za naprej zelo slabo kaže.

Sezono 2019/2020 smo končali sredi marca in do tedaj dokaj uspešno tekmovali. Kar nekaj naših deklet je tekmovalo za članice ŽRK Branik, ki so na koncu zasedle 4. mesto v 1. B ligi. Mladinke so bile na koncu neuradno 12. v državi, kadetinja so po 14-ih krogih (od 18-ih) zasedle 7. mesto v državi. Starejše deklice A bi morale še igrati razigravanje za 13. do 17. mesto v državi, starejše deklice B pa za 13. do 14. mesto. Največjo smolo so imele mlajše deklice B, ki so igrale odlično in se uvrstile med najboljših šest ekip v Sloveniji. Žal niso imele možnosti, da bi sezono odigrale do konca.

Mlajše deklice A in B

Tekmovali smo še z ekipo mlajših dečkov B, mlajših deklic C ter z ekipami mini rokometu. Sezono 2019/2020 smo končali s treningi v juniju, ko smo skušali nadoknadi, kar je bilo izgubljeno v mesecih brez skupnih treningov.

Sezono 2020/2021 smo z veliko optimizma in pod strogimi ukrepi pričeli avgusta. Želeli smo si, da čim dlje treniramo in tekmuje, čeprav smo vedeli, da bo vsega lepega enkrat konec.

Mlajši dečki A in B, sezona 2020/21

V začetku septembra smo bili na pripravih na Rogli, kjer smo super trenirali, se družili in zabavali. Tako je uspelo našim ekipam do 19. 10. 2020 odigrati trinajst tekem (nekatero druge ekipe še sploh niso začele s tekmovanji). Žal smo v petek, 16. 10. 2020, lahko imeli zadnji skupni trening. Ker ti sedaj niso mogoči (zaradi zaprtja telovadnic in igrišč kot posledice epidemiološkega stanja v državi), naši trenerji starejšim ekipam pošiljajo načrte treningov prek elektronske pošte in se trudijo, da otroke obdržijo motivirane za šport. Ob spomladanskem prenehanju treningov smo namreč izgubili kar nekaj otrok, ki so prenehali trenirati. Upamo, da se po sedanjem zaprtju telovadnic zgodba ne bo ponovila in da se (upajmo, da čim prej) vidimo vsi. Kaj bo primanjkljaj skupnih treningov pomenil za prihodnost otrok, kakšne bodo posledice v športnem, socialnem in izobraževalnem smislu, si ne moremo niti predstavljati, vemo pa, da bo kar hudo.

Hvala trenerjem, ki se v letošnji sezoni na blizu in na daljavo trudijo z našimi otroki; to so: Lea Klemenčič, Klemen Hameršak, Tomaž Plečko, Marko Šibila, Anja Frešer, Ana Kirbiš ter Marina Gril. Hvala Mitji Žuranu in Sanji Potočnjak za lansko sezono. Hvala vsem igralkam in igralcem, ki kljub epidemiji vztrajajo, hvala staršem, ki podpirajo svoje otroke, hvala vsem, ki kakorkoli pomagata pri delovanju RK Rače. Zahvaljujemo se Občini Rače-Fram za finančno in vso ostalo podporo pri našem delovanju.

Vsem našim mladim športnikom in njihovim staršem, kakor tudi vsem drugim občankam in občanom voščimo vesel in prijeten božič v krogu njihovih najdražjih in srečno ter zdravo 2021. Naj bo čim prej konec teh neprijetnih razmer, predvsem pa: ostanite zdravi!

»So dnevi in trenutki, polni sreče in miline, ko radostni oči zapremo in si tiho zaželim: da ne mine. Vse, kar je slabo, z novim letom naj zbledi! Vse kar je dobro, naj za vekomaj ostane! Naj v miru sreča nežno vas objame!«

Velik športni pozdrav!

Alenka RIŽNER – ŠIBILA,
predsednica RK Rače

Želimo vam lep adventni čas!

KULTURNO DRUŠTVO RAČE

V razmislek: kaj nam pripoveduje in odkriva kulturna dediščina?

Kulturna dediščina so prepoznavne duhovne in materialne vrednote, ki jih je skozi stoletja uporabljal ali razvijal nek narod kot najboljšo možnost za svoje preživetje v konkurenci z drugimi narodi.

Sedaj se precej piše in govori o kulturni dediščini, predvsem snovni, vendar je temeljna duhovna – jezik in kultura, ki sta nas ohranjala skozi stoletja. Majhni narodi, kot smo Slovenci, so morali biti bolj trdoživi, da so se ohranili. Temeljni vrednoti v naši razpoznavnosti ali identifikaciji sta bili in sta še vedno jezik z narodno pesmijo. Ko/če se to dvoje opusti, nastopi stapljanje z okoljem ali asimilacija. Seveda se narodi skozi čas med seboj oplajajo, vendar tisti, ki obstanejo, uspejo obdržati svoje bistvo.

Slovenci smo se na tak način, vendar tudi zaradi drugih vzrokov, skozi čas zmanjšali za dve tretjini - zvečine po lastni krivdi. Nismo dovolj spoštovali svojega jezika in kulture, ampak brezglavo, nepremišljeno in precenjeno prevzemali tuje. Narod, ki se mu to dogaja, se mora izprašati glede svojega obstoja. Nam se prav sedaj to dogaja in to pri najbolj občutljivi stvari, ki nam označuje našo identiteto ali razpoznavnost - to je naša narodna pesem. Naša ljudska pesem je razpoznavna v melodijah, harmonijah in v načinu izvajanja. Posebej še slednje! Naše ljudsko petje je v temelju večglasno, kar imajo zelo redki narodi. Mimogrede, v jeziku imamo dvojino, ki je slovnična finesa, kakršno v Evropi premore samo še narodna manjšina Lužiških Srbov, ki živijo na meji med Nemčijo in Poljsko.

Te naše kulturne posebnosti lahko primerjamo z lepim cvetom med drugimi na vrtu. Če ta usahne, vrt izgubi del ali vsaj delček svoje lepote.

Te naše posebnosti, ki nas delajo razpoznavne, ogroža nasilen in vsebinsko beden zvočni milje globalne pop glasbe, ki uničuje ali je že dodobra uničil avtohtone zvočne kulture narodov po vsem svetu. Evropa seveda ni izjema. Vendar imajo veliki narodi trdnejšo hrbtenico v svojem narodnem zavedanju, majhni manj.

Kako se to kaže pri nas in kje smo?

Iz skoraj vseh radijskih in TV sporedov buta v nas ta poceni zvočna masa – žal je našla pot tudi v cerkveno bogoslužje. Ob vsej tej splošni norosti se Slovenci v večini sramujejo svoje narodne pesmi, ki je naš edini zvočni razpoznavni znak in je v organski povezavi z besedo – jezikom. Ko to opustimo, smo z našo posebnostjo utonili v uniformirani sivini. Rešitev je v tem, da se tega zavemo in se začnemo učiti ljubiti tisto, v čemer smo samonikli in razpoznavni ter na novo odkrivati svoje lepote, ki nam govorijo, od kje smo, kje smo sedaj in kažejo tudi, kam smo namenjeni. Samo s tem in z ničemer drugim si lahko ohranimo svojo narodno identiteto, lasten cvet med drugimi cvetovi. In bodimo nanj ponosni.

Slovenija je dežela kulturnih posebnosti, ki pomenijo dodano vrednost; ne dovolimo, da se ti lepi in prepoznavni 'cvetovi' izgubijo, ovenijo, usahnejo

Tone ŽURAJ

Koncertna dejavnost KUD Rače

V letu 2020 smo, kljub epidemiološkim razmeram, uspešno izvedli vseh pet abonmajskih koncertov; tokrat poročamo o zadnjih dveh.

• Žlahтна pevska daritev

Na 4. abonmajskem koncertu Koncertnega abonmaja 'Grad Rače', ki smo mu prisostvovali v nedeljo, 20. septembra 2020 v cerkvi sv. Ane Fram, se je naši publikli predstavil **Dekliški pevski zbor Glasbene šole Koper** (zborovodkinja **Maja Cilenšek**).

Zbor dvajsetih deklet, ki je tudi praižvedel dela številnih odličnih slovenskih skladateljev in na prestižnih evropskih zborovskih tekmovanjih dosega najvišja priznanja, je na koncertu predstavil tudi temu primeren tehten spored domače in svetovne zborovske literature od renesanse do sedanjosti.

Že z energijo izvedena Palestrinova moteta Pueri Heabraeorum in Hodie Chirstus natus est sta z napetim umetniškim lokom dala ton celotnemu koncertu. S skladbo Due pezzi sacri A. Čopija, The Lamb J. Tavernerja in O Sapientia T. Vulc se je v nadaljevanju pokazal prostor neoromanske cerkve odlično izbran spored. Sledil je A. Part z Zwei Beter in R. Schumann In Meeres Mitten. Razen Purcelllove Music for a while je spored gravitiral na odlične ustvarjalce 20. stoletja kot so E. Esenvalds Lux Aeterna, P. Merku Koprive in Jabolko, A. Kumarja Ruj ter Lebičevo Zimo. Ob zaključni M. Hogana I'm Gonna Sing 'Till the spirit Moves in My Heart naj omenimo odlične

solistke Manco Kozlovič, Irenejo Nejko Čuk in Frederico Lo Pinto, pa tudi organistko Niko Kovačič.

Zbor je vseskozi z brezhibno intonacijo, dikcijo, zgledno vokalno kulturo in mladostno energijo, ki jo seva zborovodkinja Maja Cilenšek, navdušeni publiki, ki je napolnila cerkev (glede na aktualne zdravstvene prilike), predstavil žlahtno pevsko daritev.

Ob tem se s hvaležnostjo spomnimo na sedaj že preminulega župnika v Framu, Franca Dermola, ki nam je – kot že velikokrat poprej – prijazno omogočil omenjeni koncert v tamkajšnji prelepi in akustični cerkvi.

• Trio Essere – zaključni koncert cikla 'Grad Rače 2020'

Letošnji koncertni abonma 'Grad Rače' (5. abonmajski koncert, 11. 10. 2020, Bela dvorana gradu Rače) so zaključile tri 'grazie' - damski **trio Essere** v zasedbi Sandra Čepin - klavir, Anja Bajc - klarinet in Zala Tirš – flavta; gre še za eno inovativno zasedbo, ki se je tako doma kot v tujini izkazala kot umetniško prepričljiva.

Trio Essere so na graški univerzi za glasbo marca 2018 ustanovile mlade umetnice, ki delujejo kot solistke, komorne ter orkestrske glasbenice.

Skrozi skupne vaje so spoznale svoje različne vloge v tem sestavu in tako Zala (flavta) velja za najbolj emocionalno, Anja (klarinet) za najnežnejšo, Sandra (klavir) za najbolj temperamentno. Prav zaradi te karakterne raznolikosti so se poimenovala Trio 'Essere', kar v italijanščini pomeni 'biti, obstajati'.

Trio Essere • obe foto: Eva Mustafa

Doslej so se predstavile že na številnih prireditvah tako doma kot tudi v tujini: s samostojnim koncertom

v kulturnem domu Gornja Radgona ter s koncerti po Avstriji (Geba GmbH – Teppichgalerie, Tube's, Redoute ipd.). Ker zasedba tria ni ravno vsakdanja in za ta sestav ne obstaja veliko originalnega gradiva, so glasbenice ubrale svojo pot in pričele s pisanjem lastnih aranžmajev.

• Napovedujemo

Ob 10. ciklusu abonmajskih koncertov **Grad Rače 2021** bomo obeležili tudi 20-letnico prirejanja koncertov z visoko umetniško vrednostjo tako programov kot izvajalcev, kakršnih do tedaj v našem okolju ni bilo.

Jubilejna prireditev s koncertom bo v nedeljo, 27. junija 2021, na grajskem dvorišču gradu Rače, kjer bo nastopil ansambel za staro glasbo **Capella carniola**.

V prihajajočem letu bomo s petimi koncerti predstavili nadvse zanimive izvajalce z mednarodno prakso.

Zazvenela bo glasba od srednjega veka do sodobnih zvočnih iskanj. Upamo, da se bomo – po naši tradiciji – zopet lahko družili tudi po koncertih, kar nam je bilo v letu 2020 zaradi covid epidemije onemogočeno.

Novoletni koncert bo izvedel 3. januarja 2021 **Trio Tacet** v zasedbi Mojca Jerman - violina, Martina Okoliš - čembalo in Katarina Nagode - flavta.

21. marca nam bo zaigral svetovno znani **Pihalni kvintet SLOWIND** iz Ljubljane, 10. aprila pa naš mednarodno uveljavljeni pianist **Nejc Kamplet**. 16. maja 2021 v goste z veseljem pričakujemo **Trio Eusebius** v zasedbi Eva Šuljić - violina, Tonka Javorović - violončelo ter David Vuković - klavir.

Prijazno vabljeni!

Tone ŽURAJ

5. srečanje članov Literarnega kluba KUD Rače

Mitja Čander v Beli dvorani gradu v Račah

Člani Literarnega kluba KUD Rače smo v ponedeljek, 14. septembra 2020, gostili pisatelja, esejista, scenarista, dramaturga in urednika Mitjo Čandra. Predstavitve njegove knjige *Slepec* je vodil pisatelj in urednik Orlando Uršič.

Ob uvodu je Danila Žuraj pozdravila gosta, župana Branka Ledineka, Francija Pivca ter vse obiskovalce. Patricija Simrajh je prebrala daljši odlomek iz knjige.

Foto: Mateja Belca

Mitja Čander je spregovoril o slepoti v človekovem življenju, ki se kaže na več nivojih, prikazal je ranljivost posameznika. Sam je imel velik motiv, da se s tem sooči, imel je pomoč žene Maje, ki ga je spodbujala pri pisanju in odstiranju mnogih stvari, ki so ga zaznamovale.

Najbolj avtobiografski je del knjige, kjer piše o času otroštva ter sprejemanju okolja.

Glavni lik predava o kulturi prihodnosti. Slepota je družbena zaslepljenost. Živimo v negotovem času in mislimo, da imamo recept. Poskušal je skozi izkušnjo razumeti ta svet ter se sproščeno soočiti s sedanostjo. Gre za oseben preboj glavnega junaka, da bi bil nekdo, nekaj naredil, nekaj spremenil. V življenju odločajo dejanja.

Šah in knjige so avtorjeve ljubezni, svoboda. Knjige z besedami omogočajo, da si prebrano vsak po svoje predstavlja.

Živ jezik je prežet s humorjem. Zna se nasmejati na svoj račun in na račun junaka iz knjige. Kako se dogajanje v knjigi zaključuje, avtor ni povedal, zato pa vse prisotne povabil k branju.

Ob zaključku so pevci Vokalne skupine Fantje na vasi KUD Rače zapeli tri pesmi (zborovodja Tone Žuraj).

Cvetka BELCA

Novička iz gledališkega kotička

Trenutne razmere od nas zahtevajo enotnost in veliko strpnosti, kljub neizmerni želji po druženju na odru ob ponavljanju vlog iz komedije Dan norosti, ki smo jo spomladi (ob izbruhu covid-19) morali prekinili. Še vedno se nam ob vsem dogajanju zdi, da sanjamo, a vidimo, da se je čas dobesedno ustavil, kultura pa za nekaj časa zaspala.

Odpovedovanja naših predstav in gostovanj so se vrstila kot po tekočem traku: Polskava, Kranjska Gora, Avstrija, Italija (pri naših zdamskih kolegih), prav tako smo bili primorani odpovedati že v celoti pripravljen abonma.

S septembrom smo se začeli marljivo pripravljati na novo sezono. A nismo bili v polni pripravljenosti le mi, pač pa – žal! – tudi virus. Kljub temu se naše delovanje ni prenehalo, saj s pogovori in snovanji nadaljujemo na naši FB strani. Mislim, da se bo ob koncu naših tovrstnih komunikacij in duhovičenj nabralo dovolj snovi za novo 'epidemijsko' komedijo. Vsaj to je dobra plat teh slabih časov.

Igralec iz naših vrst, ki se trenutno giblje po Evropi in Aziji (nazadnje v Istanbulu), nam je tudi na daljavo ponudil precej razlogov za smeh, ko se nam je po daljšem času javil s sporočilom: »Dragi prijatelji, želim vam, kljub vsem omejitvam, veselo Martinovo; naj vam tekne gos ali raca, naj se mlinci topijo v vaših ustih, naj bo rdeče zelje rdeče kot kri, naj vam kapljica rujnega vina pred, med ali po jedi vsaj za nekaj časa prežene vse skrbi. Ostanite nasmejani ne glede na turbulentni čas.«

Naši odgovori so ga zasuli s prošnjami po začimbah: kurkuma, pikantna ali medla, masala za kurje ali svinjsko meso, eksotični kardamom. Vse nas je, v njegovem stilu, na kratko odpravil: »Prinesem vam tri 'pakunge', potem pa si boste vsak svoj delež ven 'šefljali'.«

Tudi mi vam pošiljamo veliko 'pakung' dobrih želja, zdravja in optimizma, vi pa si iz njih vzemite, kar in kolikor potrebujete. Obljubljamo, da vas bomo, ko bo to mogoče, zopet zabavali na odru.

Upoštevajmo navodila in življenje se nam bo vrnilo v stare tirnice, ko bomo veseli pozitivnih ljudi.

Želimo vam vse dobro in obilo zdravja v novem letu, se ve, brez covid-19.

*V imenu gledališke skupine zapisala
Melita LAŠIČ*

Spomin na martinovanje 2019, ko smo se lahko brez omejitev družili, zabavali, objemali...

*Dober cilj je kot naporna športna ali gledališka vaja – prisili te, da se raztegneš.
Da bi iz ciljev potegnili kar največ, morajo biti nekaj posebnega, mamljivega, navdihujočega.
Najbolje je, če si cilje postavimo tako visoko, da se domnevno zdijo izven dosega.*

KO ZB za vrednote NOB Fram

Naša dejavnost v drugi polovici leta 2020

Zaradi ponovne zaostritve korona razmer v drugi polovici letošnjega leta je bilo naše delovanje prilagojeno omejitvenim vladnim ukrepom. Kljub izrednim razmeram, s katerimi smo se soočale (in se še vedno) vse organizacije, smo program dela (čeprav v okrnjenem obsegu) vendarle izvedli.

Tako smo 21. 9. 2020 v spomin na dogodke pred 76 leti na Jugovi domačiji v Rančah izvedli spominsko slovesnost. Potekala je v ožjem krogu predsednikov in predstavnikov KO ZB za vrednote NOB Fram, KO ZB za vrednote NOB Hoče-Slivnica, KS Fram, KS Slivnica ter Društva krajanov Ranče. O zgodovinskem dogodku je spregovoril Jože Vrhnjak, podpredsednik ZB za vrednote NOB Maribor.

Spominska slovesnost na Jugovi domačiji

Slovesnosti sta se udeležila tudi Branko Ledinek, župan Občine Rače-Fram in Andreja Kavaš, podžupanja Občine Hoče-Slivnica. Prav tako smo bili zelo veseli prisotnosti Štefanije Uranjek, ki je živa priča nekdanjega tragičnega dogodka na njeni domačiji. Slovesnost so s pohodom počastili tudi člani Občinske organizacije Zveze častnikov Hoče-Slivnica ter planinci Planinskega društva Fram. Kratko slovesnost smo zaključili s položitvijo venca in prižigom sveč pri spomeniku žrtvam in spominski plošči na Jugovi domačiji. Slovesnost pa je hkrati tudi vsakoletni aktivni prispevek k praznovanju krajevnih praznikov KS Fram in KS Slivnica.

V spomin na 24. 9. 1944, ko je plamenela Planica in ko sta izgubila življenje Franc Uranjek in njegova žena Alojzija (po domače Baronova; prav ti tragični dogodki so botrovali, da je praznik KS Fram vsako leto ravno na navedeni dan in mesec), je v ožjem krogu pri njuni domačiji potekala kratka spominska slovesnost. Udeležili so se je predstavniki naše organizacije, predstavnika LD Fram, domačina Planice, Anton Trlep – predsednik KS Fram ter Boris Demšič – predsednik KO ZB za vrednote NOB Hoče-Slivnica. Spomine na te dogodke je obudil Zdravko Grafenauer, član izvršilnega odbora organizacije.

Spominska slovesnost na Baronovi domačiji

Ob tej priliki sta bila položena venca in prižgane sveče pri obeležjih pri lovskem domu in Baronovi domačiji.

Vsako leto je pri spominskem obeležju pri kurirski postaji TV – 13S, pri Perkovem križu, organiziran tradicionalni zbor treh lovskih družin - Frama, Hoč in Šmartnega na Pohorju. 25. 10. 2020 smo se s predsedniki treh lovskih družin s položitvijo venca in prižigom svečk poklonili spominu na tistem kraju padlemu kurirju Francu Predanu.

Ob prazniku spomina na mrtve smo se, znova ob upoštevanju vladnih ukrepov, v ožji sestavi treh članov organizacije, s prižigom svečk pri devetih spominskih obeležjih spomnili vseh, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo slovenskega naroda.

Izkoriščam priložnost in seznanjam občane, ki tega morda še ne vedo, da je centralni spomenik, ki je bil prej lociran pred OŠ Fram, v avtentični postavitvi prestavljen na nadomestno lokacijo in sicer na framsko pokopališče, v bližino mrliške vežice.

Prestavljen centralni spomenik; pokopališče v Framu

Po oceni predstavnikov ZB za vrednote NOB Maribor in članov izvršilnega odbora naše organizacije je njegova umestitev v to okolje ustrezna in primerna. Županu Branku Ledineku ter njegovim sodelavcem se zahvaljujemo za korektno izvedbo projekta predavitve.

Zdenka ČRETNIK, predsednica

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

Letošnje iskanje dobrega v slabem

Tudi na aktivnosti našega društva je letošnje leto zelo vplival koronavirus. Še konec februarja smo na občnem zboru razpravljali o velikih delovnih načrtih za leto 2020, pri čemer še nismo niti slutili, kako povsem drugačno leto nas dejansko čaka in kako zelo omejeno bo zato naše delovanje.

Prepoved javnega zbiranja tako v pomladanskih mesecih kot sedaj v pozni jeseni (oz. zimi) je imela za posledico, da letos nismo oz. ne bomo izvajali raznih tradicionalnih aktivnosti, kot so postavitve majskega drevesa, priprave na tekmovanja, udeležba na tekmovanjih itd. Prav tako je odpadla večina tečajev in usposabljanj.

Kljub temu nismo popolnoma opustili aktivnosti, ampak smo jih v mejah mogočega prilagodili nastali situaciji in skušali iz nje potegniti največ, kar je mogoče. Iz tega razloga smo konec junija organizirali društveni piknik ter poskrbeli za urejenost prostorov v gasilskem domu in za okolico slednjega. Prav tako smo posodobili naš sistem alarmiranja operativnih članov in sicer na način, da smo prešli na aplikacijo FireAPP, ki omogoča boljšo odzivnost in preglednost v primeru intervencije. Navedeni sistem pa ima tudi druge prednosti, recimo sistem daljinskega odpiranja vrat gasilskega doma v primeru intervencije, spremljanje napovedane udeležbe itd.

Ob zaključku vse prej kot običajnega leta 2020, ki je bistveno drugačno od naših pričakovanj in želja, bi se radi zahvalili vsem članicam in članom PGD Sp. in Zg. Gorica za prispevek k delovanju društva, vaščanom Sp. in Zg. Gorice, Občini Rače-Fram, KS Rače ter vsem ostalim, ki nam stojite ob strani, pa se za to iskreno zahvaljujemo.

Vsem bralcem Novic želimo veliko zdravja, predvsem pa mirne in prijetne praznike ter srečno, zdravo in uspešno novo leto 2021!

Peter FINGUŠT

PLANINSKO DRUŠTVO FRAM

Ko gore zažarijo

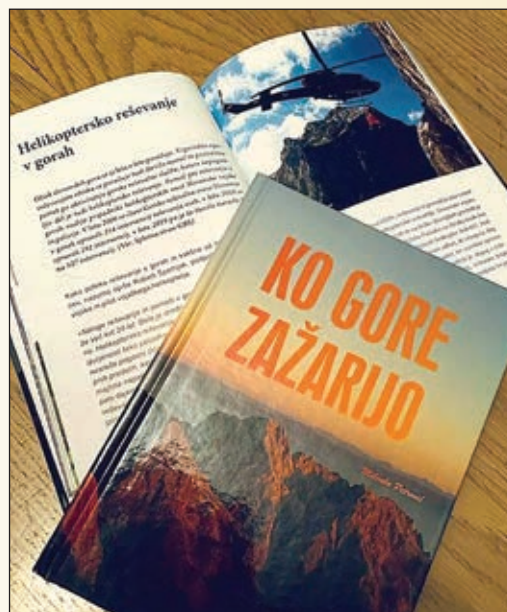
In v gore grem, da izgubim razum ter najdem svojo dušo. V nežni snežni nevihti zvok sveta ujet med snežinkami. Čutim le utrip srca, dih in željo, ki pravi: »Le naprej!«

(odlomek iz knjige)

V prvi polovici letošnjega novembra je izšel knjižni prvenec planinskega vodnika in načelnika vodniškega odseka pri Planinskem društvu Fram, Milenka Petroviča, z naslovom 'Ko gore zažarijo'. Knjiga bralca popelje čez vrhove, doline in planine, prelepe gorske pokrajine, mimo visokogorskih jezer, rek in cvetočih travnikov (Dolina Triglavskih jezer, Triglav, Krnsko pogorje, potepanje po visokogorskih brezpotjih in podobno).

Knjiga (ob zgodbah in dogodivščinah iz najlepših poti slovenskih gora) ponuja tudi veliko nasvetov za varno gibanje v gorah, saj se njena vsebina neprestano prepleta s praktičnimi primeri nevarnosti v gorah ter z nasveti, kako se jim izogniti. Knjiga je opremljena z več kot 50 fotografijami prelepe gorske pokrajine, ki jih je na svojih poteh v objektiv ujel avtor.

Da nesreča nikoli ne počiva, so na lastni koži občutili tudi ekstremna in izkušena planinca, alpinist ter gorski reševalec; ti nam v omenjeni knjigi prvič povedo resnične občutke, ki so jih doživljali ob nesrečah, doživetih v gorah. V knjigi najdemo tudi zgodbo podpolkovnika Slovenske vojske in pilota reševalnega helikopterja ter še veliko zanimivega.

Ob zares nenavadnih 'korona časih', ki nas spremljajo v letu 2020, lahko, namesto peš (kar je bilo večji del leta sicer precej omejeno), s knjigo v svojem domu pohajkujemo po slovenskem gorskem svetu. Vsaj prebiranje knjig nam je na srečo za zdaj dovoljeno še v neomejenem obsegu ...

Še odziv lektorice Katje Bergles Bricman, ki je knjigo prva v celoti prebrala:

"Neverjetno... Res zanimivo, vse je videti zelo mogočno. Moram priznati, da sem popolnoma očarana. Odkar sem prejela vašo knjigo v lekturo, gledam še samo dokumentarce o visokogorju in komaj čakam, da dojenček še malo zraste, da gremo spet kam malo višje, ne samo na Pohorje. Mogoče pa kdaj prilezem celo na kak Jalovec."

In kaj pravi ob izidu knjige, ki je izšla v samozaložbi, njen avtor?

"Odziv bralcev na knjigo je res fascinanten. Knjiga je že v prvem tednu dosegla izjemno zanimanje bralcev in že v

tem kratkem času romala v veliko slovenskih domov, pa tudi na tuje - v Švico, Nemčijo in Italijo. Glede na odzive pa knjiga ni osvojila le src bralcev in bralk, temveč tudi številne vrhove slovenskih gora in hribov, od koder bralci - planinci pošiljajo fotografije s knjigo. Res sem prijetno presenečen.

Ob bližajočih se praznikih je lahko knjiga tudi zelo lepo in primerno darilo, za ceno le 19,95 evrov."

Člani Planinskega društva Fram smo veseli, da je naš član ljubitelj planin ponudil nekaj dragocenih drobcev doživetij strasti, ki nam je skupna.

Več informacij o knjigi in kratek filmček najdete na spletni strani, kjer lahko knjigo tudi naročite:

<https://kogorezazarijo.wordpress.com> .

Želimo vam prijetno branje!

Jože BOBOVNIK

Resničnost in rdeča nit poslavlajočega se zgodovinskega leta 2020 skozi karikaturu 'Svet in mi v primežu koronavirusne bolezni COVID-19'

VIRUS JE ŠE VEDNO PRISOTEN MED NAMI. BODIMO PREVIDNI IN ODGOVORNI!

PISALI STE NAM

Potepanje med melodijami doma in po svetu

Emil Adamič, ustanovitelj Učiteljskega pevskega zbora, je leta 1935 zapisal: »Učitelj brez petja? Ne, to si ni mogoče misliti. Prav gotovo je bil prvi učitelj pevec in z njim so bili pevci vsi njegovi tovariši. Skozi stoletja, po vsem svetu.«

Od leve: Valentina Gselman, Jelka Bojc, Branka Gašparič, Romana Mate, Dora Ožvald, Simona Napast in Tina Bohak Adam; na fotografiji manjka Zdenka Marolt, ki se koncerta zaradi bolezni ni mogla udeležiti (skupino je pred kratkim zapustila Maja Radinovič, s katero pa še naprej delimo naše uspehe in pevsko veselje)
Foto: Eva Mustafa

'Njegovi' pevke in pevci zapisanemu vodilu sledijo že slabih 100 let, peto leto pa so na svetovni dan učiteljev (5. oktobra) s koncertom povezali učiteljske zборе, ki delujejo v Sloveniji, ter s tem poudarili pomen ohranjanja zborovskega petja in zborovske literature s pevskim udejstvovanjem. V vabilu so zapisali: »*Glasbeno izročilo slovenskega naroda in drugih narodov sveta izraža v skladbah svojo dušo in temperament. Potepanje med melodijami doma in po svetu osvetljuje paletu v raznolikosti ritmov in melodij, harmonskih, stilnih in drugih glasbenih značilnosti, preko katerih je moč prepoznati bogastvo posameznih kulturnih okolij.*«

Med izbranimi zasedbami, ki so stale pod mogočnimi orglami v ljubljanski Slovenski filharmoniji, je bila tudi Etno skupina Zala, ki se je v primerjavi z ostalimi nastopajočimi predstavila na nekoliko drugačen, nam pisan na kožo, sproščen način (fotografija v kolažu na notranji strani naslovnice - op. ured.).

Kot zadnje nastopajoče smo publiko predramile z ljudskimi glasbili (harmonika, violina, 'riff' in lončeni bas), odhajajoči pa so s seboj odnesli štajerski vrisk in poskočni ritem.

Simona NAPAST

Državno prvenstvo Slovenije v plavanju

Od 8. do 11. oktobra 2020 je v Kopru potekalo Državno prvenstvo Slovenije v plavanju za poletno sezono 2019/2020, kjer je nastopalo 27 klubov.

Plavalno akademijo Kurent Ptuj je skupno zastopalo osem plavalk in plavalcev, pri čemer so številčno prevladovala dekleta (bilo jih je šest). Izvedeni sta bili tekmovanja za mlajše dečke in mlajše deklice (letnik 2008 in mlajši) ter dečke in deklice (dečki letnik 2006/2007, deklice 2007/2008). Na obeh prvenstvih je nastopilo kar šesto plavalk in plavalcev.

Na omenjenem državnem prvenstvu je bila ponovno zelo uspešna mlada, perspektivna plavalka **Lina Maltarić, ki prihaja iz občine Rače-Fram**. Lina je ubranila naslov državne prvakinje iz leta 2019 na 50 m prsno (šprint); preizkušnjo v tej disciplini je odplavala s časom 37,28 sekunde. Temu velikemu uspehu pa je letos dodala vsaj še enega in sicer tistega v **plavanju na 100 metrov prsno**, kjer je razdaljo preplavala z odličnim časom (1 minuta, 22 sekund in 3 stotinke sekunde). S tem časom si je priplavala še **drugi naslov državne prvakinje Slovenije** in hkrati osvojila 3. mesto v starejši kategoriji. Navedeno

je zaokrožila še z **2. mestom na 200 m prsno**, kjer se je njen tekmovalni čas ustavil po 3 minutah in 32 sekundah.

Lina iz leta v leto posega po vidnejših plavalnih rezultatih

Kurentove plavalko so na letošnjem državnem prvenstvu osvojile 7., plavalci pa 17. mesto, kar jih je med ekipami

iz celotne Slovenije umestilo na skupno pa 14. mesto. Za tako majhno ekipo je to več kot odličen uspeh, za katerega vsem zaslužnim veljajo iskrene čestitke!

Trener Boštjan Maračič je ponosen na svoje varovance, med katerimi je tudi nadarjena, zavzeta in uspešna plavalca Lina Maltarić iz naše občine

Le tako naprej!

Barbara BEC

December - mesec treh dobrih mož

Letošnje leto 2020 se - z zadnjim mesecem na koledarju, decembrom (po slovensko grudnom) - počasi poslavlja. Pred ta mesec pogosto dodamo tudi pridevnik 'veseli', kajti decembra nas obiščejo kar trije dobri možje – Miklavž ali sv. Nikolaj, ki mu sledi Božiček, za obema pa pride še dedek Mraz. Omenjenih dobrotnikov se razveselimo vsi, najbolj pa seveda otroci.

Pa vemo, kdo so in od kod izvirajo?

- MIKLAVŽ nas obišče na predvečer njegovega godu (5. decembra), vendar ne pride sam. Oblečen je v škofovska oblačila, na glavi ima škofovsko mitro-kapo, v roki pa drži škofovsko palico. V njegovem spremstvu so angeli in parklji.

Nikolaj naj bi bil sin premožnih staršev, vendar je vse podedovano bogastvo razdal ubogim in se ga zato drži sloves radodarnega svetnika. Obdaruje predvsem pridne otroke, porednim pa nameni šibo.

- Božiča si ne moremo predstavljati brez jaslic, božičnega drevesca in prepevanja božičnih pesmi. Božič je praznik, ki v hladni in temni zimski čas prinese luč in toplino. Jaslice so kipci, postavljeni za božične praznike, prikazujejo - ponazarjajo pa Kristusovo rojstvo v Betlehemu.

Na praznovanje božiča se pričnemo pripravljati že v adventnem času - to je čas, ki označuje obdobje štirih tednov pred božičem. Štiri nedelje pomenijo štiri tisočletja od Adama do Kristusa in na adventnem vencu so štiri sveče, ki jih eno za drugo prižgemo vsako adventno nedeljo. Božično drevo je simbol življenja, veselja in upanja, lučke na njem pomenijo svetlobo, ki nam je nujno

potrebna, okraski in darovi na in ob njem pa so prijazno znamenje dobrote.

Božična drevesa so začeli postavljati nekje proti koncu 18. stoletja. Posebno božično vzdušje nam pričarajo okrašeni domovi, cerkve, trgovine, ulice ali kar cela mesta. K temu vzdušju sodi tudi prepevanje božičnih pesmi; najbolj znana in priljubljena je nedvomno Sveta noč.

Božič ima tudi svojega predstavnika, ki simbolizira ta praznik. To je BOŽIČEK. Gre za novodobno osebo, ki je k nam prišla iz Amerike. Božiček je debelušen in dobrodušen možakar z belo brado, oblečen v rdeča oblačila. Živel naj bi na daljnem severu Skandinavije. Otroke (predvsem pridne) obdari v noči pred božičem in sicer tako, da svoja darila dostavi preko dimnika v hiše, kjer domujejo otroci. Pripelje se s sanmi, ki jih po zraku vlečejo severni jeleni, med katerimi je vodilni jelenček Rudolf. Za spremljevalce ima škrate.

- DEDEK MRAZ je tretji dobrotnik, ki obdaruje otroke in sicer v noči z 31. decembra na 1. januar. V času Jugoslavije je bil uvožen iz Sovjetske zveze in se kar nekako udomačil v slovenskem prostoru. Živel naj bi nekje pod Triglavom, oblečen pa je v ovčji kožuh, okrašen s slovenskimi vzorci. Na glavi ima polhovko, v roki pa sprehajalno palico. Spremljajo ga palčki, živali in snežinke, pripelje pa se s sanmi, ki jih vleče konjska vprega.

Otroci vse tri dobre može težko pričakujejo, predvsem pa se veselijo njihovih daril.

Tudi letos ni nič drugače, zato upamo, da se bodo (tudi) navedeni dobrotniki uspešno izogibali virusom ter zadovoljivo uresničili svoje plemenito in pravljico lepo poslanstvo.

Praden zaključim, pa še ime vaše občine, izpisano oz. sestavljeno iz zamaškov (zbiram jih za humanitarne namene), s pomočjo katerih vam vsem 'izrekam' tudi novoletno voščilo.

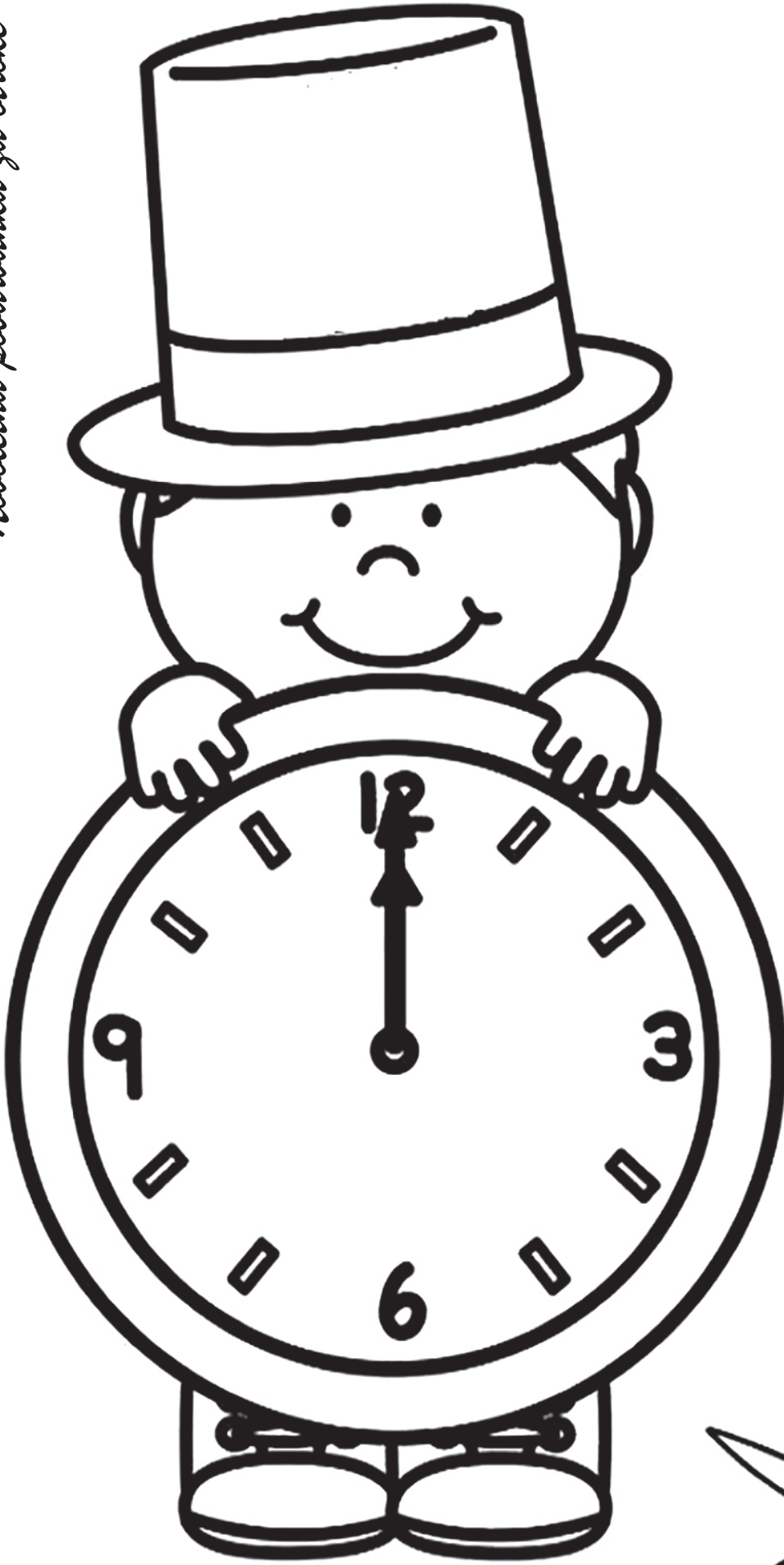
Foto: Srdan Mohorič

Na svidenje v tretjem desetletju 21. stoletja!

Ignac HAJBANIČ iz Ptuja

Novoletna pobavanka za otroke

**Želimo vam darile in zdravja
polno Božičkovo vrečo,
za leto 2021 pa pošljamo
koš dobrih želja,
pa še deteljico in podkev za srečo!**

**Zdravo, vztrajno in
pogumno v novo leto!**

OBČINA RAČE-FRAM

**S
R
E
Č
N
O**

2021!